

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI

**DLA GMINY MILICZ
NA LATA 2023-2030**

Opracowanie:

Urząd Miejski w Miliczu

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki
i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,
Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Autorzy opracowania:

Kierownik zespołu:
mgr Irma Kuznetsowa

Skład zespołu:
mgr Tomasz Michałowicz – koordynator zespołu
mgr inż. Iwona Nowacka

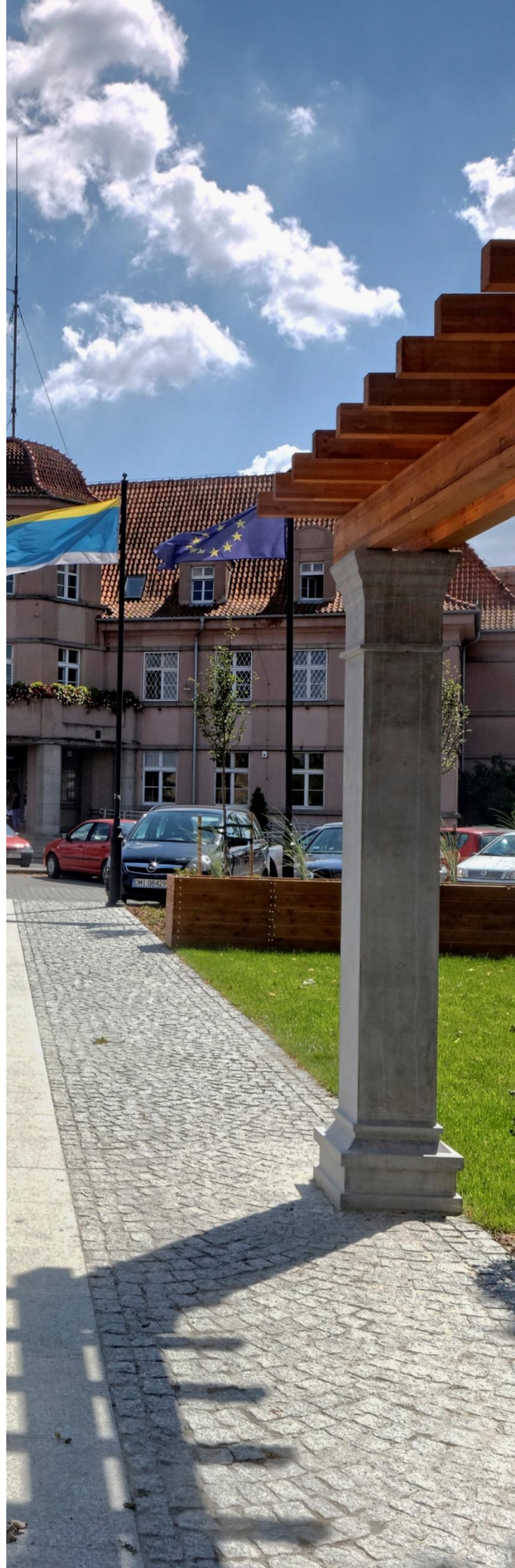
*Szczególne podziękowania kierujemy również dla
wszystkich osób – mieszkańców, przedsiębiorców,
przedstawicieli organizacji pozarządowych, instytucji
publicznych, którzy przyczynili się do powstania
niniejszego Programu.*

Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	5
2.	DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI	7
3.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI.....	13
3.1.	Wprowadzenie.....	13
3.2.	Struktura przestrzenno-funkcjonalna.....	13
3.3.	Przyczyny degradacji obszaru	21
3.3.1.	Sfera społeczna.....	21
3.3.2.	Sfera gospodarcza.....	27
3.3.3.	Sfera środowiskowa	29
3.3.4.	Sfera przestrzenno-funkcjonalna.....	37
3.3.5.	Sfera techniczna	41
3.4.	Lokalne potencjały obszaru.....	44
3.5.	Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	47
4.	OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	49
5.	CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	50
6.	OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM.....	52
7.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	60
7.1.	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	61
7.2.	Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	91
8.	MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	93
8.1.	Kompleksowość programu.....	93
8.2.	Koncentracja programu	93
8.3.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	93
8.3.1.	Komplementarność przestrzenna.....	94
8.3.2.	Komplementarność problemowa.....	95
8.3.3.	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	98
8.3.4.	Komplementarność międzyokresowa	99
8.3.5.	Komplementarność źródeł finansowania.....	101

9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	102
10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	106
10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.....	106
10.2. Koszty zarządzania	107
10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu	108
11. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PROCESIE REWITALIZACJI.....	108
12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	112
12.1. Monitoring programu	112
12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych.....	113
12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu	113
13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1	
USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW,	
MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	113
14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU	
REWITALIZACJI.....	114
15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	114
16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE	
PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	115
16.1. Wskazanie zakresu zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania	
przestrzennego gminy.....	115
16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do	
uchwalenia albo zmiany	115
17. ZAŁĄCZNIKI	118
Załącznik 1: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	
118	
Załącznik 2: Tabela ewaluacyjna.....	119
Załącznik 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	121
Spis tabel.....	122
Spis rysunków	122

1. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, **rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja ta odwołuje się do najważniejszych zasad skutecznej rewitalizacji. Przede wszystkim jest to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie oraz adresowany jest tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie. Kluczową płaszczyzną wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji działań w tym, i w innych obszarach: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. Jak wskazuje Krajowa Polityka Miejska 2023, ze względu na to, że celem rewitalizacji jest równoczesna odnowa społeczna, gospodarcza, kulturowa, przestrzenna (w tym także techniczna) oraz środowiskowa, nadanie nowych funkcji, remonty lub modernizacja techniczna infrastruktury muszą być środkiem, a nie celem rewitalizacji. Osią działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna i jej potrzeby. Należy zapewnić włączenie wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne) na każdym etapie programowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ to ich ostatecznie będą dotyczyć rezultaty rewitalizacji. Dlatego też bez ich udziału nie uda się zapewnić trwałej poprawy obszaru. Podobnie konieczne jest, by działania rewitalizacyjne w mieście nie były działaniami punktowymi, ale by ujęte były w ramy kompleksowego i zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą Nr LXXII/358/2022 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Ostatnim okresem, w którym Gmina Milicz prowadziła rewitalizację, są lata 2016-2023, dla których obowiązywał Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Milicz. Program został opracowany w ramach projektu „Milicz od nowa”. Gmina Milicz jako jedna z nielicznych samorządów uzyskała finansowanie na przygotowanie programu rewitalizacji w ramach konkursu dotacji „Modelowa rewitalizacja miast”. Wcześniej, w latach 2007-2013 funkcjonował Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Milicza.

Przed 2007 rokiem działania rewitalizacyjne w Gminie Milicz nie były prowadzone w sposób kompleksowy i spójny. Często dotyczyły one różnych części Gminy, co nie pozwalało na skoncentrowanie się na obszarze, który wymagał największego wsparcia, a także rozwiązywały problemy tylko w jednej płaszczyźnie skupiając się na „rewitalizacji technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, dlatego nie można było ich uznać za rewitalizację w pełnym tego słowa znaczeniu.

W 2021 roku zdecydowano się na przeprowadzenie diagnozy, na podstawie której zidentyfikowano obszar charakteryzujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, a z uwagi na jego istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, podjęto się przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych.

By móc niniejszy Program traktować jako narzędzie praktyczne i zrozumiałe, konieczne jest wyjaśnienie kluczowych pojęć z zakresu rewitalizacji, które będą pojawiać się w poszczególnych częściach dokumentu:

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – to w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; organy władzy publicznej oraz podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

KOMITET REWITALIZACJI – stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, burmistrza albo prezydenta miasta.

OBSZAR REWITALIZACJI – to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. Delimitacja obszaru rewitalizacji

Podstawę prawną dla wyznaczonego w Gminie Milicz obszaru rewitalizacji stanowi uchwała Nr LXXII/358/2022 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz.

Zgodnie z metodyką prac przyjętą na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego, w pierwszej kolejności dokonano podziału Gminy Milicz na niepodzielne jednostki analityczne. W części wiejskiej granice jednostek analitycznych wyznaczono na podstawie obowiązującego podziału ewidencyjnego, tym samym otrzymując 51 jednostek. Natomiast miasto Milicz (ze względu na znaczące natężenie liczby mieszkańców podzielono dodatkowo na 3 mniejsze jednostki, jednolite pod względem przestrzenno-funkcyjnym). Na skutek tego uzyskano 54 jednostki analityczne.

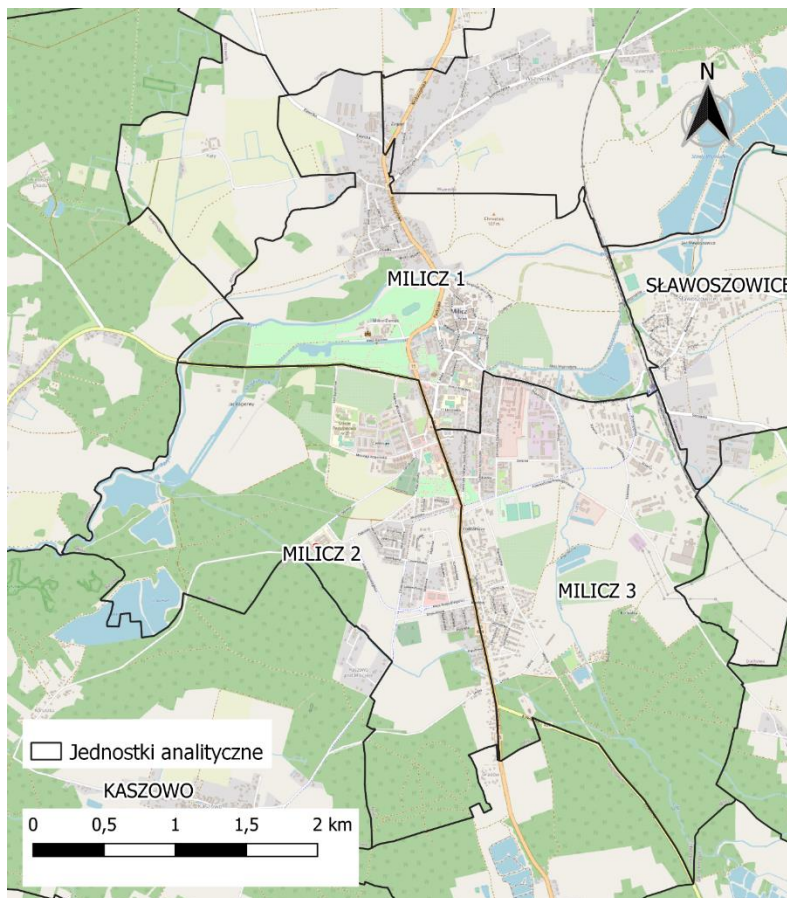
Rysunek 1. Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Milicz.

Źródło: opracowanie własne.

Podział ten podyktowany został również spełnieniem art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, iż obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Rysunek 2. Podział Miasta Milicz na jednostki analityczne, spełniające wymóg ustawy tzw. zasady 20/30.

Źródło: opracowanie własne.

W kolejnym kroku zebrano i obliczono dla tych jednostek wskaźniki opisujące sferę: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Na ich podstawie wyznaczono wskaźniki syntetyczne, które posłużyły do określenia natężenia zjawisk kryzysowych dla każdej ze sfer. Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogły zostać jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny w sferze społecznej był niższy niż 0 oraz, dla których zidentyfikowano nagromadzenie negatywnych zjawisk w przynajmniej jednej z pozostałych sfer. Poniższa tabela przedstawia jednostki analityczne, które spełniały powyższe kryteria wraz z wartością wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej oraz oznaczeniem występowania negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej (gdzie „-” oznacza występowanie negatywnych zjawisk, a „+” ich brak). Były to jednostki: **Gruszcza, Wziąchowo Małe, Węgrzynów, Milicz 1, Wodników Górny, Łatkowa, Milicz 3, Dunkowa, Gołkowo, Sławoszowice, Bartniki, Niesułowice, Ostrowąsy, Milicz 2, Czatkowice, Tworzimirki, Gądkowice, Świętoszyn, Sułów, Słaczno, Wziąchowo Wielkie, Kaszowo, Tworzimirki Górne, Stawiec.**

Tabela 1. Obszary zdegradowane na terenie Gminy Milicz, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer.

Jednostka analityczna	wskaźnik syntetyczny zjawisk w sferze społecznej	zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej	zjawiska kryzysowe w sferze środowiskowej	zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	zjawiska kryzysowe w sferze technicznej
Gruszczecka	-0,815	+	+	-	+
Wziąchowo Małe	-0,723	+	-	-	+
Węgrzynów	-0,500	+	-	+	+
Milicz 1	-0,454	-	+	-	-
Wodników Górny	-0,406	+	+	-	+
Łatkowa	-0,388	+	-	-	-
Milicz 3	-0,332	+	+	-	-
Dunkowa	-0,268	+	+	-	-
Gołkowo	-0,257	-	-	+	+
Sławoszowice	-0,226	-	+	-	+
Bartniki	-0,220	+	+	-	-
Niesułowice	-0,216	-	+	+	+
Ostrowąsy	-0,215	-	+	-	-
Milicz 2	-0,184	-	+	-	-
Czatkowice	-0,153	+	+	-	+
Tworzimirki	-0,145	+	-	+	+
Gądkowice	-0,137	-	-	-	+
Świętoszyn	-0,136	-	+	-	+
Sułów	-0,118	-	+	-	-
Słaczno	-0,095	+	+	-	-
Wziąchowo Wielkie	-0,036	+	+	-	-
Kaszowo	-0,034	-	+	-	-
Tworzimirki Górne	-0,027	-	-	-	+
Stawiec	-0,002	+	+	+	+

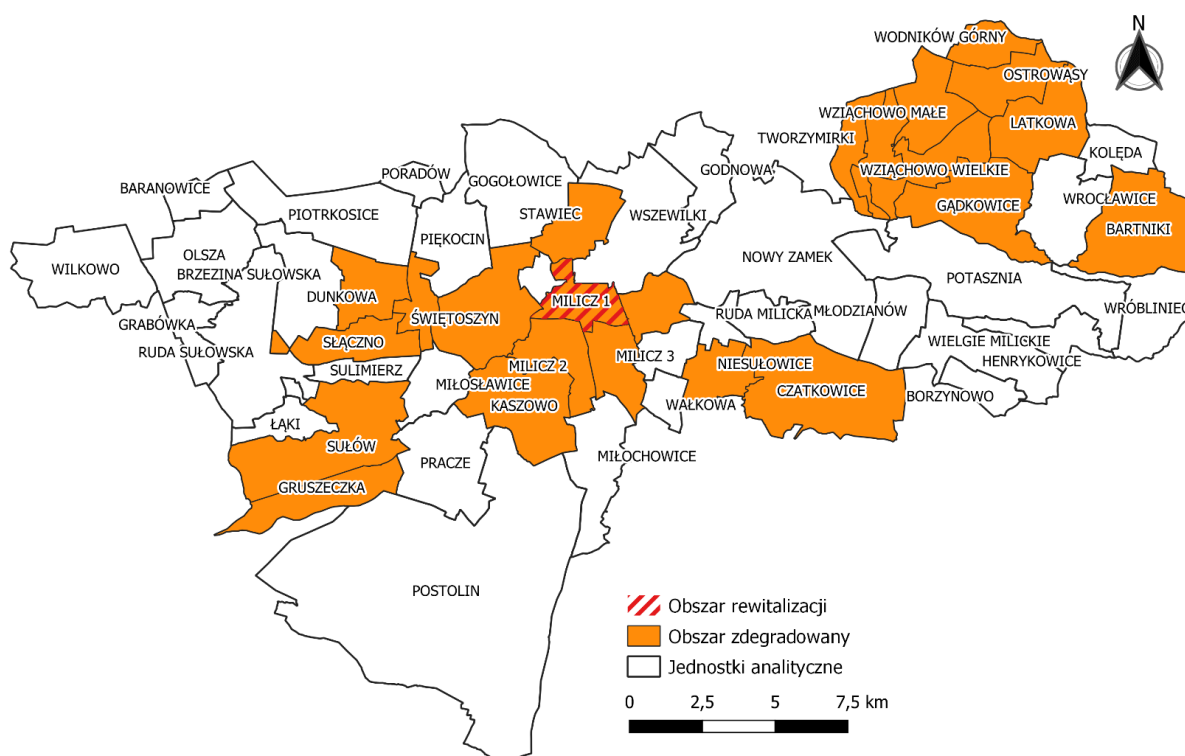
Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz.

W konsekwencji dało to podstawę do zakwalifikowania ich do obszaru zdegradowanego o powierzchni 53% oraz zamieszkiwanego przez 80% ludności całej Gminy. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. W związku z przekroczeniem dopuszczalnej liczby ludności i powierzchni obszaru niemożliwe było objęcie procesem rewitalizacji całego obszaru zdegradowanego. Dlatego należało podjąć działania na rzecz wyznaczenia obszaru o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, zmagającego się z problemami w pozostałych sferach oraz będącego kluczowym dla rozwoju lokalnego.

Wyznaczając obszar rewitalizacji na terenie Gminy Milicz kierowano się przede wszystkim łączną liczbą sfer, w których występuje nagromadzenie zjawisk kryzysowych. Poza sferą społeczną, degradacja w pozostałych trzech sferach nastąpiła w dziewięciu badanych jednostkach. Spośród nich najniższy wskaźnik syntetyczny dotyczący sfery społecznej stwierdzono w jednostce **Milicz 1**.

Z tego względu, jako obszar rewitalizacji w Gminie Milicz wyznaczono jednostkę analityczną **Milicz 1**, obejmującą swym zasięgiem następujące ulice lub ich części w Mieście Milicz: 1 Maja, 11 Listopada, al. Lipowa, al. Spacerowa, al. ZHP, Armii Krajowej, Boczna, Budowlana, Cicha, Długa, Działkowa, Garncarska, Grota-Roweckiego, Grunwaldzka, Jasna, Kasztelańska, Kościelna, Kościuszki, Krotoszyńska, Krucza, Kuźnicza, Lwowska, Łąkowa, Mostowa, Osiedle, Piaskowa, Piłsudskiego, pl. Waresiaka, Polna, Polska, Pułaskiego, Rawicka, Rynek, Rzeczna, Sułowska, Szewska, Topolowa, Trzebnicka, Wałowa, Wodociągowa, Wojska Polskiego, Wrocławska, Zamkowa.

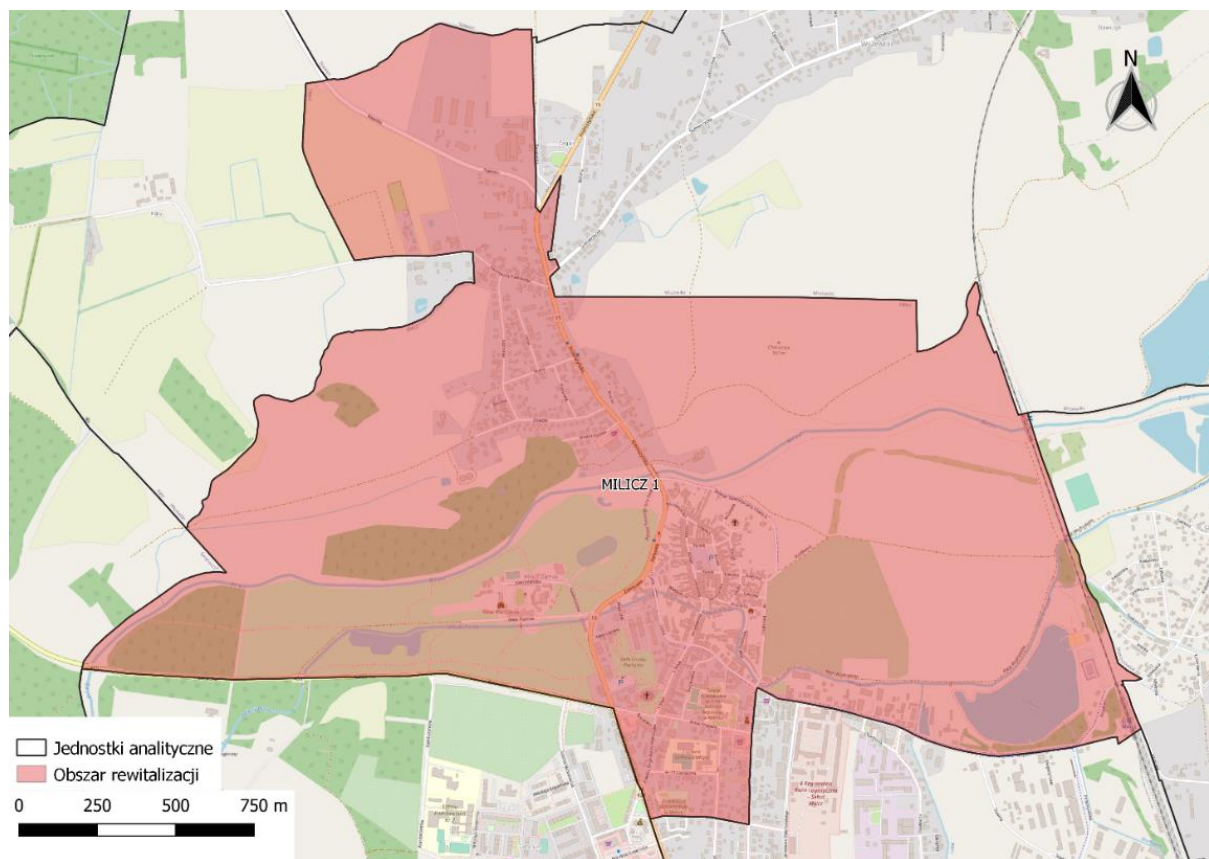
Rysunek 3. Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz.

Źródło: opracowanie własne.

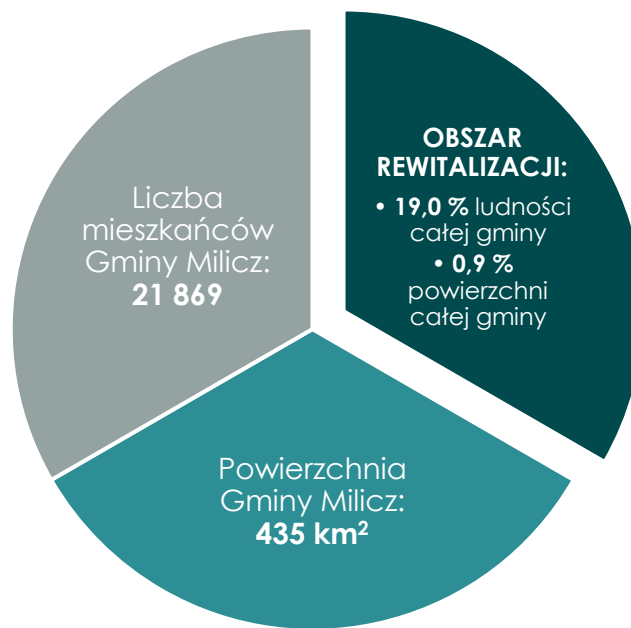
Położenie jednostki Milicz 1 w centralnej części Gminy odgrywa, z punktu widzenia rozwoju lokalnego, kluczową rolę, będąc jednocześnie miejscem nagromadzenia określonych funkcji dla pozostałych terenów, w tym wyznaczonych we wcześniejszym etapie obszarów zdegradowanych. Na obszarze Milicz 1 wyraźnie zidentyfikowane zostały funkcje przesądzające o jego tendencjach rozwojowych, w tym funkcja mieszkaniowa, usługowa, sportowa, rekreacyjna i turystyczna. Obszar Milicz 1 stanowi również ważne centrum komunikacyjne Gminy, pełniąc jednocześnie rolę ośrodka administracyjnego działającego na rzecz lokalnej społeczności.

Rysunek 4. Obszar rewitalizacji w Gminie Milicz.

Źródło: opracowanie własne.

Wyznaczony obszar spełnia również wymogi formalne określone w ustawie o rewitalizacji: jego powierzchnia stanowi 0,9% (4,07 km²) powierzchni całej Gminy i jest zamieszkiwany przez 19,0% (4 148 osób) mieszkańców całej Gminy.

Warto również zaznaczyć, że obszar rewitalizacji Milicz 1 położony jest w centralnej części obszaru, w którym zidentyfikowano skupisko jednostek analitycznych zaliczonych do obszaru zdegradowanego. Oznacza to, że wybór jednostki Milicz 1 jako obszaru rewitalizacji, a w konsekwencji realizacja na jego terenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych w znacznym stopniu przyczyni się do szybkiego i naturalnego, w ujęciu przestrzenno-społecznym, wyjścia ze stanu kryzysowego sąsiadujących obszarów.

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

3.1. Wprowadzenie

Diagnoza szczegółowa opracowana w niniejszym rozdziale dotyczy **obszaru rewitalizacji** przyjętego w uchwale Nr LXXII/358/2022 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz i wyznaczonego na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz.

Celem diagnozy szczegółowej **jest zbadanie występujących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji wraz ze wskazaniem ich przyczyny**, a także lokalnych potencjałów, które ułatwią rozwiązanie istniejących problemów.

Problemy, trendy i tendencje opisane za pomocą danych ilościowych, uszczegółowione zostały analizą jakościową, w której wykorzystano różnorodne metody diagnostyczne (w tym wywiady, dyskusje, rozmowy, warsztaty) zapewniając tym samym **włączenie interesariuszy rewitalizacji** już na etapie diagnozowania.

3.2. Struktura przestrzenno-funkcjonalna

Obszar rewitalizacji, który wyznaczono na terenie Gminy Milicz obejmuje obszar starego miasta, który w części obsługuje mieszkańców przedmiotowego terenu, jak i całej Gminy. Obszar ten ma charakter wielofunkcyjny. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz (Uchwała Nr XV/80/2015 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Milicz) na terenie objętym rewitalizacją wyznacza się następujące kierunki zagospodarowania:

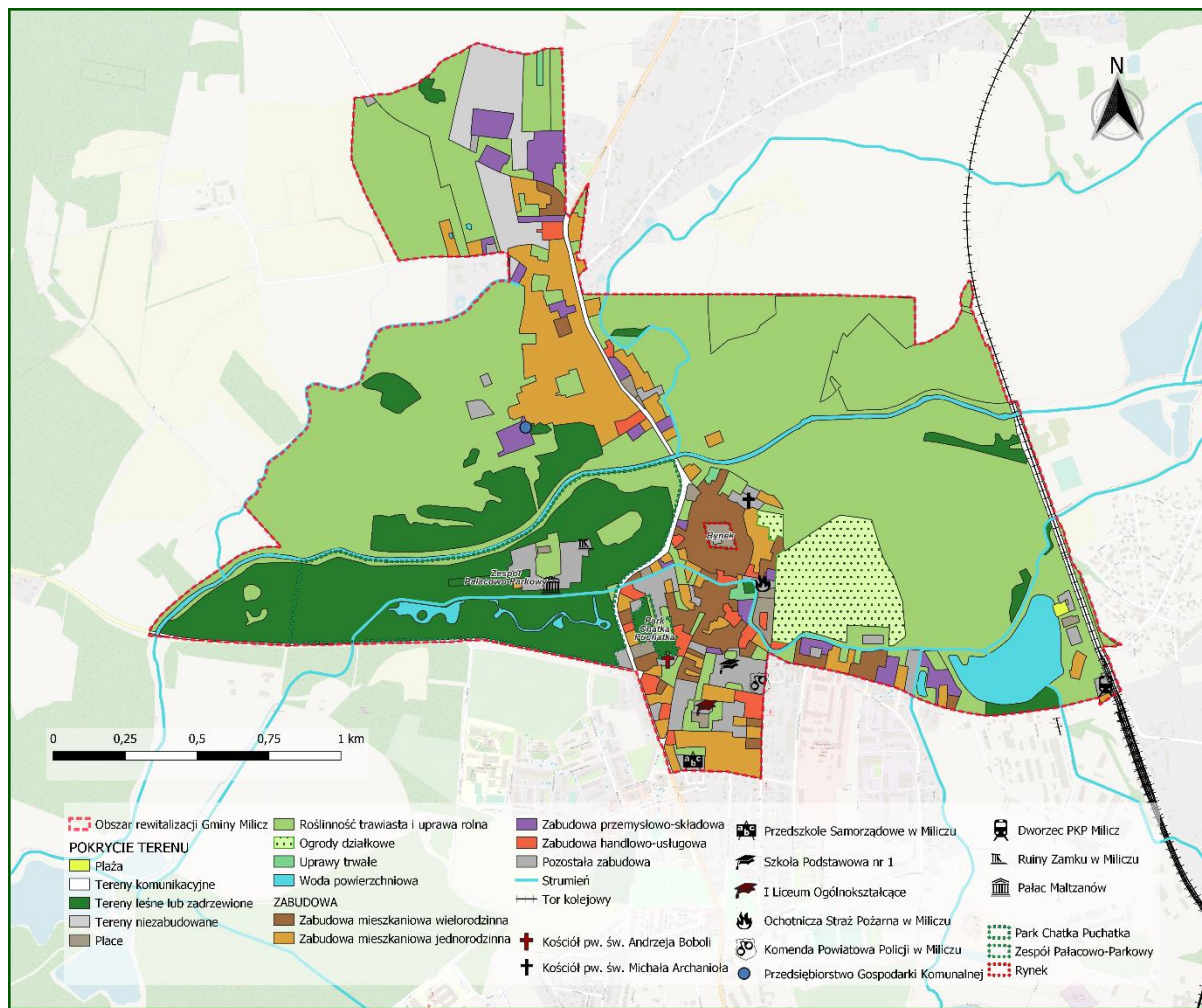
- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej:
 - MU – tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - M – tereny zabudowy mieszkaniowej,
- 2) Tereny zabudowy produkcyjnej:
 - P/U – tereny obiektów produkcyjnych i usługowych,
- 3) Tereny zabudowy usługowej:
 - U – tereny zabudowy usługowej,
 - Up – tereny zabudowy usługowej celu publicznego,
 - US – tereny sportu i rekreacji,
 - UH – tereny wielkopowierzchniowych obiektów handlowych,
- 4) Tereny zieleni i wód:
 - ZL – tereny lasów,
 - ZP – tereny zieleni urządzonej,
 - ZPh – tereny zieleni parkowej towarzyszące obiektom historycznym,
 - ZD – tereny ogródków działkowych,
 - WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych,
- 5) Tereny użytkowane rolniczo:

- R – tereny rolnicze,
- ZR – tereny trwałych łąk,
- RL – tereny rolnicze do zalesienia,
- RU – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, rybackich,
- 6) Tereny infrastruktury technicznej:
 - W – tereny infrastruktury wodociągowej,
 - G – tereny infrastruktury gazownictwa,
- 7) Pozostałe tereny o symbolu:
 - KK – tereny komunikacji kolejowej.

Układ osadniczy obszaru rewitalizacji oparty jest o drogę krajową nr 15, stanowiącą główny ciąg komunikacyjny miasta na linii północ – południe oraz rynek. Ponadto południową granicę obszaru rewitalizacji wyznacza nam droga wojewódzka nr 439, ul. Wojska Polskiego oraz częściowo ul. Grunwaldzka i ul. Tadeusza Kościuszki. Siedziba władz znajduje się tuż obok obszaru rewitalizacji przy ulicy Trzebnickiej 2. Część centralna obszaru rewitalizacji obejmuje najstarszą część miasta, zlokalizowaną w pobliżu rynku, z charakterystyczną zwartą, śródmiejską zabudową. W centrum oraz w obszarze na południe od niego dominuje intensywna zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, uzupełniona zabudową mieszkaniową jednorodziną i usługową. Wzdłuż południkowo przebiegającej linii kolejowej, stanowiącej wschodnią granicę obszaru rewitalizacji zlokalizowane są tereny porośnięte roślinnością trawiastą, tereny rolne, położony jest dworzec kolejowy oraz Zalew Rekreacyjny. W północnej części dominuje zabudowa przemysłowo-składowa oraz mieszkaniowa jednorodzinna, uzupełniona przez zabudowę wielorodzinną i w nielicznych przypadkach usługową.

W południowo-zachodniej części obszaru rewitalizacji dominują obszary leśne i zadrzewione zlokalizowane na obszarze pomiędzy drogą wojewódzką nr 439, a rzeką Barycz. Rzeka ta wpływa na obszar rewitalizacji w jego północno-wschodniej części i kieruje się na południowy zachód. Przez południową część obszaru rewitalizacji przepływa strumień Milicki Potok. Tereny północno-wschodnie i północno-zachodnie to głównie obszary porośnięte roślinnością trawiastą lub uprawami rolnymi. W południowej części obszaru rewitalizacji zlokalizowane zostały liczne usługi komercyjne i społeczne oraz siedziby instytucji publicznych. Na terenie zabudowy śródmiejskiej i wielorodzinnej usługi przeważnie zlokalizowane są w parterach budynków.

Rysunek 5. Struktura przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowana jest część **instytucji publicznych** obsługujących mieszkańców gminy, tj.

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika,
- Przedszkole Samorządowe w Miliczu,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Komenda Powiatowa Policji w Miliczu,
- I Liceum Ogólnokształcące,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej.

Tereny zielone na przedmiotowym terenie mają charakter ogólnodostępny i należą do nich: Park Chatka Puchatka, Zespół Pałacowo-Parkowy oraz tereny zielone wokół Zalewu Rekreacyjnego we wschodniej części obszaru rewitalizacji. Na uwagę zasługują również tereny ogrodów działkowych, które położone są po wschodniej stronie zabudowy śródmiejskiej, wzdłuż ulicy Działkowej, na północ od Milickiego Potoku.

Należy zaznaczyć, że na obszarze rewitalizacji znajduje się strefa układu przestrzennego miasta Milicz, wpisana do rejestru zabytków pod numerem A/1851/386 z dnia 25.11.1956 r., co ma pomóc w zachowaniu szczególnie ważnego materialnego dziedzictwa historycznego. Poza historycznym układem przestrzennym, na obszarze rewitalizacji zlokalizowane jest 220 obiektów chronionych na

podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. 2022 poz. 840, ze zm.). Szczegółowy wykaz ww. obiektów z ich lokalizacją przedstawiony został w poniższej.

Tabela 2. Lista obiektów zabytkowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji.

Zabytek	adres	nr	Wpis do rejestru zabytków	Data rejestru
Miasto				
Historyczny układ urbanistyczny przedmieść			A/1851/386	25.11.1956
			Nie	
ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO ŚW. MICHAŁA ARCHANIOLA				
Kościół par. św. Michała Archanioła	ul. Kościelna		A/1325/1167	21.02.1964
Szkoła par., ob. przedszkole par.	ul. Kościelna	3	Nie	-
Plebania z budynkiem gospodarczym	ul. Kościelna	5	Nie	-
Dom katechetyczny	ul. Kościelna	6	Nie	-
Cmentarz parafialny	ul. Kościelna		Nie	-
ZESPÓŁ DAWNEGO KOŚCIOŁA EWANGELICKIEGO PW. ŚW. KRZYŻA (tzw. KOŚCIÓŁ ŁASKI)				
Kościół ewang., ob. par. św. Andrzeja Boboli			A/1326/1542	25.02.1966
Budynek gospodarczy przy d. pastorówce	pl. ks. Waresiaka	13	Nie	-
D. szkoła ewangelicka	pl. ks. Waresiaka	14	Nie	-
Budynek gospodarczy, ob. garaże	ul. Piłsudskiego	3	Nie	-
Plebania ewangelicka	ul. Spacerowa	2	Nie	-
ZESPÓŁ DAWNEGO KOŚCIOŁA LUTERAŃSKO-EWANGELICKIEGO				
D. kościół staroluterański	ul. Wojska Polskiego	9	Nie	-
Pastorówka, ob. dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	7	Nie	-
ZESPÓŁ PAŁACOWY				
Zamek (ruina)			A/2437/878	19.06.1961
Pałac Maltzanów z domem zajezdnym			A/2438/216	31.05.1950
Oficyna pałacowa przy domu zajezdnym			Nie	-
D. Kancelaria Zarządu Dóbr			Nie	-
Dom mieszkalny urzędników administracji	ul. Kasztelańska	1c	Nie	-
Kuźnia (?), ob. komórki lokatorskie	ul. Kasztelańska	1c	Nie	-
Wozownia i stajnie, ob. garaże i sale dydaktyczne			Nie	-
Maneż, ob. sala gimnastyczna			Nie	-
Amfiteatr z muszlą koncertową	ul. Piłsudskiego / ul. Sułowska		Nie	-
Brama wjazdowa (relikt), tzw. Brama Pokoju			Nie	-
Tzw. Brama Zwycięstwa (relikt)			Nie	-
Tzw. Czarna Brama (relikt)			Nie	-
Tzw. grobowiec rzymski (relikt)	w parku		Nie	-
Mauzoleum Maltzanów (relikt), tzw. grobowiec romański	w lesie		Nie	-
Mosty na młynówce (I, II, III)			Nie	-

Spichlerz, potem tartak, ob. budynek handlowy	ul. Zamkowa		Nie	-
Brama parkowa obok spichlerza	ul. Zamkowa		Nie	-
Park pałacowy			A/2439/183	31.05.1950
ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO				
Budynek dworca PKP	ul. Wojska Polskiego		Nie	-
Budynek świetlicy	dz. 23 AM-8		Nie	-
ULICA ARMII KRAJOWEJ				
Dom mieszkalny	ul. Armii Krajowej	1	Nie	-
Szkoła	ul. Armii Krajowej	7	Nie	-
Willa	ul. Armii Krajowej	8	Nie	-
Budynek gospodarczy	ul. Armii Krajowej	8	Nie	-
D. poradnia przeciwgruźlicza	ul. Armii Krajowej	16	Nie	-
D. szpital	ul. Armii Krajowej	18	Nie	-
ULICA CICHA				
Dom mieszkalny, d. oficyna dworska	ul. Cicha	4	Nie	-
Dom mieszkalny, d. oficyna dworska	ul. Cicha	4a	Nie	-
ULICA DŁUGA				
Dom mieszkalny	ul. Długa	4	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Długa	6	Nie	-
Magazyn	ul. Długa	11	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Długa	18	Nie	-
ULICA GARNCARSKA				
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	1	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	2	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	3	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	4	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	5	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	6	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	7	Nie	-
Dom mieszkalny, d. synagoga	ul. Garncarska	8/10	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	9	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	11	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	13	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	15	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	17	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	19	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Garncarska	21	Nie	-
ULICA GROTA-ROWECKIEGO				
Willa	ul. Grota-Roweckiego	3	Nie	-
Willa	ul. Grota-Roweckiego	10	Nie	-
Willa	ul. Grota-Roweckiego	15	Nie	-
ULICA GRUNWALDZKA				
Willa	ul. Grunwaldzka	3	Nie	-
ULICA KOLEJOWA				
Dom mieszkalny	ul. Kolejowa	2	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Kolejowa	4	Nie	-

Dom mieszkalny	ul. Kolejowa	6	Nie	-
ULICA KOŚCIELNA				
Dom mieszkalny, ob. dom zakonny ss. Felicjanek	ul. Kościelna	6	Nie	-
ULICA KOŚCIUSZKI				
D. szpital	ul. Kościuszki	2	Nie	-
Willa	ul. Kościuszki	8/10	Nie	-
Willa	ul. Kościuszki	12	Nie	-
ULICA KROTOSZYŃSKA				
Dom mieszkalny	ul. Krotoszyńska	2	Nie	-
Zespół d. rzeźni:	ul. Krotoszyńska	7	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Krotoszyńska	7	Nie	-
Rzeźnia, ob. Supon	ul. Krotoszyńska	7	Nie	-
Magazyn	ul. Krotoszyńska	7	Nie	-
Willa	ul. Krotoszyńska	25	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Krotoszyńska	27	Nie	-
Willa	ul. Krotoszyńska	29	Nie	-
Kuźnia, ob. dom mieszkalny	ul. Krotoszyńska	30	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Krotoszyńska	32	Nie	-
Budynek gospodarczy	ul. Krotoszyńska	32	Nie	-
Budynek gospodarczy	ul. Krotoszyńska	32	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Krotoszyńska	33	Nie	-
Wodociągowa wieża ciśnień	ul. Krotoszyńska	34	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Krotoszyńska	35	Nie	-
Budynek gospodarczy	ul. Krotoszyńska	35	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Krotoszyńska	41	Nie	-
Zespół budynków Zakładu Wodociągowego	ul. Krotoszyńska	80	Nie	-
ULICA KUŹNICZA				
Dom mieszkalny	ul. Kuźnicza	3	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Kuźnicza	4	Nie	-
ULICA 11 LISTOPADA				
Szkoła, ob. I LO	ul. 11 Listopada	5	Nie	-
Altana	ul. 11 Listopada	5	Nie	-
Willa	ul. 11 listopada	12	Nie	-
ULICA LWOWSKA				
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	1	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	2	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	3	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	4	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	5	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	6	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	7	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	8	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	9	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	10	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	11	Nie	-

Dom mieszkalny	ul. Lwowska	12	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	14	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	16	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	18	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Lwowska	20	Nie	-
ULICA ŁĄKOWA				
Dom mieszkalny	ul. Łąkowa	6	Nie	-
ULICA 1 MAJA				
Dom mieszkalny	ul. 1 Maja	3	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. 1 Maja	5	Nie	-
Dom mieszkalny, d. poczta	ul. 1 Maja	6	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. 1 Maja	7	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. 1 Maja	14	Nie	-
Dom mieszkalny, ob. poczta	ul. 1 Maja	15	Nie	-
Dom mieszkalny z oficyną	ul. 1 Maja	21	Nie	-
Dom mieszkalny z oficyną	ul. 1 Maja	23	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. 1 Maja	27	Nie	-
ULICA PIŁSUDSKIEGO				
Dom mieszkalny w d. kolonii fabrycznej	ul. Piłsudskiego	1	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	1a	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Piłsudskiego	3	Nie	-
Willa	ul. Piłsudskiego	7	Nie	-
ULICA POLSKA				
Dom mieszkalny	ul. Polska	1	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	3	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	4	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	5	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	6	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	7	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	8	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	9	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	10	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	11	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	12	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	13	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Polska	15	Nie	-
RYNEK				
Apteka „Pod Orłem”, ob. bank PKO	Rynek	1	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	6	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	7	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	8	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	9	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	10	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	11	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	12	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	13	Nie	-

Dom mieszkalny	Rynek	14	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	15	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	16	Nie	-
Oficyna, ob. dom mieszkalny	Rynek	16a	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	17	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	18	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	19	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	20	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	21	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	23	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	24	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	25	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	26	Nie	-
Dom mieszkalny, d. Mantel Haus	Rynek	27	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	28	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	29	Nie	-
Dom mieszkalny z oficyną	Rynek	30	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	31	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	32	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	33	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	34	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	35	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	36	Nie	-
Gospoda, ob. dom mieszkalny	Rynek	37	Nie	-
Dom mieszkalny	Rynek	38	Nie	-
ULICA RZECZNA				
Transformator	ul. Rzeczna / Działkowa		Nie	-
Dom mieszkalno-gospodarczy	ul. Rzeczna	6a	Nie	-
ULICA SZEWSKA				
Dom mieszkalny	ul. Szewska	1	Nie	-
Dom mieszkalny z oficyną	ul. Szewska	2	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	3	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	4	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	6	Nie	-
Dom mieszkalny, ob. dom zakonny ss. Felicjanek	ul. Szewska	8	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	10	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	12	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	14	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	22	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	24	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	26	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	28	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Szewska	30	Nie	-
PLAC KSIĘDZA WARESIAKA				

Dom mieszkalny, ob. ośrodek szkolno-wychowawczy	pl. ks. Waresiaka	3	Nie	-
Dom mieszkalny	pl. ks. Waresiaka	4	Nie	-
Dom mieszkalny, ob. Zarząd Melioracji	pl. ks. Waresiaka	7	Nie	-
Dom mieszkalny	pl. ks. Waresiaka	8	Nie	-
Dom mieszkalny	pl. ks. Waresiaka	9	Nie	-
Dom mieszkalny	pl. ks. Waresiaka	10	Nie	-
ULICA WOJSKA POLSKIEGO				
Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	2	Nie	-
Budynek z zespołu starych koszar, ob. dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	10a-b	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	14	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	17	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	19	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	25	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Wojska Polskiego	33	Nie	-
Zespół d. mleczarni, ob. budynek handlowo-magazynowy:	ul. Wojska Polskiego	35	Nie	-
Zespół przemysłowo-mleczarski	ul. Wojska Polskiego	35	Nie	-
Budynek produkcyjny mleczarni	ul. Wojska Polskiego	35	Nie	-
Gorzelnia	ul. Wojska Polskiego	37	Nie	-
Dom mieszkalny, ob. biura	ul. Wojska Polskiego	41	Nie	-
Budynek biurowy	ul. Wojska Polskiego	43	Nie	-
Magazyn			Nie	-
Transformator	ul. Wojska Polskiego	49	Nie	-
ULICA WROCŁAWSKA				
Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	2	A/2448/1544	25.02.1966
Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	6	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	7	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Wrocławska	14	Nie	-
ULICA ZAMKOWA				
Dom mieszkalny	ul. Zamkowa	5	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Zamkowa	7	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Zamkowa	11	Nie	-
Młyn	ul. Zamkowa	13	Nie	-
Dom mieszkalny	ul. Zamkowa	17	Nie	-
Budynek gospodarczy	ul. Zamkowa	17	Nie	-
Willa	ul. Zamkowa	21	Nie	-

Źródło: opracowanie własne na Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Milicz.

3.3. Przyczyny degradacji obszaru

3.3.1. Sfera społeczna

Obszar rewitalizacji znajdujący się w centralnej i północnej części Milicza charakteryzuje się nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych. Analiza wskaźnikowa przeprowadzona na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz,

wykazała w szczególności problemy w zakresie niskiego poziomu kapitału ludzkiego, wysokiego udziału osób ze szczególnymi potrzebami, bezrobocia, ubóstwa oraz niewielkiej aktywności społecznej.

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie wybranych wskaźników obrazujących sferę społeczną odnoszących się do obszaru rewitalizacji oraz średniej dla całej Gminy Milicz.

Tabela 3. Porównanie wskaźników dla sfery społecznej obszaru rewitalizacji z obszarem całej Gminy.

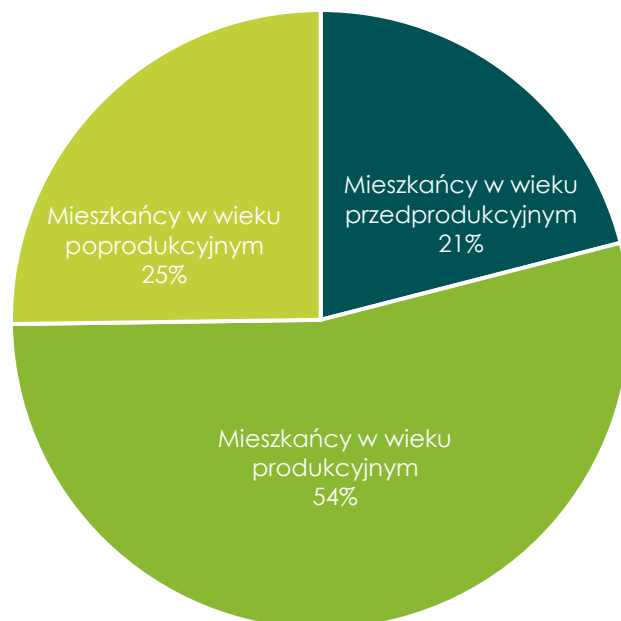
Wskaźnik	obszar rewitalizacji	średnia dla Gminy
Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	21,0%	21,1%
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	46,87	29,83
Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	25,2%	17,9%
Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	3,7%	4,3%
Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	3,5%	4,5%
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	1,1%	0,6%
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	26,7%	20,7%
Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	52,8%	44,8%
Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	16,9%	17,6%
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	1,5%	0,8%
Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	4,2%	2,5%
Liczba rodzin korzystających w pomocy społecznej w ogólnej liczbie rodzin	13,6%	13,0%
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	2,3%	1,5%
Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	54,3%	48,3%
Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej	5416,26 zł	2899,32 zł
Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę osób korzystających z pomocy społecznej	2407,06 zł	2075,13 zł
Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,53	1,43
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0,40	0,36
Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	0,00	0,11

Źródło: opracowanie własne.

Kapitał społeczny to obszerne pojęcie na pograniczu socjologii i ekonomii, które dotyczy całości stosunków społecznych w obrębie danej zbiorowości, umożliwiających w przyszłości nawiązywanie innych konstruktywnych relacji społecznych. W kontekście samorządu nie sposób mówić o kapitale społecznym w oderwaniu od kwestii tendencji demograficznych, zmian w poszczególnych grupach ekonomicznych oraz zastępowalności pokoleń na rynku pracy.

Obszar rewitalizacji w 2020 roku zamieszkiwany był przez 4 148 osób, co stanowiło 19,0% mieszkańców Gminy Milicz. Centralna i północna część miasta charakteryzuje się największą gęstością zaludnienia w stosunku do wszystkich wyznaczonych jednostek analitycznych – wynosi 1 019 os./km² dla obszaru rewitalizacji, przy 50 os./km² dla całej Gminy Milicz. Biorąc pod uwagę ekonomiczne grupy wiekowe zamieszkujące obszar rewitalizacji, mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym stanowią 21% (871 osób), mieszkańcy w wieku produkcyjnym 54% (2 231 osób), a mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym to 25% wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji (1 046 osób).

Rysunek 6. Struktura wieku ludności na obszarze rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne.

Analiza struktury demograficznej, wskazująca na przewyższenie liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym nad udziałem dzieci i młodzieży (osób w wieku przedprodukcyjnym) zwraca uwagę na problem starzejącego się społeczeństwa. Problem ten jest coraz bardziej widoczny analizując lata 2016-2020, w których to tendencja w tym zakresie dla całej Gminy była podobna – zwiększał się udział społeczeństwa w wieku poprodukcyjnym, a więc głównie osób na emeryturze, przy stopniowym zmniejszaniu udziału osób w wieku produkcyjnym oraz przedprodukcyjnym (dzieci i młodzieży). Na 100 osób w wieku produkcyjnym zamieszkujących obszar rewitalizacji, przypadało niemal 47 osób w wieku poprodukcyjnym (średnio dla całej Gminy było to 30 osób). Warto zauważyć, że proces ten jest charakterystyczny dla większości samorządów, i dotyczy całej Gminy Milicz, jednak udział seniorów wśród ogółu społeczeństwa oraz porównując do pozostałych grup społecznych, jest stosunkowo większy w granicach obszaru rewitalizacji niż w innych jednostkach analitycznych. Proces starzenia się społeczeństwa może w przyszłości mieć negatywne skutki w postaci braku zastępowalności pokoleń na rynku pracy – coraz więcej mieszkańców będzie przechodziło na emerytury, jednak zdecydowanie mniej młodych osób będzie na ich miejsce wchodziło na rynek pracy.

Zmieniająca się struktura wiekowa mieszkańców obszaru rewitalizacji warunkuje konieczność podejmowania odpowiednich kroków zarówno w zakresie usług społecznych, jak i dostosowania infrastruktury i przestrzeni miejskiej do zwiększających się potrzeb starszych mieszkańców.

Niezbędne jest podjęcie działań wychodzących naprzeciw potrzebom seniorów m.in. dostosowanie przestrzeni, obiektów publicznych i miejsc wypoczynku dla osób starszych.

Dostosowanie miejsc i przestrzeni publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami dotyczy nie tylko seniorów. Specjalistycznych rozwiązań w zakresie poruszania się czy porozumiewania wymagają często osoby z niepełnosprawnościami lub inne osoby mające trwale lub czasowo naruszoną sprawność w zakresie mobilności czy percepcji. Wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, 26,7% osób korzystających z pomocy społecznej to osoby długotrwale lub ciężko chore (średnia dla Gminy w tym zakresie wynosi 20,7%). Wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi opieki zdrowotnej, w szczególności opieki specjalistycznej (np. rehabilitacji) czy też usług opiekuńczych lub opieki wytchnieniowej dla ich rodzin. Warto zaznaczyć, że obiekty publiczne powinny być dostępne również dla osób, które czasowo potrzebują różnego rodzaju udogodnień, w tym osób z wózkami dziecięcymi, osób z ciężkim bagażem, kobiety w ciąży czy opiekunowie z dziećmi.

Aby przerwać negatywne trendy demograficzne, nie należy zapominać o młodszych grupach wiekowych. Zapewnienie odpowiednich miejsc pracy, infrastruktury do spędzania czasu wolnego oraz miejsc opieki nad dziećmi, może spowodować napływ i zwiększenie udziału osób w wieku produkcyjnym. Osiedlenie się w atrakcyjnym otoczeniu może również wpłynąć na podejmowanie decyzji o założeniu rodziny, a w konsekwencji zwiększeniu udziału najmłodszej części społeczeństwa. Szczególnie atrakcyjne do zamieszkania dla młodych ludzi są obecnie miejsca, gdzie w niewielkiej odległości można zaspokoić potrzeby związane m.in.: z opieką nad dziećmi (np. żłobek), pracą o odpowiednim wynagrodzeniu, ale również miejsca, gdzie można realizować swoje pasje, rozwijać się oraz spędzać aktywnie czas. Biorąc pod uwagę udział poszczególnych grup wiekowych, centralna i północna część Milicza nie należy do najchętniej zamieszkiwanych przez młodych mieszkańców, stanowiących istotny kapitał społeczny tej jednostki. Udział dzieci w wieku do lat 6 jest w granicach obszaru rewitalizacji niższy niż w innych jednostkach na terenie Gminy. Należy zatem zwrócić uwagę na poprawę atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako miejsca zamieszkania szczególnie dla ludzi młodych.

Jednym z istotnych problemów dotyczących sfery społecznej zidentyfikowanym na obszarze rewitalizacji jest bezrobocie. Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia wśród ogółu mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z pomocy społecznej wynosi 1,5% i niemal 2-krotnie przewyższa średnią dla Gminy. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Miliczu, aż 52,8% zarejestrowanych bezrobotnych z obszaru rewitalizacji to osoby długotrwale bezrobotne. W odniesieniu do całej Gminy Milicz takie osoby stanowią 44,8% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych. Podsumowując, w granicach obszaru rewitalizacji 111 mieszkańców to osoby zarejestrowane jako bezrobotne, wśród których 59 osób stanowią osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy (długotrwale bezrobotni).

Duży udział osób długotrwale bezrobotnych niekorzystnie wpływa na perspektywę podejmowania pracy przez takie osoby. Przeciętny profil osoby długotrwale bezrobotnej nie jest atrakcyjny dla potencjalnego pracodawcy. Dużym problemem jest również brak chęci do podjęcia jakiegokolwiek pracy przez takie osoby, bądź pozyskiwanie dochodów z nieopodatkowanych źródeł. Problem bezrobocia ma negatywne konsekwencje zarówno dla osoby bezrobotnej, jak i tkanki społecznej, w tym przede wszystkim rodziny i najbliższego otoczenia osoby dotkniętej tym problemem. Brak pracy skutkujący brakiem dochodów, przekłada się na zagrożenie ubóstwem, wykluczeniem społecznym, problemami zdrowotnymi (w tym psychicznymi) oraz ogólną niezaradnością życiową. Długotrwale pozostawanie bez pracy może w skrajnych przypadkach prowadzić do zaniżania

samooceny, depresji, popadania w nałogi i podejmowania zachowań niezgodnych z prawem. Często bezrobocie spowodowane jest również brakiem przedsiębiorczości wśród mieszkańców lub dziedziczeniem bezrobocia na skutek zachowań oraz obserwacji rodziny i bliskich, na co wskazywali również uczestnicy warsztatów diagnostycznych.

Niekorzystną sytuację obserwuje się również pod względem ubóstwa zdiagnozowanego na podstawie danych o osobach pobierających świadczenia z zakresu pomocy społecznej. Porównując wskaźniki osiągnięte na obszarze rewitalizacji ze średnią gminną można zauważyć, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa na obszarze rewitalizacji była wyższa niż wartość dla Gminy. Z uwagi na ubóstwo pomocą społeczną objętych jest 95 mieszkańców obszaru rewitalizacji. Natężenie problemu obrazuje również kwota wypłacanych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej, która niemal 2-krotnie przewyższa średnią kwotę dla Gminy.

Pogłębiające się zjawisko ubóstwa niesie za sobą wiele negatywnych skutków, które są odczuwane nie tylko przez osoby bezpośrednio nim dotknięte, ale także przez ogół społeczności lokalnej. Rosnąca frustracja w związku z trudną sytuacją życiową prowadzi do występowania patologii społecznych, konfliktów rodzinnych, a w skrajnych przypadkach także przemocy. Skutki takich zachowań są również negatywnie odczuwane przez społeczeństwo. Sytuacja ta jest szczególnie niekorzystna w przypadku, gdy ubóstwem dotknięta jest większa grupa mieszkańców, która często koncentruje się w określonych miejscach. Skupiska osób ubogich sprzyjają występowaniu m.in. kradzieży, napadów lub innych przestępstw, które przyczyniają się do obniżenia bezpieczeństwa w danych przestrzeniach publicznych. W konsekwencji obszary te są dotknięte wykluczeniem, a także swego rodzaju stygmatyzacją, która dodatkowo pogłębia negatywne zjawiska.

Zjawiska bezrobocia oraz ubóstwa nierzadko są także powiązane z powstawaniem lub pogłębianiem się alkoholizmu. Problem ten został również zdiagnozowany przez uczestników warsztatów, a jego występowanie było szczególnie obserwowane w okolicach milickiego Rynku, gdzie często widziane są osoby spożywające alkohol. Podkreślono, że na obszarze rewitalizacji występuje zbyt duża dostępność do punktów sprzedaży alkoholu. Z rekomendacji wskazanych przez Światową Organizację Zdrowia do sposobów niwelowania problemów alkoholowych wynika, że „dostępność alkoholu ma wpływ na wielkość konsumpcji, a ta z kolei ma wpływ na rozpowszechnienie problemów. Wzrost liczby punktów sprzedaży, przedłużenie godzin otwarcia, samoobsługa prowadzą do wzrostu konsumpcji, natomiast ograniczenie dostępności – do jej spadku”. W uzasadnieniu podano między innymi, że istotne w tych działaniach są również: kontrola sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przez przedsiębiorców nimi handlujących, zwłaszcza w trosce o dzieci i młodzież. Dodatkowo, uczestnicy warsztatów jako potencjalne przyczyny popadania w uzależnienia (głównie alkoholizm i narkomania) wskazali problemy dnia codziennego związane z niezaradnością życiową, niepowodzeniami w pracy czy życiu prywatnym, a także brak kontroli rodzicielskiej jeśli chodzi o młodzież. Wskazano także, że alkoholizm często jest problemem ukrytym, osoby z zewnątrz nie zauważają problemu, który za zamkniętymi drzwiami może z kolei skutkować rozwojem zjawisk przemocowych, zarówno w postaci przemocy fizycznej, jak i psychicznej.

Mieszkańcy obecni na warsztatach diagnostycznych zwrócili również uwagę, że często pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, dochodzi do kradzieży oraz aktów wandalizmu. Najczęściej dochodzi do drobnych kradzieży np. opału, rowerów czy mniejszych przedmiotów z komórek lokatorskich i części wspólnych.

Rysunek 7. Przykłady aktów wandalizmu na obszarze rewitalizacji: graffiti przy ul. Zamkowej oraz przy ul. Działkowej.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 18.10.2022 r.

Wandalizm najczęściej przejawia się niszczeniem przestrzeni publicznej w postaci graffiti czy dewastacją miejsc ogólnodostępnych. Akty wandalizmu najczęściej łączone są z młodzieżą, jednak nie wyklucza się, że za część z nich odpowiadają osoby dorosłe. Najczęściej do zniszczeń dochodzi w momencie, gdy pojedyncze osoby lub większe grupy znajdują się pod wpływem substancji psychoaktywnych (narkotyki, alkohol). Niewątpliwie jedną z przyczyn jest również brak alternatywnych miejsc i form spędzania czasu wolnego, przez co grupy młodych osób spotykają się w miejscach publicznych i wspólnie spożywają alkohol, często nawet „z nudów”. Sprzyja temu dodatkowo występowanie opuszczonych, odosobnionych obiektów czy brak wyznaczonych miejsc do spożywania alkoholu. Akty wandalizmu są również często pokłosiem poczucia bezkarności i braku dostatecznego nadzoru miejsc publicznych. Osoby dopuszczające się takich zniszczeń, nie mają poczucia przynależności i nie identyfikują się z miejscem zamieszkania, a co za tym idzie traktują przestrzeń publiczną jako własność niczyją, a nie własność wspólną. Należy zaznaczyć, że wszelkiego rodzaju przejawy wandalizmu i agresji w miejscach publicznych, wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa ogółu mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Występowanie kradzieży i aktów wandalizmu w obszarze rewitalizacji dowodzi również kolejnych problemów występujących w przestrzeni sąsiedzkiej mieszkańców Milicza – brak więzi społecznych, obojętność na wspólnotę mieszkańców oraz brak poczucia przynależności do miejsca zamieszkania. W granicach obszaru rewitalizacji obserwowane jest również niewielkie zaangażowanie i uczestnictwo w życiu publicznym oraz brak inicjatyw oddolnych podejmowanych przez mieszkańców i lokalnych liderów, poza działalnością organizacji pozarządowych.

Główne problemy w sferze społecznej występujące na obszarze rewitalizacji:

- starzenie się społeczeństwa, zmniejszenie się zastępowalności pokoleń na rynku pracy, zwiększenie zapotrzebowania na usługi dla osób starszych,
- nagromadzenie osób będących osobami ze szczególnymi potrzebami przy jednoczesnym niedostosowaniu wszystkich obiektów i przestrzeni do standardów dostępności,
- wysoki poziom bezrobocia długotrwałego, brak przedsiębiorczości określonych grup społecznych,
- ubóstwo wśród mieszkańców obszaru,
- niski poziom aktywności i integracji mieszkańców oraz uczestnictwa w życiu publicznym,
- uzależnienia (alkoholizm, narkomania), często skutkujące aktami wandalizmu, kradzieżami bądź przemocą psychiczną i fizyczną,
- zanik więzi społecznych, obojętność na drugiego człowieka.

3.3.2. Sfera gospodarcza

Obszar rewitalizacji charakteryzuje się stosunkowo dużymi możliwościami rozwoju gospodarczego. Możliwości te warunkuje szereg czynników, w tym połączenie komunikacyjne z miastem wojewódzkim – Wrocławiem, przebiegająca przez centrum Milicza droga krajowa nr 15, a także bliskość i wyjątkowe cechy obszarów cennych przyrodniczo – Doliny Baryczy i Stawów Milickich.

Ze względu na usytuowanie obszaru rewitalizacji w centralnej i północnej części Milicza, stwierdzono tam nagromadzenie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (383 firmy wg stanu na koniec 2020 r.). Nagromadzenie przedsiębiorstw wynika m.in. z wysokiej liczby ludności obszaru, a więc dużego zapotrzebowania m.in. na usługi oraz wysokiego popytu. Przeliczając jednak liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców obszaru rewitalizacji, otrzymany wskaźnik nie jest najwyższy względem innych jednostek w Gminie Milicz.

W 2020 roku w granicach obszaru rewitalizacji zarejestrowano 26 nowych podmiotów gospodarczych. **Wyrejestrowano natomiast 11 podmiotów**, co stanowi najwięcej w stosunku do innych jednostek w Gminie Milicz. Duża liczba firm, która zakończyła swoją działalność na terenie obszaru rewitalizacji może wskazywać na występujące tam problemy i niedogodności dla przedsiębiorców. Mogą one wynikać z wielu względów, najczęściej dzieje się tak kiedy firma nie przynosi pożądanego zysku lub kiedy u przedsiębiorcy wystąpi określona okoliczność – np. choroba, zmiana planów biznesowych, długotrwały wyjazd. Jednym z powodów może być również brak dostępnych pracowników, którzy dysponują odpowiednim doświadczeniem i wiedzą stosowną do konkretnego profilu działalności, a także brak umiejętności zarządczych czy przedsiębiorczości. Często zdarza się, że przedsiębiorcy decydują się przenieść swoją działalność w miejsce, które oferuje im większe korzyści np. w postaci sieciowania przedsiębiorstw, lepszej promocji, ulg w podatkach bądź innych ułatwień.

Część lokalnych przedsiębiorstw funkcjonujących w centralnej i północnej części Milicza odznacza się **słabą kondycją**. Wiele lokali pozostaje pustych, przez co z upływem czasu niszczeją i nie są atrakcyjne dla potencjalnych nowych najemców lub nabywców. Wizja lokalna uwidoczniała obiekty, które są wystawione na wynajem lub sprzedaż, szczególnie w centrum Milicza. W większości są to lokale przystosowane do prowadzenia działalności usługowej, w tym handlu czy gastronomii.

Rysunek 8. Przykłady opuszczonych lokali użytkowych w okolicy Rynku w Miliczu.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 18.10.2022 r.

Negatywny wpływ na rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji ma również **brak funkcjonującego transportu publicznego**, odpowiadającego na potrzeby mieszkańców oraz turystów. Ci drudzy, którzy ze względu na walory przyrodniczo-krajobrazowe często odwiedzają Milicz i okolice, mają również swój udział w lokalnej gospodarce. Brak możliwości poruszania się po mieście i Gminie transportem zbiorowym, negatywnie oddziałuje na atrakcyjność omawianej jednostki jako miejscowości turystycznej, która ze względu na swoje położenie ma duży potencjał stanowienia bazy wypadowej do wycieczek obszarem Doliny Baryczy.

Atrakcyjność turystyczna centrum Milicza jest również osłabiona poprzez problemy występujące w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej miasta. Do tego typu problemów należą m.in. drogi i chodniki o złej nawierzchni, niedostosowane do potrzeb wszystkich grup społecznych, brak wydzielonych miejsc do odpoczynku w otoczeniu zieleni na Rynku i w jego okolicach, a także zła jakość infrastruktury mieszkalnej, w tym nieestetyczne elewacje kamienic w centrum miasta.

Główne problemy w **sferze gospodarczej** występujące w granicach obszaru rewitalizacji:

- stosunkowo duży procent wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych, co świadczy o niedogodnych warunkach do prowadzenia biznesu,
- niska aktywność lokalnych przedsiębiorstw w obszarze rewitalizacji,
- duża liczba opuszczonych lokali w okolicach milickiego Rynku,
- brak funkcjonującego transportu publicznego, odpowiadającego na potrzeby mieszkańców oraz turystów,
- niskiej jakości infrastruktura, w tym nieestetyczne elewacje w centrum miasta.

3.3.3. Sfera środowiskowa

Analiza wskaźnikowa opracowana na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz nie wykazała znacznego nagromadzenia azbestu i wyrobów zawierających azbest w granicach obszaru rewitalizacji. Problem ten zdecydowanie częściej dotyczy obszarów wiejskich, gdzie występują zabudowania (obecnie już głównie gospodarcze), których pokrycie dachowe zawiera szkodliwe włókna azbestowe.

W ramach działalności Inspekcji Ochrony Środowiska prowadzony jest monitoring środowiska, w tym oceny jakości powietrza. Jakość powietrza oceniana jest w odniesieniu do stref, określonych w ustawie Prawo ochrony środowiska. Strefy stanowią:

- Aglomeracje o liczbie mieszkańców większej niż 250 tysięcy;
- Miasta o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy;
- Pozostałe obszary województw, niewchodzące w skład miast powyżej 100 tysięcy mieszkańców oraz aglomeracji.

W województwie dolnośląskim wydzielono 4 strefy: Aglomerację Wrocławską (kod PL0201), miasto Lednica (kod PL0202), miasto Wałbrzych (kod PL0203) oraz strefę dolnośląską (kod PL0204). Gmina Milicz leży w obszarze strefy dolnośląskiej.

Zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykonał ocenę jakości powietrza za rok 2021 i na jej podstawie dokonał klasyfikacji stref zarówno pod kątem ochrony zdrowia ludzi, jak i ochrony roślin, a następnie informacje te zawarł w Ocenie jakości powietrza w strefach w Polsce za rok 2021. Ocena pod kątem ochrony zdrowia została wykonana odrębnie dla 12 zanieczyszczeń: dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), tlenku węgla (CO), ozonu (O₃), benzenu (C₆H₆), pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz zanieczyszczeń oznaczanych w pyłe PM₁₀: benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu i ołowiu. Ocena pod kątem ochrony roślin została wykonana odrębnie dla 3 zanieczyszczeń: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O₃).

Ocena wszystkich zanieczyszczeń dokonywana jest poprzez przyporządkowanie klasy do stref:

- Klasa A – poziom stężeń zanieczyszczeń nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego,
- Klasa C – poziom stężeń zanieczyszczeń powyżej poziomu dopuszczalnego.

Wyniki rocznej oceny jakości powietrza w strefie dolnośląskiej zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 4. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza w strefie dolnośląskiej.

Nazwa i kod strefy	Substancja	Wynik klasyfikacji
Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony zdrowia ludzi		
Strefa dolnośląska (kod PL0204)	Dwutlenek siarki SO ₂	A
	Dwutlenek azotu NO ₂	A
	Tlenek węgla CO	A
	Benzen C ₆ H ₆	A
	Ozon O ₃	A
	Pył zawieszony PM ₁₀	C
	Pył zawieszony PM _{2,5} (faza I)	C
	Pył zawieszony PM _{2,5} (faza II)	C1
	Ołów Pb w pyłe PM ₁₀	A

	Aresn AS w pyłe PM10	C
	Kadm Cd w pyłe PM10	A
	Nikiel Ni w pyłe PM10	A
	Benzo(a)piren w pyłe PM10	C
Wyniki klasyfikacji strefy pod kątem ochrony roślin		
Strefa dolnośląska (kod PL0204)	Dwutlenek siarki SO ₂	A
	Tlenki azotu NO _x	A
	Ozon O ₃	A

Źródło: Ocena jakości powietrza w strefach w Polsce za rok 2021.

W zdecydowanej większości badanych substancji, nie nastąpiło przekroczenie dopuszczalnego poziomu ich stężeń pod kątem ochrony zdrowia ludzi. Wyjątkiem jest pył zawieszony PM10, PM2,5, a także arsen i benzo(a)piren w pyłe PM10. Ze względu na małe rozmiary cząsteczek pyłu, mogą one przenikać do układu oddechowego i krwionośnego człowieka, co w znacznym stopniu oddziałuje negatywnie na zdrowie ludzi.

W strefie dolnośląskiej nie nastąpiły przekroczenia analizowanych substancji pod kątem ochrony roślin.

W celu poprawy jakości powietrza na terenie Milicza prowadzony jest lokalny monitoring powietrza. Stacje monitoringowe zlokalizowane są przy budynku Urzędu Miejskiego w Miliczu, przy Rynku w Miliczu oraz przy Kąpielisku Karłów. Dla mieszkańców Gminy udostępniona została bezpłatna aplikacja, która umożliwi sprawdzenie aktualnego stanu powietrza mierzonego wyżej wspomnianymi czujnikami.

Uczestnicy warsztatów rewitalizacyjnych zwrócili uwagę na **niezadowalającą jakość powietrza** w centrum Milicza. Główne przyczyny zanieczyszczenia atmosfery wynikają z emisji spalin samochodowych oraz niskiej emisji spowodowanej stosowaniem niskiej jakości opału w gospodarstwach domowych. Emisja liniowa, związana z głównymi trasami komunikacyjnymi, dotyczy przede wszystkim drogi krajowej nr 15 oraz ulic w centrum Milicza, które w godzinach porannego i popołudniowego szczytu komunikacyjnego bywają zatłoczone. Zjawisku kongestii (zatoru drogowego, potocznie zwanego korkami) towarzyszą często znaczne emisje hałasu i gazów emitowane przez pojazdy poruszające się niejednostajnym ruchem z częstym hamowaniem i ruszaniem.

W granicach obszaru rewitalizacji istotnym problemem jest również **niska emisja**, definiowana jako emisja pyłów i gazów do atmosfery ze źródeł nieprzekraczających 40 m wysokości. W większości są to więc emisje pochodzące ze źródeł ciepła w gospodarstwach domowych, w tym z zabudowań jednorodzinnych, gdzie dominują kotły na paliwo stałe. Na pogorszenie się stanu powietrza wpływa jakość wykorzystywanego opału, korzystanie ze starych, wysokoemisyjnych kotłów, wadliwa instalacja czy straty ciepła powodowane nieszczelną stolarką okienną i drzwiową w budynkach mieszkalnych. Zły stan powietrza warunkowany jest nie tylko kwestiami technicznymi, ale również **niską świadomością społeczną** w zakresie szkodliwości wykorzystywania niskiej jakości opału. Jedną z najistotniejszych przyczyn jest jednak **czynnik finansowy**, który nie pozwala na inwestowanie w wysokiej jakości piece i opał, a także na termomodernizację budynków mieszkalnych, zarówno przez poszczególne gospodarstwa domowe, jak i przez wspólnoty mieszkaniowe zamieszkujące milickie kamienice.

Problem w zakresie efektywności energetycznej wiąże się również z występowaniem w obszarze rewitalizacji wiekowych kamienic, które ze względu na swoje gabaryty, w tym wysokość

pomieszczeń, są często niemożliwe do odpowiedniego ogrzania z wykorzystaniem sieci gazowej, lub pochłania to znaczne środki finansowe mieszkańców.

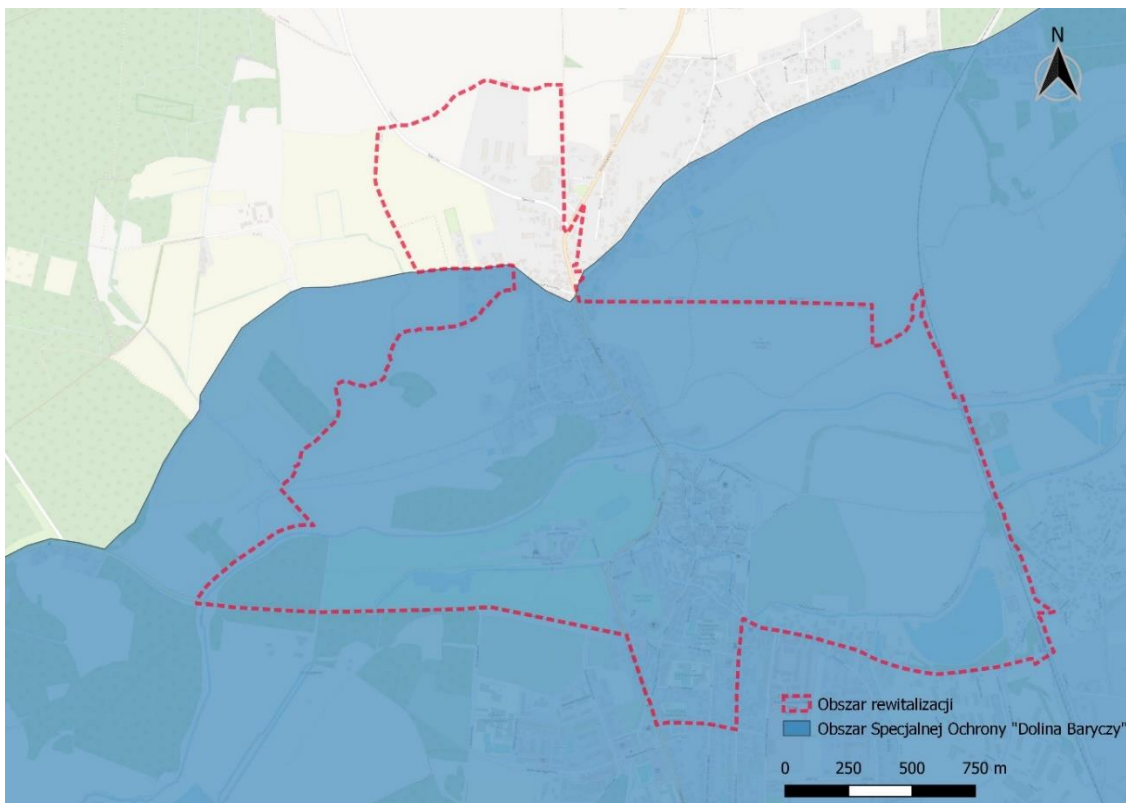
Opisując Milicz, nie można nie wspomnieć o wyjątkowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, objętych różnorodnymi formami ochrony, które występują zarówno w granicach obszaru rewitalizacji, jak i bliskim sąsiedztwie. Najistotniejsze walory związane są z położeniem w Dolinie Baryczy oraz w sąsiedztwie Stawów Milickich.

Poszczególne ekosystemy zostały objęte obszarowymi formami ochrony przyrody, takimi jak: Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”, obszary Natura 2000 „Dolina Baryczy” – obszar ptasi oraz „Ostoja nad Baryczą” – obszar siedliskowy, a także rezerваты przyrody „Wzgórze Joanny” oraz „Stawy Milickie”. W granicach obszaru rewitalizacji znajdują się następujące obszary:

- Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy” – największy park krajobrazowy w Polsce, pokrywa około 90% powierzchni Gminy Milicz. Utworzony został w celu zachowania elementów przyrody wokół doliny rzeki Baryczy, takich jak łąki, starorzecza, tereny podmokłe, stawy i tym samym żyjące w nich gatunki roślin (42 gatunki roślin chronionych, w tym 28 będących pod ścisłą ochroną) i zwierząt (56 gatunków ssaków, 34 gatunki ryb, 13 gatunków płazów i 5 gatunków ssaków, przy czym 29 z nich podlega ochronie oraz 277 gatunków ptaków, w tym 169 lęgowych).
- Obszar Specjalnej Ochrony ptaków „Dolina Baryczy” (PLB020001) – na jego terenie zlokalizowanych jest 130 stawów rybnych podzielnych na 5 dużych i 5 małych kompleksów, położonych w otoczeniu łąk, lasów, mokradel i gruntów ornych. Obszar ten zwany jest ostoją ptasią ze względu na liczebność żyjących tam gatunków ptaków, uwzględnionych jako chronione w Dyrektywnie Ptasiej (dyrektywa 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa) i zaliczanych do Polskiej Czerwonej Księgi.
- Obszar Specjalnej Ochrony siedlisk „Ostoja nad Baryczą” (PLH020041) – obejmuje kompleks łąk zalewowych, stawów rybnych, terenów leśnych i gruntów ornych. Obszar ten wyróżnia bogata sieć hydrograficzna z licznymi kanałami, ciekami wodnymi, stawami i mokradłami. Wyróżnione zostały na tym terenie także dwa kompleksy leśne – Lasy Milickie i Lasy Ostrzeszowskie. Ostoja charakteryzuje się także występowaniem cennych fragmentów łągów, olsów, buczyn i gradów, a także nieco bardziej ubogich borów sosnowych i mieszanych.

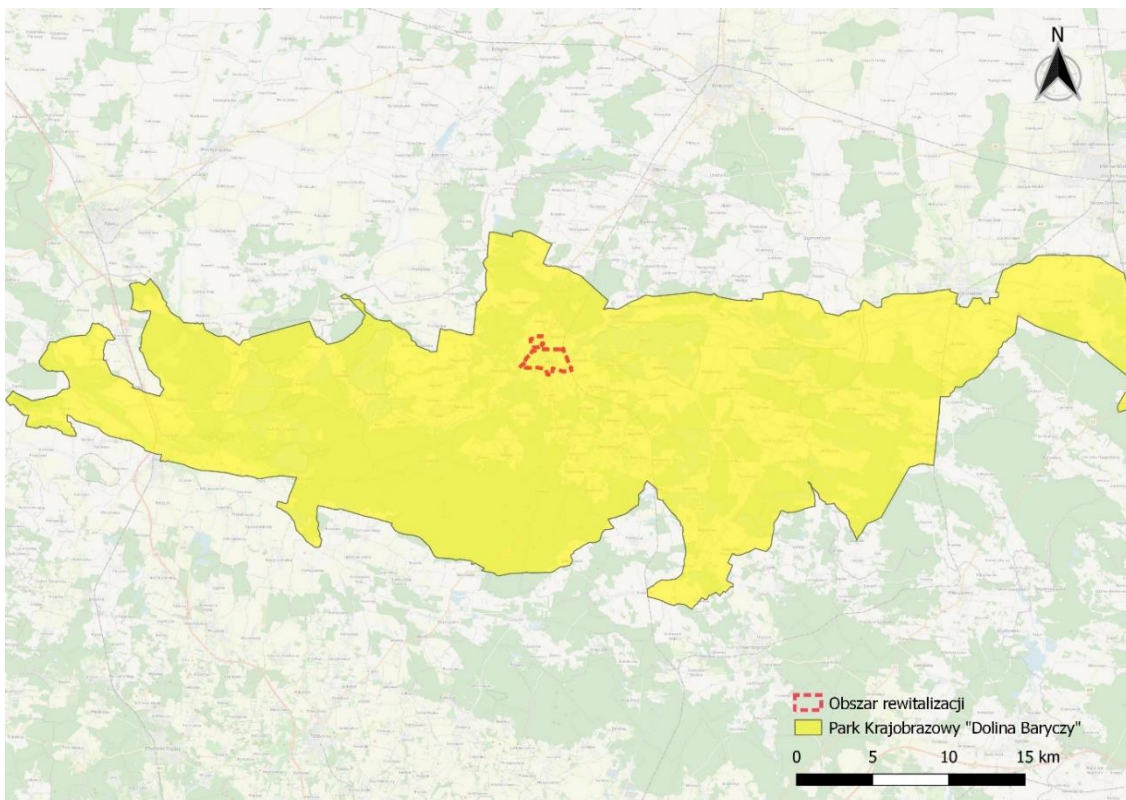
Położenie obszaru rewitalizacji względem wskazanych powyżej obszarowych form ochrony przyrody zaprezentowano na poniższych mapach.

Rysunek 9. Położenie obszaru rewitalizacji względem Obszaru Specjalnej Ochrony "Dolina Baryczy".

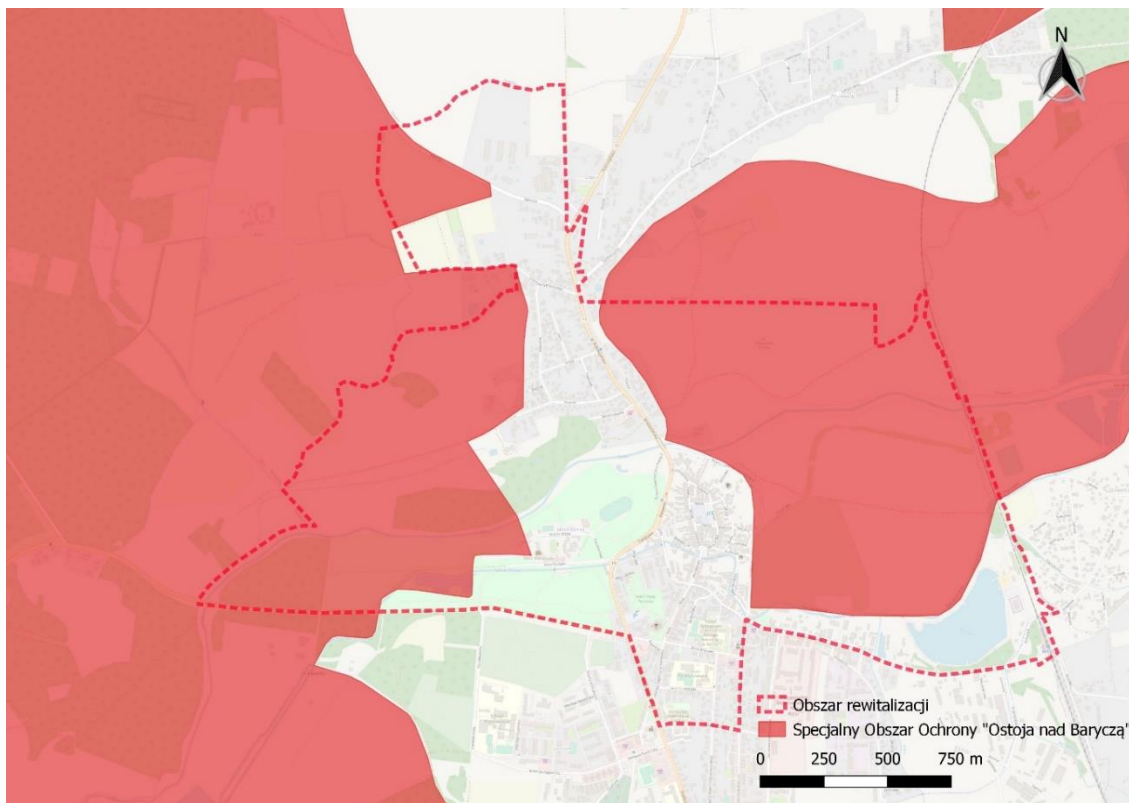
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ.

Rysunek 10. Położenie obszaru rewitalizacji względem Parku Krajobrazowego "Dolina Baryczy".

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ.

Rysunek 11. Położenie obszaru rewitalizacji względem Specjalnego Obszaru Ochrony "Ostoja nad Baryczą".

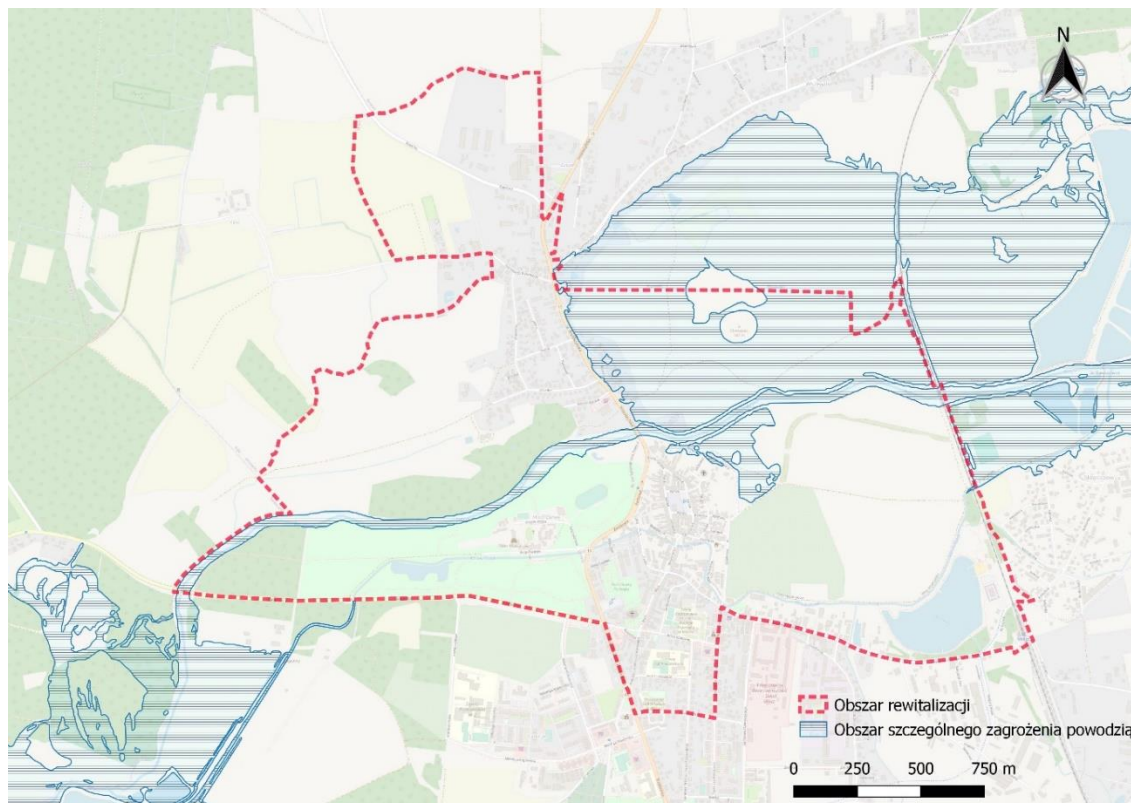

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ.

Podmokłe tereny zarówno Doliny Baryczy, jak i Stawów Milickich, są idealnym siedliskiem dla wielu gatunków roślin i zwierząt, w tym gatunków chronionych. Wiele elementów przyrody ożywionej i nieożywionej objęto indywidualnymi formami ochrony, m.in. ochroną gatunkową, użytkami ekologicznymi czy pomnikami przyrody. W okolicznych stawach hodowany jest jeden z najbardziej znanych produktów lokalnych – karp milicki.

Przebiegające przez obszar rewitalizacji ciek wodne, szczególnie rzeka Barycz, warunkuje **występowanie zagrożenia powodziowego**. Szczególne zagrożenie powodzią dotyczy terenów, gdzie zidentyfikowano możliwość występowania powodzi średnio raz na 100 lat (prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi 1%). Tereny te położone wzdłuż Baryczy (która przebiega równoleżnikowo przez centrum obszaru rewitalizacji) oraz w północno-wschodniej jego części, co obrazuje poniższa mapa.

Rysunek 12. Położenie obszaru rewitalizacji względem obszaru szczególnego zagrożenia powodziowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW Wody Polskie.

Należy zauważyć, że na obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego znajduje się część zabudowy Milicza – głównie zabudowy mieszkaniowej i usługowej, a także tereny rekreacyjne. Ewentualne zagospodarowanie przestrzeni znajdującej się w obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego musi odbywać się zgodnie z zasadami i wytycznymi dotyczącymi gospodarowania na tego typu terenach. Z zasady tereny te nie mogą być również zabudowywane.

Z zagrożeniem powodziowym pośrednio związany jest jeszcze jeden problem zidentyfikowany w sferze środowiskowej w granicach obszaru rewitalizacji jak i całym Miliczu. **Brak naturalnej retencji** ekosystemowej spowodowany silnym zagospodarowaniem i uszczelnieniem powierzchni w centrum miasta, powoduje odprowadzanie wód opadowych do kanalizacji deszczowej i dalej do odbiorników (w tym do Baryczy), skąd transportowane są dalej systemem rzeczny. Wskutek tego, ogromne ilości wody nie są zatrzymywane w ekosystemach na terenie miasta czy Gminy Milicz, a odpływają wraz ze spływem powierzchniowym. Problem ten nasila brak rozwiązań mających na celu zwiększenie retencyjności środowiska, w tym systemów małej retencji, gdzie wody mogłyby być zatrzymywane i wykorzystywane do celów m.in. podlewania roślin, ogrodów czy po prostu zatrzymywane w niewielkich zbiornikach wodnych w celach estetycznych. Przyczyny tych problemów leżą również w braku świadomości dotyczącej retencji wodnej oraz braku środków na realizację zadań z zakresu małej retencji, ze względu na pilniejsze i bardziej pożądane społecznie cele.

W kontekście bardzo ograniczonej retencyjności środowiska nie sposób nie wspomnieć o milickim Rynku, który w zdecydowanej większości stanowi **powierzchnię utwardzoną**. Na Rynku widoczne są pojedyncze elementy zieleni, które jednak nie są połączone z innymi, większymi systemami czy terenami zieleni. Poza aspektem biocenotycznym, niewielka ilość zieleni w centrum Milicza wpływa negatywnie na aspekty społeczne. Zieleń w mieście ma pozytywny wpływ na organizm

i funkcjonowanie człowieka. Tereny zieleni stanowią miejsca rekreacji czy wypoczynku dla różnych grup społecznych, podnosząc przy tym estetykę przestrzeni. Dodatkowo przebywanie w otoczeniu zieleni redukuje poziom stresu. Brak lub niewielka ilość zieleni w centrach miast często wpływa na brak chęci mieszkańców do przebywania w przestrzeniach otwartych, powodując jednocześnie zamieranie lokalnej gospodarki (głównie usług) oraz więzi społecznych i aktywności mieszkańców.

Ostatnim problemem identyfikowanym przez uczestników warsztatów rewitalizacyjnych jest **zaśmiecanie miejsc publicznych**. System gospodarki odpadami w Gminie Milicz polega na odbiorze odpadów „u źródła” oraz z Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Odpady odbierane „u źródła” zbierane są spod posesji lub (w przypadku wspólnot) ze zbiorczych kontenerów, często zlokalizowanych w wiatach śmietnikowych. Mimo sprawnie działającego systemu, nadal pojawiają się miejsca, gdzie zauważyć można nagromadzenie odpadów – w okolicznych lasach czy terenach podmiejskich porzucane są odpady o większych gabarytach, natomiast mniejsze odpady, w tym komunalne, znaleźć można w parkach, na placach zabaw, w ciekach wodnych czy na zaniedbanych podwórkach. Najczęściej odpady stanowią opakowania po jedzeniu czy napojach (głównie napojach alkoholowych), ale także elementy odzieży czy zużyte urządzenia. Duże nagromadzenie odpadów stwierdzono m.in. przy rzece Młynówce oraz w parkach, co może wynikać m.in. z oddalenia tych miejsc od centrum miasta, braku kontroli, nieudolnego prawa w tym zakresie oraz możliwości egzekwowania kar. Problemem w zakresie gospodarowania odpadami jest również to, że nadal funkcjonują wspólnoty, wśród których każde mieszkanie posiada odrębne kubły na śmieci, zamiast jednego wspólnego kontenera, co zabiera miejsce oraz wpływa na odbiór odpadów.

Przyczyną nieprawidłowego zagospodarowania odpadów przez mieszkańców Milicza, mogą być również problemy związane z **umiejscowieniem i funkcjonowaniem PSZOKu**. Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zlokalizowany jest w miejscowości Stawiec, dodatkowo informacje o jego funkcjonowaniu różnią się w zależności od źródła informacji, nawet na oficjalnych stronach internetowych.

Rysunek 13. Przykłady zaśmieconych przestrzeni publicznych: w okolicach Rynku w Miliczu, na jednym z podwórek w centrum miasta oraz zanieczyszczona rzeka Młynówka w parku przy Pałacu Maltzanów.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 18.10.2022 r.

Główne problemy zidentyfikowane w sferze środowiskowej występujące na obszarze rewitalizacji:

- zła jakość powietrza atmosferycznego spowodowana m.in. niską emisją, wysokimi kosztami wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji obiektów mieszkalnych oraz niską świadomością ekologiczną społeczeństwa,
- niska efektywność energetyczna budynków mieszkalnych w granicach obszaru rewitalizacji,
- częściowe położenie obszaru rewitalizacji na obszarze szczególnego zagrożenia powodziowego związanego z przebiegiem rzeki Baryczy,
- niewielka powierzchnia terenów zieleni i biologicznie czynnych w centrum Milicza, mająca swoje skutki przyrodnicze, przestrzenne i społeczno-gospodarcze,
- brak rozwiązań retencyjnych, w tym systemów małej retencji,
- zaśmiecanie miejsc publicznych, w tym lasów, parków, placów zabaw, podwórek, terenów rekreacyjnych i cieków wodnych,
- niska dostępność PSZOK wynikająca m.in. z usytuowania oraz braku informacji.

3.3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sytuacja w sferze przestrzenno-funkcjonalna na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, oceniana była na podstawie wskaźników dostępności do terenów zieleni oraz infrastruktury publicznej (obiektów sportowych oraz placów zabaw) w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Mimo, że wspomniane tereny czy obiekty występują w granicach obszaru rewitalizacji, to ich dostępność w przeliczeniu na liczbę mieszkańców wypada mniej korzystnie niż średnia dla całej Gminy Milicz.

Kwestie braku zieleni urządzonej w ścisłym centrum Milicza zostały omówione w podrozdziale 3.3.3. Należy jednak zwrócić uwagę, że w granicach obszaru rewitalizacji znajdują się tereny zieleni, w tym park klasycystyczny przy Pałacu Maltzanów czy park przy świetlicy środowiskowej „Chatka Puchatka”. Parki te pełnią funkcje przede wszystkim ekologiczne (klimatyczna, biotyczna, ekologiczna gleb, hydrologiczna, pochłaniania zanieczyszczeń). Tereny zieleni pełnią również funkcje estetyczne czy rekreacyjne, jednak infrastruktura wymienionych parków nie umożliwi szerszego rozwoju np. funkcji społecznych, integracyjnych czy kulturalnych. Można więc uznać, że **tereny zieleni występujące w obszarze rewitalizacji nie są przystosowane do pełnienia różnorodnych funkcji.**

Problemem zidentyfikowanym na obszarze rewitalizacji jest, jak wspomniano na wstępie, **niska dostępność infrastruktury publicznej.** Wyraża się to poprzez liczbę obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców – wskaźnik dla obszaru rewitalizacji wynosi 0,34, przy czym średnia dla całej Gminy Milicz to 1,08. Z kolei liczba ogólnodostępnych placów zabaw (wyłączając place przyszkolne) w przeliczeniu na 100 mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi 0,10, przy średniej dla Gminy 0,58. Łącznie obiektów rekreacyjno-sportowych (boisk, placów zabaw, siłowni zewnętrznych, sal sportowych czy basenów) jest w granicach obszaru rewitalizacji 14.

Część obiektów rekreacyjno-sportowych, powoli przestaje pełnić swoje funkcje, stając się miejscem spotkań grup młodzieży bądź osób dorosłych, nierzadko nadużywających alkoholu lub inne substancje psycho-aktywne, czego konsekwencją są często akty wandalizmu i zaśmiecanie.

Niektóre elementy przestrzeni publicznej niszczeją z przyczyn niezależnych od mieszkańców (np. z uwagi na warunki atmosferyczne); są to najczęściej ławki, elementy placów zabaw czy siłowni zewnętrznych. Innych z kolei jest zbyt mało (np. koszy na śmieci czy miejsc do odpoczynku).

Zapewnienie odpowiedniego ładu przestrzennego i powiązań przestrzenno-funkcjonalnych w danym obszarze zależy również od lokalizacji najważniejszych, względem potrzeb mieszkańców, instytucji (placówki administracyjne, edukacyjne, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa, sportu czy kultury) oraz możliwości przemieszczania się pomiędzy nimi. W granicach obszaru rewitalizacji znajdują się m.in. Technikum Leśne w Miliczu wraz z Internatem, I Liceum Ogólnokształcące imienia Armii Krajowej, Ochotnicza Straż Pożarna w Miliczu, milicki Rynek, Dom Pomocy Społecznej, świetlica środowiskowa „Chatka Puchatka”, Przedszkole Samorządowe, Informacja Turystyczna w Miliczu, a także wiele przestrzeni i obiektów usługowych jak np. banki, sklepy, lokale gastronomiczne, obiekty sportowe i turystyczne. W Miliczu, poza obszarem rewitalizacji, znajdują się również placówki ochrony zdrowia, Milickie Centrum Medyczne oraz Centrum Edukacyjno-Rehabilitacyjne. Problemem w zakresie dostępności do powyższych obiektów jest **brak funkcjonującego transportu publicznego**. Możliwość sprawnego przemieszczenia się od miejsca zamieszkania do np. placówki ochrony zdrowia bądź urzędu, jest szczególnie poszukiwana przez osoby starsze oraz osoby nieposiadające samochodu lub uprawnień do jego prowadzenia. Jako przyczyny braku funkcjonującego transportu publicznego na terenie Milicza można wskazać m.in. brak opłacalności jego uruchomienia i utrzymywania oraz zły stan dróg i miejscami nieodpowiednia organizacja ruchu drogowego.

Problem w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występujący na obszarze rewitalizacji jak i w całym Miliczu, związany jest z **brakiem dostępności** do niektórych obiektów czy przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami. W tym zakresie w ostatnich latach poczyniono wiele postępów, zwracając szczególną uwagę na dostępność architektoniczną, czego skutkiem są widoczne rampy dla wózków, wyprofilowane poręcze czy miejsca parkingowe z przeznaczeniem dla osób z niepełnosprawnościami. Nadal jednak istnieją budynki czy miejsca, do których dotarcie dla osób ze szczególnymi potrzebami jest utrudnione – mowa tu zarówno o osobach z niepełnosprawnościami, ale również osobach starszych, osobach z dziećmi czy ciężkim bagażem. Problem widoczny jest dodatkowo w zakresie dostępności informacyjnej i komunikacyjnej – osoby z niepełnosprawnością intelektualną, niepełnosprawnością narządu wzroku lub słuchu, często napotykać na problemy w zakresie samodzielnego załatwienia spraw urzędowych czy zdrowotnych. Brak samodzielności w powyższych kwestiach wpływa również na samopoczucie takich osób oraz może skutkować ich alienacją względem reszty społeczeństwa.

Charakterystyczne w przestrzeni Milicza są śródmiejskie kamienice oraz ich podwórka. Wspomnieć należy, że całe miasto wpisane jest do rejestru zabytków pod nr A/1851/386. Część kamienic została w ostatnich latach poddana renowacji, część jednak pozostaje w złym stanie technicznym co odbija się również na wątpliwej estetyce przestrzeni w centrum miasta. Istotną przeszkodą w remontach elewacji czy części wspólnych kamienic, są wysokie koszty związane z koniecznością stosowania się do wytycznych w zakresie odpowiedniego postępowania z budynkami zabytkowymi. Uczestnicy warsztatów wskazali również na zawłości prawne i proceduralne w kontekście podejmowania prób remontów i odnawiania kamienic.

Jeśli zaś chodzi o same podwórka, które najczęściej użytkowane są przez jedną lub kilka wspólnot mieszkaniowych, w zdecydowanej większości pozostają one niezagospodarowane. Obecnie znajdują się tam zaniedbane budynki gospodarcze oraz miejsca wykorzystywane przez mieszkańców jako parkingi. Tylko nieliczne podwórka zostały zagospodarowane z wydzieleniem

miejsz parkingowych, elementów zieleni urządzonej czy miejsc do odpoczynku i rekreacji. Brak zagospodarowania i odpowiedniego utrzymania podwórek może wynikać z braku środków finansowych wspólnot na kosztocłonne prace, ale również z braku zaangażowania mieszkańców wspólnot w pracę na rzecz najbliższego otoczenia oraz brak utożsamiania się z miejscem zamieszkania.

Zarówno kamienice jak i podwórka, które nie zostały poddane pracom modernizacyjnym, oznaczają się negatywnie na tle okolicznych budynków, które w ostatnich latach zostały wyremontowane. Zestawienie obok siebie budynków odnowionych oraz tych ze zniszczoną bądź nieestetyczną elewacją, wpływa negatywnie na odbiór centrum Milicza jako całości. Ma to swoje odzwierciedlenie w ocenie atrakcyjności miasta zarówno dla obecnych i potencjalnych mieszkańców, ale także turystów i osób odwiedzających.

Rysunek 14. Przykłady odnowionych obiektów wraz z elementami o niskiej estetyce, powodujące niespójność w odbiorze centrum Milicza: okolice Starej Rzeźni przy ul. Szewskiej, ul. Garncarska, plac Waresiaka.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 18.10.2022 r.

Rysunek 15. Przykłady niezagospodarowanych podwórek w centrum Milicza.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 18.10.2022 r.

Główne problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występujące w granicach obszaru rewitalizacji:

- stosunkowo niska dostępność terenów zieleni oraz infrastruktury publicznej,
- tereny zieleni występujące w obszarze rewitalizacji nie są przystosowane do pełnienia różnorodnych funkcji,
- brak funkcjonującego transportu publicznego, trudności w przemieszczaniu się pomiędzy kluczowymi obiektami użyteczności publicznej,
- niedostosowanie niektórych obiektów użyteczności publicznej do standardów dostępności,
- niska estetyka i zagospodarowanie kamienic i podwórek w centrum Milicza, wpływające na brak chęci do jego odwiedzania, przez co przestrzeń ta nie spełnia funkcji głównego centrum życia społecznego i gospodarczego, co zmniejsza również atrakcyjność terenów przyległych.

3.3.5. Sfera techniczna

Problemy w granicach obszaru rewitalizacji w sferze technicznej powiązane są z problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. Elementy przestrzeni wskazane w poprzednim rozdziale (m.in. place zabaw, parki, Rynek, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, budynki usługowe czy mieszkalne), są narażone na oddziaływanie czynników zewnętrznych, w szczególności czynników atmosferycznych oraz degradację powodowaną przez człowieka, czy to poprzez nieodpowiednią konserwację, czy bezpośrednią dewastację i zniszczenia. W ramach delimitacji obszaru rewitalizacji, analizowano odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych oraz liczbę obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Oba wskaźniki odznaczały się negatywnie na tle średniej dla Gminy Milicz.

Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych w granicach obszaru rewitalizacji wynosi 87,6% (przy średniej dla Gminy 16,3%). Można więc zauważyć, że problem ten jest szczególnie istotny w centralnej i północnej części Milicza. W granicach obszaru rewitalizacji mieszczą się **94 obiekty komunalne, z czego aż 83 wymagają remontów**. Warto wspomnieć, że część z tych obiektów stanowi zabudowa kamieniczna, która poza funkcjami mieszkaniowymi i usługowymi, pełni również rolę swego rodzaju wizytówki miasta, szczególnie jeśli mowa o budynkach położonych przy Rynku i w jego okolicy. Ze względu na fakt, iż tego typu obiekty najczęściej zamieszkują osoby lub rodziny o skomplikowanej sytuacji materialnej, mieszkańcom nie sposób we własnym zakresie zapewnić środki na remonty elewacji czy części wspólnych.

Zaznaczyć należy, że problemy w sferze technicznej dotyczą również **efektywności energetycznej budynków**. Nieszczelna stolarka okienna i drzwiowa, uszkodzone dachy, mostki termiczne w ścianach budynków – wpływają na utraty ciepła, a w konsekwencji na większe zapotrzebowanie energii w celu ogrzania budynków. Rozwiązaniem jest tutaj termomodernizacja obiektów idąca w parze z wymianą źródeł ogrzewania na bardziej efektywne i ekologiczne, co z kolei znów sprowadza się do kwestii finansowych – wydatków, na które nie wszyscy mogą sobie pozwolić. Problem w tym zakresie dotyczy nie tylko budynków mieszkalnych, ale także niektórych budynków użyteczności publicznej.

Przeliczając liczbę obiektów przestrzeni publicznej (placów zabaw, skwerów, zieleńców, parków i innych ogólnodostępnych przestrzeni) na 100 mieszkańców obszaru rewitalizacji, otrzymano wskaźnik o wartości 0,28 (przy średniej dla Gminy 0,15). W granicach obszaru rewitalizacji stwierdzono aż **11 obiektów przestrzeni publicznej, które odznaczają się złym stanem technicznym**, wpływającym negatywnie na ich wykorzystywanie i funkcjonalność.

Wśród obiektów, w których stwierdzono szczególną potrzebę działań remontowych i naprawczych, wymienić można m.in.:

- Świetlicę Środowiskową Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu Chatka Puchatka,
- Boiska sportowe przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Miliczu,
- Przedszkole Samorządowe w Miliczu,
- Szkołę Podstawową nr 2 w Miliczu,
- I Liceum Ogólnokształcące imienia Armii Krajowej w Miliczu,

- zabudowa centrum, na którą składa się zarówno płyta milickiego Rynku jak i okoliczne kamienice wraz z podwórkami i budynkami gospodarczymi.

Degradacja w sferze technicznej uwidoczniła się również podczas wizji lokalnej przeprowadzonej w ramach prac nad Programem. Nagromadzenie negatywnych zjawisk w tej sferze widoczne było szczególnie w okolicach milickiego Rynku, głównie w zakresie **nieestetycznych elewacji o naruszonej strukturze oraz zaniedbanych podwórek i pomieszczeń gospodarczych**. Wybrane przykłady przedstawiono w formie dokumentacji zdjęciowej.

Rysunek 16. Stan techniczny wybranych budynków znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji: ul. Kuźnicza, ul. Rzeczna, ul. Działkowa, ul. Rzeczna.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 18.10.2022 r.

Złym stanem technicznym odznaczają się również obiekty i przestrzenie pełniące funkcje rekreacyjne, wypoczynkowe czy sportowe. Jako przykład można wskazać zabytkowy park klasycystyczny w Miliczu przy Pałacu Maltzanów – położony nad Baryczą w granicach którego znajdują się m.in. ruiny Zamku w Miliczu oraz kompleks Technikum Leśnego w Miliczu w dawnym Pałacu Maltzanów, pełniący funkcje przede wszystkim biocenotyczne z elementami rekreacyjnymi.

Kolejnym przykładem degradacji technicznej są boiska sportowe przy Szkole Podstawowej nr 1 w Miliczu. Ze względu na czas, który upłynął od ich ostatniego remontu, boiska wymagają obecnie modernizacji, aby odpowiednio spełniały swoją rolę i stanowiły bezpieczną przestrzeń dla dzieci i młodzieży.

W trakcie wizji lokalnej oraz warsztatów rewitalizacyjnych, uczestnicy zwrócili również uwagę na **zły stan części dróg i chodników** w granicach obszaru rewitalizacji. Degradacja widoczna jest zarówno w ciągach głównych dróg dojazdowych i okalających milicki Rynek, jak i w odniesieniu do dróg wewnętrznych, dojazdowych do podwórek za budynkami wielorodzinnymi. Zły stan techniczny dróg przejawia się m.in. ubytkami w nawierzchni lub nierównościami powierzchni, co wpływa zarówno na komfort jazdy, jak i na otoczenie (hałas, większe zanieczyszczenie powietrza). Również chodniki nie spełniają należycie swojej funkcji. Częściowo są bardzo wąskie, co uniemożliwia korzystanie z nich np. osobom na wózkach lub z wózkami dziecięcymi, a częściowo kostka brukowa jest zwyczajnie przestarzała i uszkodzona bądź występują jej ubytki. Problem ze stanem technicznym nawierzchni dotyczy również miejsc parkingowych, a dokładniej podwórek pomiędzy kamienicami, które mieszkańcy z braku alternatyw wykorzystują do parkowania. Część podwórek została już wstępnie zagospodarowana, jednak kosztem miejsc parkingowych zniknęła powierzchnia biologicznie czynna oraz większość roślinności.

Rysunek 17. Stan techniczny wybranych elementów infrastruktury: podwórko przy ul. Wałowej, podwórko przy ul. Wrocławskiej, chodnik przy ul. Łąkowej, droga przy ul. Garncarskiej.

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 18.10.2022 r.

Główne problemy w sferze technicznej stwierdzone w granicach obszaru rewitalizacji:

- duże nagromadzenie obiektów komunalnych wymagających remontu,
- niska efektywność energetyczna budynków mieszkalnych oraz użyteczności publicznej, spowodowana m.in. nieszczelną stolarką okienną i drzwiową, uszkodzonymi pokryciami dachów i elewacji,
- duże nagromadzenie obiektów przestrzeni publicznej lub ich elementów, znajdujących się w złym stanie technicznym, w tym obiektów i przestrzeni pełniących funkcje rekreacyjne, wypoczynkowe czy sportowe,
- występowanie w centrum miasta nieestetycznych elewacji o naruszonej strukturze oraz zaniedbanych podwórek i pomieszczeń gospodarczych,
- zły stan części dróg, chodników i miejsc do parkowania samochodów.

3.4. Lokalne potencjały obszaru

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji lokalne potencjały, czyli silne strony i możliwości danego obszaru, powinny zostać zawarte w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji. Potencjały te widoczne są w różnych analizowanych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej czy środowiskowej. Zidentyfikowane potencjały przyczyniają się do pobudzenia lokalnego rozwoju obszaru rewitalizacji, nie zawsze występując wyłącznie w jego granicach.

W Gminie Milicz działa wiele instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych, które swoją działalnością wspierają rozwój lokalnej społeczności, poszerzają dostęp do kultury, rozrywki, aktywnych form spędzania czasu oraz wspierają osoby potrzebujące, znajdujące się w różnej sytuacji życiowej. W samym Miliczu funkcjonują następujące jednostki, stanowiące duży potencjał dla możliwości rozwiązywania problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji:

Urząd Miejski – zlokalizowany poza granicami obszaru rewitalizacji, choć w jego bliskim sąsiedztwie, przy ul. Trzebnickiej 2 w Miliczu. Poszczególne komórki organizacyjne oraz pracownicy Urzędu, w ramach swoich możliwości i właściwości, służą pomocą i radą mieszkańcom potrzebującym wsparcia m.in. w sprawach administracyjnych. Pracownicy Urzędu aktywnie poszukują możliwości finansowania działań zapewniających rozwój Gminy Milicz, aplikują o środki oraz realizują dofinansowane projekty. W 2022 roku w ramach funkcjonowania Urzędu Miejskiego uruchomione zostały darmowe dyżury dla mieszkańców w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej. Urząd prowadzi również działalność informacyjną (m.in. poprzez stronę internetową) w zakresie możliwości uzyskania pomocy finansowej lub pozafinansowej dla mieszkańców z różnych źródeł i w ramach różnych dziedzin, w tym w zakresie programu „Czyste powietrze”, dotacji do wymiany źródeł ogrzewania pochodzących z budżetu Gminy, pomocy społecznej czy wsparcia rodzin i seniorów zamieszkujących Gminę Milicz. Dodatkowo, w ramach funkcjonowania Urzędu prowadzone są działania i wydarzenia integracyjne, kulturalne i promocyjne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu – jednostka organizacyjna Gminy Milicz, realizująca zadania z zakresu szeroko pojętej pomocy społecznej. Siedziba Ośrodka Pomocy Społecznej (OPS) mieści się przy ul. Trzebnickiej 2A w Miliczu (w bliskim sąsiedztwie granicy obszaru rewitalizacji). Pomoc realizowana przez OPS w Miliczu skierowana jest do osób, które znalazły się w trudnej

sytuacji życiowej i nie są w stanie jej przewyciężyć wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Pomoc realizowana jest zarówno w formie wsparcia pieniężnego, ale również kompleksowego wsparcia pracownika socjalnego, asystenta rodziny, psychologa i prawnika. Wsparcie realizowane przez OPS skierowane jest głównie do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, osobom bezrobotnym i ubogim, osobom starszym, samotnym i długotrwale chorym.

Ośrodek Kultury w Miliczu – instytucja kultury mająca swoją siedzibę przy ul. Marszałka Piłsudskiego 14 w Miliczu (poza granicami obszaru rewitalizacji). W Ośrodku znajduje się duża sala widowiskowa ze sceną, udostępniana dla lokalnych placówek edukacyjnych, organizacji pożytku publicznego i na inne działania niekomercyjne w preferencyjnych cenach. Istnieje również możliwość wynajmu Sali przez inne podmioty za odpowiednią opłatą. W ramach działalności jednostki, organizowane są stałe zajęcia, warsztaty i spotkania z zakresu szeroko pojętej kultury: Art-Warsztaty, Bobas lubi muzykować, Grupa Malarnia – pracownia plastyczna, FotoAmator – warsztaty fotograficzne, Grupa Plastulinek – pracownia plastyczna, Laboratorium rozwijania zmysłów, Milicki Klub Filmowy, Rysunek – warsztaty, SPLOTY – Makrama kids, Szach-Mat oraz SZYDEŁKOWO – pracownia rękodzielnicza. W Ośrodku odbywają się również próby i występy Milickiej Orkiestry Dętej, a także powstałego w Miliczu zespołu muzycznego LabiRytm. Od 1 stycznia 2017 r. Ośrodek Kultury w Miliczu jest nadzorującym świetlice wiejskie w Gminie Milicz. W Ośrodku Kultury funkcjonuje również Kino Capitol.

Stara Rzeźnia – obiekt znajdujący się w granicach obszaru rewitalizacji, przy ul. Szewskiej, który został zaadaptowany do pełnienia funkcji społecznych. Jest to miejsce spotkań ludzi, ich idei oraz wytworów kultury. W oparciu o wygospodarowaną tam przestrzeń odbywają się cykliczne spotkania, warsztaty, szkolenia. Dodatkowo, w obiekcie mieści się **Punkt Informacji Turystycznej**. Turyści uzyskują w tym miejscu informacje na temat wypożyczalni rowerów, przebiegu szlaków kajakowych, a także innych form aktywnego spędzenia wolnego czasu.

Biblioteka Publiczna w Miliczu – Biblioteka mieści się przy ul. Piłsudskiego 14 w Miliczu oraz posiada filie w Sułowie, Czatkowicach, Gądkowicach, Potaszni i Dunkowej. Jednym z głównych zadań jest popularyzacja czytelnictwa wśród wszystkich grup wiekowych. Poza wypożyczaniem zbiorów bibliotecznych na miejscu, na zewnątrz oraz prowadzeniem wypożyczeń międzybibliotecznych, instytucja prowadzi również działalność informacyjno-bibliograficzną, organizuje spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze i plastyczne, prowadzi działania edukacyjne i kulturalne.

Chatka Puchatka – Świetlica Środowiskowa w Miliczu jest placówką wsparcia dziennego utworzoną na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, będąca pod egidą Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu od 1 lutego 2016 r. Świetlica ma charakter opiekuńczy i specjalistyczny. Uczestnikami Świetlicy Środowiskowej są dzieci i młodzież w wieku szkolnym (od 6 do 16 lat) zamieszkujące Gminę Milicz. Celem Świetlicy jest zapewnienie kompleksowej pomocy dzieciom i młodzieży pochodzącej z rodzin funkcyjnych, dysfunkcyjnych, wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego dziecka, kształtowanie pozytywnych postaw i wartości oraz umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie. Do zadań Świetlicy należą organizowanie dzieciom czasu wolnego, pomoc w nauce, zabawy, zajęcia sportowe, wycieczki, aktywne spędzanie czasu oraz uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym. Ponadto Świetlica dba o rozwój zainteresowań i uzdolnień dzieci, pomaga w kryzysach szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych i osobistych, organizuje grupową i indywidualną pracę z każdym dzieckiem.

Dużym potencjałem odznaczają się funkcjonujące w Miliczu **organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego**, z którymi Gmina Milicz współpracuje w oparciu o roczne programy współpracy. NGO wspierane są m.in. w sposób finansowy (wsparcie

lub powierzenie wykonywania zadań publicznych poprzez udzielanie dotacji) i pozafinansowym (konsultacje z Radą Działalności Pożytku Publicznego, informowanie o ogłaszanych naborach na pozyskanie środków z innych źródeł publicznych, organizacja szkoleń). Istotna jest również przynależność i aktywna współpraca m.in. z Lokalną Grupą Działania Stowarzyszeniem „Partnerstwo dla Doliny Baryczy”, Dolnośląską Krainą Rowerową, a także miastami partnerskimi – niemieckim Lohr am Main i Springe oraz gruzińskim Kobuleti.

Istotnym potencjałem występującym w granicach obszaru rewitalizacji oraz jego najbliższym otoczeniu jest kształtujące tożsamość lokalną i patriotyzm mieszkańców dziedzictwo kulturowe regionu, na które składa się lokalna historia, znane postacie, miejsca czy zabytki.

Wśród najistotniejszych miejsc i obiektów, charakterystycznych dla Milicza wymienić można:

Rynek w Miliczu – miasto Milicz wpisane jest do rejestru zabytków pod nr A/1851/386 z dnia 25.11.1956 r. Milicki Rynek wraz z zabytkową zabudową kamieniczną, stanowi swego rodzaju wizytówkę miasta. W parterach budynków mieszczą się lokale usługowe, a sama płyta rynku stanowi potencjał do spotkań dla mieszkańców w oparciu o letnie ogródki organizowane przez punkty gastronomiczne. Potencjał milickiego Rynku nie jest jednak w pełni wykorzystany, a zastosowane rozwiązania, które uszczelniły płytę głównego placu, wpływają negatywnie na środowisko, w tym stosunki wodne oraz możliwości retencyjne obszaru.

Pałac Maltzanów wraz z parkiem – klasycystyczny pałac zbudowany w latach 1797-98 według projektu K.G. Geisslera dla Joachima Karola Maltzana. Architektonicznie pałac nawiązuje do Sanssouci i Neues Palais w Poczdamie. Wewnątrz zachowało się wyposażenie sali balowej i sąsiednich sal. Na dziedzińcu herbowym wewnątrz południowego skrzydła wmurowane kamienne elementy poprzedniego zamku z XV – XVIII w. i posąg młodego myśliwego z 1909 r. W pałacu mieści się obecnie Zespół Szkół Leśnych. Okoliczny zabytkowy park pałacowy został założony w XVIII/XIX w. jako pierwszy na Śląsku romantyczny park w stylu angielskim, o powierzchni około 50 ha. Występuje w nim 80 gatunków drzew i krzewów, w tym kilka pomnikowych okazów dębów.

Kościół św. Andrzeja Boboli – tzw. Kościół Łaski z lat 1709-1714, jeden z sześciu śląskich kościołów tego typu. Nazwa świątyni nawiązuje do tego, że powstał jako dowód łaski katolickiego cesarza dla śląskich ewangelików, a jego budowę finansował hr. Henryk Maltzan. Kościół to konstrukcja szachulcowa na planie krzyża. Wieża ma 46 m wysokości (z uwagi na fakt, że jej górna część odchyłała się od pionu, skrócono ją o 12 m w 1783 r.).

Dolinę Baryczy – położenie Milicza w Dolinie Baryczy oraz w okolicy Stawów Milickich, wpływa pozytywnie na rozpoznawalność Gminy oraz możliwości spędzania czasu wolnego przez mieszkańców. Poza istotnymi walorami przyrodniczymi (poszczególne ekosystemy zostały objęte obszarowymi formami ochrony przyrody, takimi jak: Park Krajobrazowy „Dolina Baryczy”, obszary Natura 2000 „Dolina Baryczy” – obszar ptasi oraz „Ostoja nad Baryczą” – obszar siedliskowy, rezerwat przyrody „Stawy Milickie”), obszary te mają także właściwości kulturowe i promocyjne. Jednym z najważniejszych wydarzeń cyklicznych jest trwający miesiąc Festiwal Karpia Milickiego oraz Święto Karpia Milickiego. W związku z rozpoznawalnym na szeroką skalę produktem regionalnym, jakim jest karp milicki, w Gminie odbywają się także inne imprezy o tej tematyce, m.in. Dni Karpia w Dolinie Baryczy. Wyjątkowe walory przyrodnicze wpływają na duży potencjał Milicza jak i całej Gminy jako ośrodka turystycznego, w tym szczególnie miejsca kojarzonego z turystyką rowerową, pieszą i kajakową. Należy jednak mieć na uwadze, iż zakazy obowiązujące na poszczególnych obszarach chronionych ograniczają możliwości prowadzenia intensywnej turystyki czynnej, co ma zarówno swoje wady (głównie ekonomiczne), jak i zalety (spokój mieszkańców i niewielka presja na środowisko).

3.5. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Działania przeprowadzone na poszczególnych etapach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji (m.in. analiza wskaźnikowa, diagnoza pogłębiona, warsztat oraz wizja lokalna) potwierdziły nagromadzenie problemów społecznych występujących w granicach obszaru rewitalizacji w Miliczu. Stwierdzono również współwystępowanie problemów w innych sferach: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. Potwierdziła się więc zasadność wyznaczenia obszaru rewitalizacji w centralnej i północnej części Milicza. Koncentracja negatywnych zjawisk w analizowanych sferach wpływa negatywnie na tempo i możliwości rozwoju obszaru objętego rewitalizacją, zamieszkującej je społeczności, a także całej Gminy Milicz.

Obszar rewitalizacji to centralna i północna część Milicza, która odgrywa istotne znaczenie pod względem usługowym, rekreacyjnym, reprezentacyjnym i kulturowym. Pomimo wielofunkcyjności obszaru oraz prowadzonych działań naprawczych w poprzednich latach, nadal obserwowany jest spadek aktywności społecznej i gospodarczej. W granicach badanego obszaru zidentyfikowano problemy takie jak w szczególności: starzenie się społeczeństwa, nagromadzenie osób ze szczególnymi potrzebami przy jednoczesnym niedostosowaniu wszystkich obiektów i przestrzeni do standardów dostępności, wysoki poziom bezrobocia długotrwałego, brak przedsiębiorczości wśród określonych grup społecznych, ubóstwo, niski poziom aktywności i integracji mieszkańców oraz uczestnictwa w życiu publicznym, uzależnienia, niską aktywność lokalnych przedsiębiorstw, brak funkcjonującego transportu publicznego, niską jakość infrastruktury, złą jakość powietrza atmosferycznego czy niską efektywność energetyczną budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej.

Potrzeba rewitalizacji wynika z nagromadzenia zjawisk problemowych, ale również z ich wzajemnego powiązania i oddziaływania. Problemy w sferze społecznej (np. brak integracji mieszkańców, uzależnienia, akty wandalizmu) wynikają częściowo z innych problemów (np. niedostatecznej liczby miejsc spędzania czasu wolnego oraz miejsc o funkcjach integracyjnych, rekreacyjnych, wypoczynkowych). Duży udział osób starszych świadczący o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa, a także nagromadzenie osób ze szczególnymi potrzebami, powiązane są z problemami sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, szczególnie z brakiem dostępności do poszczególnych miejsc, obiektów czy instytucji dla tych grup mieszkańców.

Centralnym miejscem obszaru rewitalizacji, jak i całego Milicza jest Rynek, który powinien stanowić swego rodzaju wizytówkę, pełniąc funkcje reprezentacyjne oraz społeczno-gospodarcze w mieście. Dawniej rynki były przestrzenią wymiany handlowej, były dobrze skomunikowane, dlatego też skupiały znaczną część społeczeństwa. Zauważono, że tracąc funkcje o charakterze handlowym, tracą się także funkcje integracyjne. Aktualnie milicki Rynek zalicza się do miejsc, które wymagają podjęcia wielowymiarowych zmian, w celu ożywienia przestrzeni.

Potrzebę ożywienia milickiego Rynku można również postrzegać w kategoriach środowiskowych – główną płytą jest powierzchnią uszczelnioną, co w połączeniu z pobliską, zwartą zabudową, wpływa negatywnie na możliwości retencji wody, przez co stosunki wodne ulegają zaburzeniu. Brak powierzchni biologicznie czynnej to także brak zieleni (poza kwietnikami i niewielkimi elementami zieleni urządzonej), co dodatkowo oddziałuje na wizerunek centrum Milicza jako miejsca do odpoczynku czy spędzenia czasu wolnego, korzystając przy okazji z usług świadczonych przez okolicznych przedsiębiorców.

Centrum Milicza kojarzone jest również z kolorowymi kamienicami, które mają swój niepowtarzalny styl, charakter i historię. Wiele z tych obiektów jednak niszczeje, zły stan techniczny dotyczy w szczególności części wspólnych, elewacji, dachów, piwnic, a także podwórek. Taki stan rzeczy jest m.in. pokłosiem wieloletnich zaniedbań, często wynikających z braku środków na prowadzenie niezbędnych napraw czy remontów. Wspomniane podwórka są z kolei w większości niezagospodarowane, służą jako parkingi, magazyny nieużywanych mebli, sprzętów bądź po prostu śmieci. Nie stanowią miejsc spotkań i integracji wspólnot sąsiedzkich, przez co mieszkańcy często się nie znają, nie czują przywiązania do miejsca zamieszkania, a przestrzeń wspólną traktują jako niczyją.

Historyczna zabudowa centrum Milicza odznacza się również niską efektywnością energetyczną – budynki są nieocieplone, stolarka okienna, drzwiowa oraz dachy wymagają uszczelnienia i remontu. Są to kolejne konieczne do poniesienia koszty, na które większość wspólnot mieszkaniowych nie może sobie pozwolić. Dostrzega się zatem potrzebę wsparcia mieszkańców obszaru rewitalizacji w celu termomodernizacji obiektów mieszkaniowych, co wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców, ale również na stan powietrza atmosferycznego.

4. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w 2030 roku brzmi:

Obszar rewitalizacji w 2030 roku stanowi centrum życia społecznego, kulturalnego i gospodarczego Milicza. Funkcje administracyjne, usługowe, integracyjne i turystyczne wzajemnie się przenikają, tworząc harmonijną przestrzeń wraz z okoliczną infrastrukturą na wysokim poziomie. Mieszkańcy obszaru rewitalizacji stanowią wspólnotę – wspólnie rozwiązują problemy, podejmują działania aktywizacyjne oraz integracyjne. Zrewitalizowane przestrzenie publiczne stanowią miejsca, w których lokalna społeczność może realizować swoje potrzeby i pasje. Wprowadzenie elementów zieleni urządzonej, wpłynęło na poprawę jakości środowiska, ale również na jakość życia mieszkańców. Odnowione kamienice i podwórka tętnią życiem, a społeczeństwo traktuje przestrzeń publiczną jako dobro wspólne, o które warto dbać.

Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w latach 2023-2030 sprawiła, że centrum Milicza zostało na swój sposób przywrócone do życia. Obserwuje się ożywienie w wielu branżach gospodarki, szczególnie w branży usług okołoturystycznych, gastronomicznych itp. Poprawa warunków gospodarczych wpłynęła również pozytywnie na sferę społeczną. Zauważalne jest zmniejszenie problemu bezrobocia i ubóstwa.

Zagospodarowanie przestrzeni publicznych przyczyniło się do zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym, co wiąże się ze wzrostem zainteresowania organizowanymi coraz częściej wydarzeniami integracyjnymi i kulturalnymi.

Rewitalizacja przestrzeni i obiektów publicznych oraz zabytkowych, odbywała się z uwzględnieniem zachowania wartości przyrodniczych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych obszaru, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

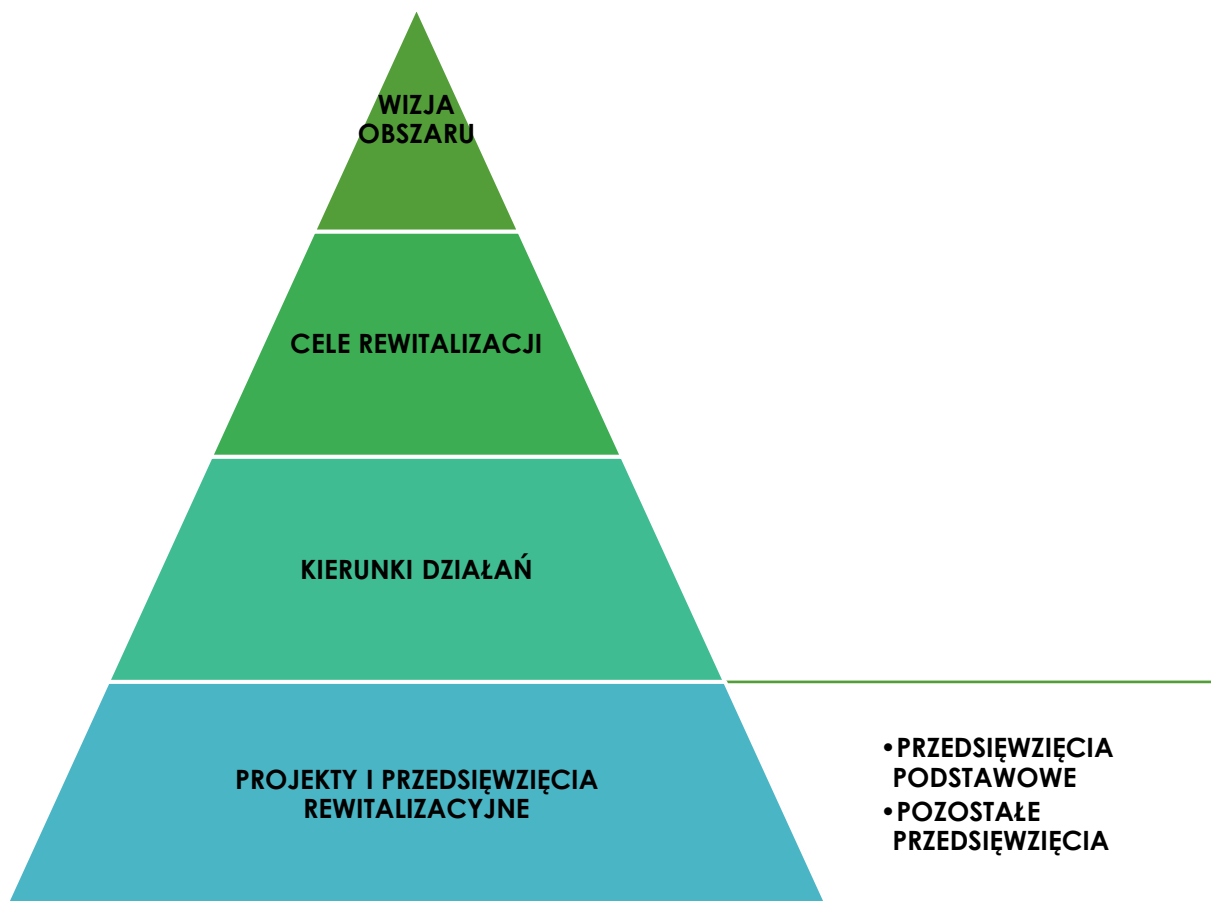
5. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań

Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2030 roku będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji.

Cele i kierunki rewitalizacji będą osiągnane poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazanych w rozdziale 7. Poniżej przedstawiono strukturę programowej części procesu rewitalizacji.

Rysunek 18. Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 15 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji:

Tabela 5. Cele i kierunki rewitalizacji.

CEL 1.	Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym
Kierunek 1.1.	Stworzenie narzędzi i rozwiązań wpływających na wzrost przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców na rynku pracy
Kierunek 1.2.	Zmniejszenie problemu uzależnień wśród wszystkich grup mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży
Kierunek 1.3.	Pobudzenie aktywności gospodarczej w centrum Milicza, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług
Kierunek 1.4.	Poprawa dostępności oraz rozwój usług społecznych dostosowanych do różnorodnych grup mieszkańców
Kierunek 1.5.	Poprawa wizerunku i funkcjonalności obiektów w centrum Milicza, w tym budynków mieszkalnych, w celu podniesienia atrakcyjności obszaru jako miejsca do zamieszkania i inwestowania
CEL 2.	Integracja lokalnej społeczności i wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym
Kierunek 2.1.	Tworzenie otwartych przestrzeni sprzyjających integracji wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji i okolic
Kierunek 2.2.	Budowanie poczucia wspólnoty pomiędzy mieszkańcami, szczególnie pielęgnowanie więzi międzysąsiedzkich
Kierunek 2.3.	Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności terenów i obiektów publicznych względem potrzeb mieszkańców, w tym rozwój terenów zieleni
Kierunek 2.4.	Zagospodarowanie podwórek w centrum Milicza w celu zwiększenia integracji pomiędzy sąsiadami oraz poczucia przynależności do miejsca zamieszkania
Kierunek 2.5.	Tworzenie warunków do rozwoju organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych
CEL 3.	Wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych
Kierunek 3.1.	Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w kontekście dostępności architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej
Kierunek 3.2.	Tworzenie rozwiązań z zakresu poprawy dostępności transportowej najważniejszych obiektów na terenie Milicza i okolic
Kierunek 3.3.	Poprawa jakości powietrza na obszarze rewitalizacji poprzez stosowanie rozwiązań zapobiegających niskiej emisji
Kierunek 3.4.	Wzrost retencyjności obszaru rewitalizacji w celu odpowiedniego utrzymania stosunków wodnych oraz wprowadzenie rozwiązań z zakresu zielonej i błękitnej infrastruktury
Kierunek 3.5.	Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej oraz podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego

Źródło: opracowanie własne.

6. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030 ma przede wszystkim wymiar lokalny. Dokument odpowiada na problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji, kreując tym samym rozwój na poziomie jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest Gmina Milicz. W poniższej tabeli przedstawiono analizę dokumentów wyższego rzędu, które pośrednio bądź bezpośrednio są powiązane z celami i kierunkami rewitalizacji określonymi w niniejszym Programie Rewitalizacji. Realizacja założeń Gminnego Programu Rewitalizacji wpływa bowiem na realizację celów i założeń programów i dokumentów na poziomie regionalnym i krajowym.

Tabela 6. Opis dokumentów powiązanych z Gminnym Programem Rewitalizacji.

Dokumenty na poziomie krajowym
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR
<p>Głównym celem SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców kraju przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarach: społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Jednym z kluczowych czynników wpływających na realizację tego celu jest zapewnienie skutecznie działającego państwa i instytucji służących wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.</p> <p>W SOR przedstawiono nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Podejście to opiera się na indywidualnym potencjale terytorialnym, inwestycjach, innowacjach, rozwoju, eksporcie oraz wysoko przetworzonych produktach. Fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.</p> <p>W SOR wyznaczono trzy cele szczegółowe:</p> <p>I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna).</p> <p>II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie).</p> <p>III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE).</p>
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL)
<p>Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Odpowiada to celowi szczegółowemu II Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR).</p> <p>Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 wyznacza cztery cele szczegółowe:</p> <p>Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.</p> <p>Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.</p>

Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.

Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS)

Celem głównym SRKS 2030 jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Odnosi się on bezpośrednio do realizacji celów SOR.

Cel główny SRKS 2030 jest doprecyzowany przez trzy cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne.

Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich.

Cel szczegółowy 3: Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)

Celem głównym KSRR jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,

Cel szczegółowy 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK)

KPZK jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym określającym warunki oraz wizję zagospodarowania przestrzennego kraju. KPZK 2030 posiada cechy strategii ogólnorozwojowej, która wiąże planowanie przestrzenne z elementami rozwoju społeczno-gospodarczego. W dokumencie przedstawione zostały cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju, a także wytyczne w temacie zasad i mechanizmów wdrażania polityk rozwojowych.

KPZK 2030 określa 6 głównych celów polityki przestrzennego zagospodarowania kraju:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Dokumenty na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku

W dokumencie nakreślono wizję przyszłościowego rozwoju regionu: Dolny Śląsk 2030 regionem równomiernego rozwoju – regionem bez istotnych społecznych i gospodarczych dysproporcji, regionem wewnątrznie spójnym, regionem wyrównanych rozwojowych szans; regionem przyjaznym dla mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów i kuracjuszy, atrakcyjnym miejscem do życia, pracy, nauki i rekreacji; regionem nowoczesnym z kreatywną i innowacyjną regionalną społecznością oraz rozwiniętą sferą naukową i badawczo-rozwojową; regionem konkurencyjnym w scenerii krajowej i europejskiej z Wrocławiem jako silną metropolią oraz ośrodkami regionalnymi o znaczących przewagach konkurencyjnych.

Aby urzeczywistnić wskazaną wizję, sformułowano następujące cele strategiczne i operacyjne:

1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu.
 - 1.1. Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów.
 - 1.2. Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki.
 - 1.3. Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu.
 - 1.4. Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich.
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych.
 - 2.1. Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej.
 - 2.2. Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych.
 - 2.3. Rozwój i doskonalenie usług publicznych.
3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego.
 - 3.1. Kształtowanie postaw obywatelskich.
 - 3.2. Wzrost społecznej integracji.
 - 3.3. Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy.
 - 3.4. Poprawa efektywności kształcenia.
 - 3.5. Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.
 - 3.6. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prospoportowych i proekologicznych.
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego.
 - 4.1. Poprawa stanu środowiska.
 - 4.2. Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska.
 - 4.3. Ochrona przed klęskami żywiołowymi.
 - 4.4. Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego.
 - 4.6. Rozwój gospodarki cyrkularnej.
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.
 - 5.1. Rozwój regionalnej sieci transportowej.
 - 5.2. Wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej o wysokich standardach funkcjonalno-użytkowych.
 - 5.3. Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

Dokument zawiera wytyczne w zakresie kształtowania polityki przestrzennej na obszarze województwa dolnośląskiego. Część zapisów dotyczy Gminy Milicz oraz obszaru rewitalizacji. W ramach realizowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, Gmina będzie dążyła do uwzględnienia wytycznych wskazanych w Planie, tam gdzie będzie to możliwe i ekonomicznie uzasadnione.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego wskazano, że m.in. w Gminie Milicz realizowana będzie inwestycja celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym – Budowa obwodnicy Milicza w ciągu Drogi Krajowej nr 15.

Dodatkowo, wskazano następujące ustalenia w zakresie zasad zagospodarowania:

- wyznaczenie elementów systemu bike&ride przy stacjach i przystankach kolejowych oraz dworcach autobusowych,
- wyznaczenie miejsca umożliwiającego realizację przynajmniej jednego zintegrowanego węzła przesiadkowego na terenie gminy,
- podporządkowanie ochronie zasobów cennych przyrodniczo i kulturowo rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej,
- wprowadzenie wytycznych określających zasady ochrony i zagospodarowania obiektów, zespołów i obszarów zabytkowych objętych formami ochrony zabytków,
- wskazywanie obiektów, zespołów i obszarów zabytkowych do objęcia ochroną konserwatorską (wpis do rejestru zabytków lub ujęcie w ewidencji zabytków), w tym dóbr kultury współczesnej.
- uwzględnienie głównych tras rowerowych, wyznaczonych w Koncepcji sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego,

W ramach możliwości, realizacja projektów przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2022-2030, będzie uwzględniała wskazane w Planie zagospodarowania województwa dolnośląskiego postulaty:

1. Kształtowanie polityki przestrzennej na terenie gmin w sposób zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców poprzez:
 - 1) planowanie zabudowy mieszkaniowej, przestrzeni publicznych oraz infrastruktury usług publicznych, spełniających wymogi dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
 - 2) określenie wskaźnika udziału mieszkań przeznaczonych dla osób ze szczególnymi potrzebami w nowo budowanych mieszkaniach
2. Uwzględnienie w studiach gmin konieczności przeprowadzenia inwentaryzacji i audytów dotyczących występowania w przestrzeni publicznej barier ograniczających dostępność obiektów dla osób ze szczególnymi potrzebami.
3. Ograniczenie zabudowy dolin rzecznych (ochrona brzegów rzek przed zabudową, groźeniem, osuszaniem i niszczeniem szaty roślinnej) w celu zachowania drożności korytarzy ekologicznych i minimalizowania skutków powodzi.
4. Ograniczenie lokalizowania elementów i obiektów infrastruktury technicznej w miejscach eksponowanych widokowo, ochrona i zagospodarowanie punktów widokowych, ochrona i kształtowanie ciągów i osi widokowych.
5. Uwzględnianie założeń „Programu opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego” w gminnych programach opieki nad zabytkami w celu skoordynowania działań w sferze ochrony zabytków.
6. Wskazywanie w dokumentach planistycznych obiektów i obszarów, które powinny uzyskać ustawową formę ochrony zabytków (wpis do rejestru zabytków lub ujęcie w wojewódzkiej ewidencji zabytków).
7. Obejmowanie ochroną w formie parku kulturowego obszarów o wysokich walorach historycznych, artystycznych i krajobrazowych. Proponuje się utworzenie następujących parków kulturowych: Założenie przestrzenne miejscowości i zespół pałacowo-parkowy w Miliczu.
8. Realizacja funkcji turystycznych w ramach rewitalizacji obszarów zdegradowanych.
9. Integracja szlaków wodnych ze szlakami pieszymi, rowerowymi i konnymi w ich otoczeniu (wzdłuż rzek o sezonowej zmienności poziomu wód).
10. Dążenie do transformacji systemów zaopatrzenia w ciepło, poprzez:
 - 1) wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii oraz urządzeń zasilanych paliwem gazowym lub ciekłym w przypadku rozwiązań indywidualnych,
 - 2) sukcesywne podłączenia zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wyposażonej w indywidualne źródła ciepła do scentralizowanych lub grupowych systemów grzewczych;

11. Włączenie transportu rowerowego w zintegrowany system transportu gminy, obejmujący różne środki transportu i elementy infrastruktury: kolej aglomeracyjną, autobusy, system kierowania ruchem, parkingi w systemie Bike&Ride, komunikację rowerową i pieszą.
12. Budowa infrastruktury rowerowej zgodnie ze Standardami projektowymi i wykonawczymi dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego.
13. Uwzględnienie potrzeb rozwoju ruchu rowerowego przy inwestycjach realizowanych przez instytucje gminne.
14. Preferowanie komunikacji pieszej i rowerowej oraz transportu publicznego jako wiodących rodzajów transportu przy określaniu kierunków rozwoju w zakresie obsługi komunikacyjnej terenów.

Dokumenty na poziomie ponadlokalnym

Strategia Rozwoju Powiatu Milickiego 2014-2023

Strategia zawiera wizję rozwoju Powiatu Milickiego: Naturalnie wygodnie, naturalnie z klasą.

W wyniku realizacji poszczególnych zadań, Powiat Milicki będzie dążyć do wypełnienia misji oraz do stabilizacji i satysfakcji mieszkańców. Realizacja strategii będzie przebiegała poprzez spełnienie określonych celów strategicznych i operacyjnych:

1. Przedsiębiorczość
 - 1.1. Stymulowanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości
 - 1.2. Przetwórstwo rolno-spożywcze
 - 1.3. Zachęcanie do zakładania gospodarstw agroturystycznych i gospodarstw ekologicznych
2. Kultura, nauka, sport, turystyka i rekreacja
 - 2.1. Wykorzystanie walorów turystycznych powiatu
 - 2.2. Ochrona wartości historycznych i kulturowych
 - 2.3. Sport i rekreacja magnesem powiatu
 - 2.4. Wyedukowane społeczeństwo nadzieją powiatu
3. Kapitał społeczny
 - 3.1. Rozwój współpracy pomiędzy gminami a powiatem Milickim
 - 3.2. Poprawa systemu komunikacji pomiędzy społeczeństwem a władzami powiatu
 - 3.3. Powiatowy program budowy społeczeństwa obywatelskiego
 - 3.4. Pobudzanie aktywności oraz współpracy organizacji pozarządowych z mieszkańcami i władzami powiatu
4. Infrastruktura
 - 4.1. Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej powiatu
 - 4.2. Poprawa jakości infrastruktury drogowej
 - 4.3. Powiatowy system komunikacyjny
 - 4.4. Poprawa infrastruktury społecznej w powiecie
5. Wizerunek powiatu
 - 5.1. Wzmacnianie wizerunku powiatu poprzez imprezy i wydarzenia
 - 5.2. Tworzenie wizerunku powiatu przez pracowników starostwa
 - 5.3. Budowanie wizerunku powiatu w mediach

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Lata 2021-2031

Strategia wyznacza cele strategiczne i operacyjne, które pozwalają na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Wdrożenie przewidzianych działań powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych lub zminimalizowania ich skutków.

Strategia zawiera cele operacyjne przyporządkowane do celów strategicznych, które zawierają się w pięciu obszarach:

Cel strategiczny 1: Stworzenie systemu wsparcia rodziny

Cel operacyjny 1: Zapobieganie umieszczaniu dzieci poza rodziną. Profilaktyka i wspieranie rodziny jako podstawowej komórki społecznej

Cel operacyjny 2: Zapewnienie godziwej egzystencji osobom nie będących w stanie samodzielnie lub przy pomocy najbliższej rodziny właściwie funkcjonować w środowisku społecznym.

Cel operacyjny 3: Pomoc w integracji ze społeczeństwem wskazanych grup ludności

Cel strategiczny 2: Stworzenie sprawnego systemu pomocy dzieciom pozbawionym opieki

Cel operacyjny 1: Dalsze rozwijanie zastępczych form opieki w szczególności rodzinie

Cel operacyjny 2: Kompleksowa współpraca z gminami powiatu milickiego

Cel operacyjny 3: Ułatwienie wejścia w dorosłe życie wychowankom placówek i rodzin zastępczych

Cel strategiczny 3: Polepszenie sytuacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i wyrównanie szans tychże grup w każdej dziedzinie życia społecznego

Cel operacyjny 1: Przeciwdziałanie patologiom społecznym wewnątrz rodziny m.in. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapobieganie uzależnieniom itp.

Cel strategiczny 4: Zapewnienie osobom niepełnosprawnym warunków pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym oraz zapewnienie kompleksowego wsparcia dla osób w podeszłym wieku

Cel operacyjny 1: Stworzenie nowoczesnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych oraz kompleksowe wsparcie osób w podeszłym wieku

Cel operacyjny 2: Zapewnienie usług instytucjonalnych na odpowiednim poziomie

Cel operacyjny 3: Pobudzenie osób niepełnosprawnych do aktywności i samopomocy

Dokumenty na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Milicz na lata 2021-2027

Powyższa Strategia jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa strategiczne kierunki rozwoju w perspektywie do 2027 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

W Strategii wskazano misję:

Gmina Milicz – naturalnie najlepsza.

oraz wizję Gminy:

W 2027 roku Gmina Milicz jest miejscem przyjaznym i otwartym dla mieszkańców, turystów i inwestorów, gdzie wyjątkowe walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe idą w parze z rozwojem społecznym i gospodarczym.

Dokument zawiera następujące cele strategiczne i operacyjne:

CEL I: Infrastruktura, środowisko i przestrzeń filarami wysokiej jakości życia mieszkańców

1.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i sieciowej

1.2. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu

1.3. Spójna polityka przestrzenna warunkująca zrównoważony rozwój Gminy

CEL II: Rozwój gospodarczy oparty na zasobach środowiska, produktach lokalnych i dziedzictwie kulturowym

2.1. Zapewnienie atrakcyjnych warunków dla pracodawców i pracowników

2.2. Wsparcie wytwórców produktów lokalnych oraz promocja dziedzictwa kulturowego

2.3. Rozwój turystyczny w zgodzie z potrzebami mieszkańców

CEL III: Wysokiej jakości usługi społeczne oraz aktywność społeczna motorem rozwoju Gminy

- 3.1. Zapewnienie odpowiedniej organizacji oświaty wspierającej rozwój uczniów
- 3.2. Wzrost jakości i dostępności usług społecznych
- 3.3. Rozwój współpracy z organizacjami społecznymi oraz wzrost aktywności mieszkańców
- 3.4. Zapewnienie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Milicz na lata 2019-2023

Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców Gminy Milicz.

Zawiera on wizję:

Gmina Milicz jest miejscem rozwijającym się, o wysokim poziomie jakości życia, przyjaznym mieszkańcom, z dostępnością do wysokiej jakości usług społecznych oraz warunkami sprzyjającymi podnoszeniu poziomu lokalnego kapitału społecznego.

oraz misję:

Inwestowanie w kapitał ludzki, dążenie do poprawy jakości życia swoich mieszkańców, przeciwdziałanie marginalizacji społecznej oraz eliminowanie negatywnych zjawisk poprzez wspieranie osób wykluczonych społecznie, starszych i niepełnosprawnych.

Dokument zawiera cel strategiczny i cele operacyjne. Celem strategicznym jest utworzenie kompleksowego i długofalowego systemu wsparcia rodziny poprzez pomoc w wypełnianiu prawidłowych ról rodzicielskich i społecznych, objęcie szczególną opieką osoby niepełnosprawne i starsze, zaktywizowanie osób wykluczonych społecznie, szczególnie tych długotrwale bezrobotnych.

Jako cele operacyjne wskazano:

Cel 1. Wspieranie rodzin w sprawowaniu opieki nad dzieckiem poprzez udzielanie długofalowego i kompleksowego wsparcia rodzinie w jej funkcjach wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych.

Cel 2. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Cel 3. Aktywizacja osób wykluczonych społecznie. Ograniczenie zjawiska dziedziczenia pomocy społecznej.

Cel 4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych oraz poprawa jakości ich życia.

Cel 5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz poprawa jakości ich życia.

Cel 6. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie.

Cel 7. Wspieranie działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania czasu przez rodziny, dzieci i młodzież.

Cel 8. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej realizowaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.

Cel 9. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie lub używających substancji psychoaktywnych oraz członków rodzin osób z problemami wynikającymi z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych, a także dotkniętych przemocą w rodzinie.

Cel 10. Udzielanie osobom uzależnionym oraz członkom ich rodzin wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze społecznością lokalną.

Cel 11. Rozwijanie kapitału społecznego i ludzkiego.

Sdudium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz zostało przyjęte uchwałą nr XV/80/2015 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 14 lipca 2015 roku. Studium zostało zmienione Uchwałą nr LVIII/334/2018 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 24 maja 2018 roku oraz Uchwałą nr XXVI/120/2019 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 4 grudnia 2019 roku.

W studium przyjęto najważniejsze cele polityki przestrzennej gminy:

- zrównoważony rozwój rozumiany jako rozwój społeczno-gospodarczy, dzięki któremu następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Działania prośrodowiskowe podejmowane zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju nie oznaczają zahamowania procesów rozwojowych gminy - zrównoważony rozwój wskazuje na potrzebę wielofunkcyjnego rozwoju terenów z wykorzystaniem zasobów przyrodniczych. Z uwagi na wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe gminy Milicz, rozwój powinien odbywać się bez degradowania tych zasobów oraz poprzez;
- tworzenie na terenie gminy Milicz wielu atrakcyjnych i zróżnicowanych możliwości rozwoju gospodarczego i poprawy warunków zamieszkiwania;
- ochronę i wzbogacenie środowiska przyrodniczego i kulturowego gminy;
- poprawę struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, podniesienie ładu przestrzennego, poprawa systemu powiązań z regionem.

Studium tworzy możliwości do rozwoju przestrzennego gminy, ustala potrzeby w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Obszar gminy podzielono na jednostki terenowe o odmiennym przeznaczeniu oraz zasadach i sposobach ich zagospodarowania.

W strukturze przestrzennej terenów wyróżniono kategorie funkcjonalne:

- **tereny zabudowy mieszkaniowej (wielofunkcyjnej),**
- **tereny zabudowy produkcyjnej,**
- **tereny zabudowy usługowej,**
- **tereny zieleni i wód,**
- **tereny użytkowane rolniczo,**
- **tereny infrastruktury technicznej,**
- **tereny komunikacji.**

Dla każdej z kategorii terenów określono w Studium rodzaje kierunków przeznaczenia z ustaleniami dotyczącymi funkcji wiodących, uzupełniających i główne zasady zagospodarowania, przy czym dla terenów wyłączonych z zabudowy, ze względu na ich charakter, określono zakazy i dopuszczenia obowiązujące w ich zagospodarowaniu.

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030 wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych wskazanych w powyższych dokumentach. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji pozostają spójne z zapisami przeanalizowanych dokumentów programowych i strategicznych.

7. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Miliczu zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano szeroki katalog działań, na który składa się 14 przedsięwzięć podstawowych oraz 2 przedsięwzięcia pozostałe (uzupełniające), które również wpłyną na realizację celów rewitalizacji.

Projekty rewitalizacyjne realizowane będą przez Gminę Milicz we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji przedsięwzięć. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

7.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

PROJEKT NR 1	
„Zielone serce Milicza” - modernizacja obszarów zdegradowanych w centralnej części Milicza z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury w centrum miasta.	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Milicz	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
Centrum miasta Milicz, Rynek oraz obszary przyległe, obszar rewitalizacji	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
<p>Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak wystarczająco rozwiniętej podstawowej infrastruktury (oświetlenie, infrastruktura sieciowa, chodniki, drogi, miejsca na składowanie odpadów), umożliwiającej optymalne korzystanie z przestrzeni miejskiej przez mieszkańców i przedsiębiorców, - brak terenów zieleni oraz znaczących elementów zieleni urządzonej w ścisłym centrum Milicza, - niskie walory estetyczne i użytkowe obiektów w obszarze rewitalizacji, pomimo ich wartości zabytkowej i historycznej, - złe stosunki wodne obszaru rewitalizacji, wynikające m.in. z dużego udziału powierzchni uszczelnionej i braku powierzchni biologicznie czynnej. 	
Cel przedsięwzięcia	
<p>Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa i funkcjonalności przestrzeni publicznej w centralnych częściach miasta Milicz, uwzględniająca uporządkowanie przestrzeni oraz rozwój infrastruktury wprowadzającej gospodarkę cyrkulacyjną w zakresie pozyskiwania i wykorzystywania wody. Projekt oddziałuje na całe miasto Milicz, głównie jednak na jego centralną część. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie również na adaptację miasta do zachodzących zmian klimatu.</p> <p>Dzięki realizacji przedsięwzięcia zajdą istotne zmiany w odniesieniu do całego miasta i jego funkcjonowania, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości i funkcjonowania elementów środowiska na terenie obszaru, szczególnie poprawa warunków wodnych oraz umożliwienie retencjonowania wód opadowych, - przeciwdziałanie sytuacji kryzysowej w centrum miasta oraz nadanie mu właściwych funkcji społeczno-gospodarczych. 	
Zakres realizowanych zadań	
<p>Zakres projektu obejmuje poprawę bezpieczeństwa i funkcjonalności przestrzeni publicznej w centralnych częściach miasta Milicz, a także poprawę funkcjonowania środowiska. W zakres projektu wchodzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie koncepcji funkcjonalno-użytkowych, na których przygotowana zostanie profesjonalna dokumentacja techniczna, - uporządkowanie przestrzeni oraz rozwój infrastruktury wprowadzającej gospodarkę cyrkulacyjną w zakresie pozyskiwania i wykorzystywania wody, - rozwój urządzonej zieleni miejskiej w centrum miasta, 	

- eliminacja powierzchni utwardzonych wraz ze stworzeniem sieci zbierającej wodę oraz systemem jej wtórnego wykorzystania, np. poprzez wprowadzenie na terenie rynku biologicznie czynnych terenów zieleni oraz zbiorników pełniących funkcję retencyjną.

Projekt zakłada zintegrowane działania wspierające zasady zrównoważonego rozwoju w przestrzeni miejskiej Milicza. Poprawa funkcjonowania głównej płyty miejskiego rynku wraz z wprowadzeniem elementów zieleni, wpłynie pozytywnie na odbiór i percepcję całego rynku, co z kolei doprowadzi do ożywienia gospodarczego i społecznego obszaru rewitalizacji.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji przedsięwzięcia zostaną głównie zastosowane rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej (m.in. stosowanie wyrównanej nawierzchni, unikanie krawężników czy podjazdy dla wózków inwalidzkich lub wózków dziecięcych). W ramach zagospodarowania centrum Milicza, zostaną zapewnione miejsca parkingowe przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.3. Pobudzenie aktywności gospodarczej w centrum Milicza, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług

Kierunek 1.5. Poprawa wizerunku i funkcjonalności obiektów w centrum Milicza, w tym budynków mieszkalnych, w celu podniesienia atrakcyjności obszaru jako miejsca do zamieszkania i inwestowania

CEL 2. Integracja lokalnej społeczności i wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym

Kierunek 2.1. Tworzenie otwartych przestrzeni sprzyjających integracji wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji i okolic

Kierunek 2.3. Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności terenów i obiektów publicznych względem potrzeb mieszkańców, w tym rozwój terenów zieleni

CEL 3. Wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych

Kierunek 3.1. Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w kontekście dostępności architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej

Kierunek 3.4. Wzrost retencyjności obszaru rewitalizacji w celu odpowiedniego utrzymania stosunków wodnych oraz wprowadzenie rozwiązań z zakresu zielonej i błękitnej infrastruktury

Kierunek 3.5. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej oraz podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 9.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW)	Lata 2025-2026

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
--------------------	---------------------------	------------------------------

Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	1 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury	2.000 os./rok	Informacja na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Miliczu

PROJEKT NR 2	
Kompleksowa przebudowa i rozbudowa Świetlicy Środowiskowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu Chatka Puchatka wraz z uruchomieniem nowych usług społecznych	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Milicz	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
Milicz, ul. Lipowa 1, obszar rewitalizacji	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
<p>Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - słabo rozwinięta infrastruktura społeczna, zapewniająca świadczenie wysokojakościowych i efektywnych usług publicznych, co powoduje ograniczenie możliwości wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu, - ubóstwo i niezaradność w codziennym funkcjonowaniu gospodarstw domowych, - problemy uzależnień wśród różnych grup wiekowych, w tym dzieci i młodzieży, - zły stan techniczny obiektów publicznych (Świetlicy Środowiskowej Chatka Puchatka w Miliczu), - brak rozwiązań zapewniających dostęp do obiektów publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami. 	
Cel przedsięwzięcia	
<p>Celem przedsięwzięcia jest rozszerzenie oferty Świetlicy Środowiskowej w celu objęcia wsparciem większej liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z różnych grup: dzieci, młodzież, rodziny dysfunkcyjne, osoby bezrobotne, cudzoziemcy. Takie działania mają charakter prewencyjny i podejmują próbę kształtowania świadomości mieszkańców w taki sposób, aby w przyszłości podejmowali aktywność społeczną i zawodową. Przeciwdziałanie dysfunkjom społecznym jest szczególnie ważne w kontekście niwelowania negatywnych zjawisk kryzysowych zidentyfikowanych w sferze społecznej.</p>	
Zakres realizowanych zadań	
<p>Pierwszym etapem prac w ramach realizacji niniejszego przedsięwzięcia będzie opracowanie dokumentacji projektowej, wraz z koncepcją nowych pomieszczeń oraz sposobów ich wykorzystania. Planuje się, aby rozbudowany obiekt oraz działania w nim prowadzone odpowiadały na konkretne potrzeby mieszkańców.</p> <p>Elementem właściwym projektu będzie rozbudowa Świetlicy Środowiskowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu Chatka Puchatka wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz jej wyposażenie. W ramach realizacji projektu, przewiduje się, że w obiekcie poza właściwą świetlicą znajdą się w pełni wyposażone:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stołówka, - toalety, 	

- sala komputerowa,
- sala terapeutyczna,
- sala warsztatowa,
- sala zabaw,
- mieszkanie chronione z osobnym wejściem.

W celu poprawy efektywności energetycznej obiektu, planuje się również modernizację istniejącego źródła ciepła wraz z zastosowaniem rozwiązań wykorzystujących odnawialne źródła energii (pompa ciepła, panele fotowoltaiczne).

Dodatkowo, w ramach przedsięwzięcia planowany jest montaż monitoringu obiektu oraz zagospodarowanie terenu wokół: plac zabaw i rekreacji, ogrodzenie, chodniki, oświetlenie, donice z roślinnością, ławki i stoły.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji przedsięwzięcia zostaną głównie zastosowane rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej (m.in. budowa podjazdu, ograniczanie progów wewnątrz budynków, odpowiedniej szerokości korytarze). Łazienka zostanie dostosowana do osób ze szczególnymi potrzebami. Dodatkowo, zastosowane zostaną rozwiązania z zakresu dostępności komunikacyjnej i informacyjnej, w tym rozwiązania pomagające na korzystanie z oferty obiektu przez osoby z niepełnosprawnością intelektualną, osoby głuche, niedosłyszące, niewidome i niedowidzące.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.2. Zmniejszenie problemu uzależnień wśród wszystkich grup mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży

Kierunek 1.4. Poprawa dostępności oraz rozwój usług społecznych dostosowanych do różnorodnych grup mieszkańców

CEL 3. Wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych

Kierunek 3.1. Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w kontekście dostępności architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej

Kierunek 3.3. Poprawa jakości powietrza na obszarze rewitalizacji poprzez stosowanie rozwiązań zapobiegających niskiej emisji

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 6.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW)	Lata 2024-2026

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Liczba zmodernizowanych obiektów, w których	1 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna

świadczone są usługi społeczne		
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury	100 os./rok	Informacja na podstawie sprawozdań pracowników Świetlicy Środowiskowej

PROJEKT NR 3

„Kolorowe kamienice” – program dotacyjno-pożyczkowy na remont części wspólnych budynków wielorodzinnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Milicz

Lokalizacja przedsięwzięcia

Obszar rewitalizacji wyznaczony w centralnej i północnej części Milicza

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:

- zły stan techniczny budynków mieszkalnych będących własnością wspólnot mieszkaniowych w centrum Milicza, co w niektórych przypadkach stwarza zagrożenie dla mieszkańców,
- ubytki w elewacjach i niska estetyka niektórych kamienic w okolicach milickiego rynku powodująca pogarszanie wizerunku centrum jako wizytówki miasta, co również wpływa na atrakcyjność Milicza w oczach mieszkańców i turystów,
- niska aktywność lokalnych przedsiębiorstw, duża liczba opuszczonych lokali usługowych w centrum,
- brak spójności przestrzenno-funkcjonalnej zabytkowej zabudowy,
- niska efektywność energetyczna budynków wielorodzinnych, wpływająca również na pogorszenie jakości powietrza.

Cel przedsięwzięcia

Podniesienie estetyki zabytkowego śródmieścia, będącego reprezentacyjną częścią miasta, co pozytywnie wpłynie na jakość życia mieszkańców i wizerunek miasta. Poprawa jakości przestrzeni publicznej na obszarze przyczyni się łącznie z innymi przedsięwzięciami do kompleksowej przemiany tego obszaru i przywrócenia mu statusu centrum społeczno-gospodarczego miasta.

Zakres realizowanych zadań

Zakres realizowanego przedsięwzięcia będzie polegał na wsparciu mieszkańców obszaru rewitalizacji w działaniach mających na celu odnowienie tkanki miejskiej w zakresie m.in. remontów części wspólnych, poprawy funkcjonalności przestrzeni oraz estetyki elewacji budynków wielorodzinnych w centrum Milicza.

Wsparcie realizowane będzie w formie programu dotacyjno-pożyczkowego, z którego korzystać będą mogły wspólnoty mieszkaniowe funkcjonujące w granicach obszaru rewitalizacji.

Projekt zakłada współpracę Urzędu Miejskiego w Miliczu ze wspólnotami mieszkaniowymi i realizację projektu partnerskiego, którego celem głównym będzie estetyzacja centralnej części miasta. Współpraca dotyczyć będzie w szczególności obiektów wysoce zdegradowanych, w szczególności przy ulicach: Rynek, Garncarska, Lwowska, Zamkowa oraz innych.

Niniejszy projekt może być realizowany w zależności od możliwości finansowych w formie bezpośrednich dotacji, dotacji częściowych dla Wspólnot oraz całościowego Programu dotacyjno-pożyczkowego realizowanego przez Gminę Milicz na rzecz wspólnot mieszkaniowych.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie ma charakter infrastrukturalny. W trakcie jego realizacji tam gdzie to będzie możliwe, zostaną zastosowane rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej – przede wszystkim pod kątem szerokości przejść, korytarzy i innych części wspólnych. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie pozytywnie na jakość życia wszystkich mieszkańców budynków objętych modernizacją, w tym również osób ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.3. Pobudzenie aktywności gospodarczej w centrum Milicza, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług

Kierunek 1.5. Poprawa wizerunku i funkcjonalności obiektów w centrum Milicza, w tym budynków mieszkalnych, w celu podniesienia atrakcyjności obszaru jako miejsca do zamieszkania i inwestowania

CEL 3. Wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych

Kierunek 3.1. Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w kontekście dostępności architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej

Kierunek 3.3. Poprawa jakości powietrza na obszarze rewitalizacji poprzez stosowanie rozwiązań zapobiegających niskiej emisji

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 1.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW) - środki własne wspólnot mieszkaniowych	Lata 2023-2030

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych w granicach obszaru rewitalizacji	100 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba wspólnot mieszkaniowych, które otrzymały wsparcie na działania modernizacyjne	100 wspólnot	Dane na podstawie przeprowadzonych ankiet wśród mieszkańców objętych projektem

PROJEKT NR 4

Remont części wspólnych oraz termomodernizacja budynków wielorodzinnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Milicz

Lokalizacja przedsięwzięcia

Obszar rewitalizacji wyznaczony w centralnej i północnej części Milicza

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:

- zły stan techniczny budynków mieszkalnych będących własnością wspólnot mieszkaniowych w centrum Milicza, co w niektórych przypadkach stwarza zagrożenie dla mieszkańców,
- ubytki w elewacjach i niska estetyka niektórych kamienic w okolicach milickiego rynku powodująca pogarszanie wizerunku centrum jako wizytówki miasta, co również wpływa na atrakcyjność Milicza w oczach mieszkańców i turystów,
- niska aktywność lokalnych przedsiębiorstw, duża liczba opuszczonych lokali usługowych w centrum,
- brak spójności przestrzenno-funkcjonalnej zabytkowej zabudowy,
- niska efektywność energetyczna budynków wielorodzinnych, wpływająca również na pogorszenie jakości powietrza.

Cel przedsięwzięcia

Podniesienie estetyki zabytkowego śródmieścia, będącego reprezentacyjną częścią miasta, co pozytywnie wpłynie na jakość życia mieszkańców i wizerunek miasta. Poprawa jakości przestrzeni publicznej na obszarze przyczyni się łącznie z innymi przedsięwzięciami do kompleksowej przemiany tego obszaru i przywrócenia mu statusu centrum społeczno-gospodarczego miasta.

Zakres realizowanych zadań

Realizacja niniejszego przedsięwzięcia poprzedzona będzie opracowaniem niezbędnych analiz i ekspertyz z zakresu stanu technicznego infrastruktury mieszkaniowej i efektywności energetycznej obiektów oraz przygotowaniem dokumentacji technicznej.

Zakres realizowanego przedsięwzięcia będzie polegał na odnowieniu tkanki miejskiej w zakresie remontów elewacji zabytkowych kamienic, kompleksowych prac termomodernizacyjnych, wymiany więźby dachowej, dachówek, rynien, kominów. W celu podniesienia efektywności energetycznej budynków wielorodzinnych, a także poprawy jakości życia mieszkańców, niezbędna jest również wymiana stolarki okiennej, renowacji drzwi, modernizacja instalacji sanitarnych i elektrycznych, a także remonty części wspólnych: klatek schodowych, strychów oraz osuszenie i remonty piwnic. Dodatkowo, tam gdzie to możliwe i uzasadnione, przewiduje się montaż zielonych ścian na elewacjach budynków w systemie linkowym, od frontów bądź od strony podwórek.

Projekt zakłada współpracę Urzędu Miejskiego w Miliczu ze wspólnotami mieszkaniowymi i realizację projektu partnerskiego, którego celem głównym będzie estetyzacja centralnej części miasta. Współpraca dotyczyć będzie w szczególności obiektów wysoce zdegradowanych, w szczególności przy ulicach: Rynek, Garncarska, Lwowska, Zamkowa oraz innych.

Niniejszy projekt może być realizowany w zależności od możliwości finansowych w formie bezpośrednich dotacji, dotacji częściowych dla Wspólnot oraz całościowego Programu dotacyjno-pożyczkowego realizowanego przez Gminę Milicz na rzecz wspólnot mieszkaniowych (w powiązaniu z Projektem nr 3).

Niniejsze przedsięwzięcie dotyczy będzie budynków mieszkalnych i wspólnot mieszkaniowych położonych w centralnej i północnej części Milicza, w tym przy następujących adresach:

- ul. 1-go Maja 17,
- ul. 1-go Maja 2,
- ul. 1-go Maja 25,
- ul. 1-go Maja 27,
- ul. 1-go Maja 7,
- ul. 1-go Maja 4,
- ul. 1-go Maja 6,
- ul. 1-go Maja 9-11,
- ul. Armii Krajowej 1,
- ul. Cicha 4,
- ul. Garncarska 1,
- ul. Garncarska 11,
- ul. Garncarska 19,
- ul. Garncarska 2,
- ul. Garncarska 21,
- ul. Garncarska 4,
- ul. Garncarska 5,
- ul. Kościuszki 17,
- ul. Kościuszki 23,
- ul. Kościuszki 28,
- ul. Kościuszki 3a,
- ul. Kościuszki 7,
- ul. Krotoszyńska 2,2a,
- ul. Krotoszyńska 4,
- ul. Krotoszyńska 8,
- ul. Kuźnicza 2,
- ul. Kuźnicza 5,
- ul. Lwowska 10,
- ul. Lwowska 11,
- ul. Lwowska 18,
- ul. Lwowska 2,
- ul. Lwowska 20,
- ul. Lwowska 3-3a,
- ul. Lwowska 4,
- ul. Lwowska 6,
- ul. Lwowska 7,
- ul. Lwowska 8,
- ul. Lwowska 9,
- ul. Mickiewicza 1,
- ul. Piłsudskiego 12,
- ul. Piłsudskiego 1A,1B,
- ul. Piłsudskiego 5B,
- ul. Piłsudskiego 7,
- ul. Polska 4-12,
- ul. Polska 11,
- ul. Rynek 13,
- ul. Rynek 16,

- ul. Rynek 25,
- ul. Rynek 28,
- ul. Rynek 29,
- ul. Rynek 3,
- ul. Rynek 33,
- ul. Rynek 35,
- ul. Rynek 5,
- ul. Rynek 6, ul. Zamkowa 1-3,
- ul. Spółdzielcza 7-17,
- ul. Stawna 1 a-d,
- ul. Szewska 1,
- ul. Szewska 12-14,
- ul. Szewska 2,
- ul. Szewska 26,
- ul. Szewska 30,
- ul. Szewska 4,
- ul. T. Kościuszki 19,
- ul. T. Kościuszki 21,
- ul. Trzebnicka 23,
- ul. Trzebnicka 25,
- ul. Trzebnicka 4b,
- ul. Wałowa 16-18,
- ul. Waresiaka 14,
- ul. Waresiaka 4,4a,
- ul. Waresiaka 9,
- ul. Wojska Polskiego 1,
- ul. Wojska Polskiego 10 a-b,
- ul. Wojska Polskiego 14,
- ul. Wojska Polskiego 17,
- ul. Wojska Polskiego 18,
- ul. Wojska Polskiego 19,
- ul. Wojska Polskiego 24,
- ul. Wojska Polskiego 28,
- ul. Wojska Polskiego 3,
- ul. Wojska Polskiego 31-33,
- ul. Wojska Polskiego 34,
- ul. Wojska Polskiego 36,
- ul. Wojska Polskiego 47,
- ul. Wojska Polskiego 5A,
- ul. Wojska Polskiego 7,
- ul. Wrocławska 2,
- ul. Wrocławska 3A,
- ul. Wrocławska 3B,
- ul. Wrocławska 3c,
- ul. Wrocławska 4A,
- ul. Wrocławska 4B,
- ul. Wrocławska 5,
- ul. Wrocławska 6,6a,
- ul. Wrocławska 7,
- ul. Wrocławska 8,
- ul. Wrocławska 9,
- ul. Zamkowa 17,
- ul. Zamkowa 21.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Przedsięwzięcie ma charakter infrastrukturalny. W trakcie jego realizacji tam, gdzie to będzie możliwe, zostaną zastosowane rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej – przede wszystkim pod kątem szerokości przejść, korytarzy i innych części wspólnych. Realizacja przedsięwzięcia wpłynie pozytywnie na jakość życia wszystkich mieszkańców budynków objętych modernizacją, w tym również osób ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.3. Pobudzenie aktywności gospodarczej w centrum Milicza, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług

Kierunek 1.5. Poprawa wizerunku i funkcjonalności obiektów w centrum Milicza, w tym budynków mieszkalnych, w celu podniesienia atrakcyjności obszaru jako miejsca do zamieszkania i inwestowania

CEL 3. Wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych

Kierunek 3.1. Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w kontekście dostępności architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej

Kierunek 3.3. Poprawa jakości powietrza na obszarze rewitalizacji poprzez stosowanie rozwiązań zapobiegających niskiej emisji

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 28.216.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW) - środki własne wspólnot mieszkaniowych	Lata 2023-2030

Szczegółowe koszty szacunkowe w odniesieniu do poszczególnych wspólnot i ich potrzeb

Adres	Szacowana wartość
ul. 1-go Maja 17	1 255 000,00 zł
ul. 1-go Maja 2	185 000,00 zł
ul. 1-go Maja 25	155 000,00 zł
ul. 1-go Maja 27	45 000,00 zł
ul. 1-go Maja 7	180 000,00 zł
ul. 1-go Maja 4	120 000,00 zł
ul. 1-go Maja 6	60 000,00 zł
ul. 1-go Maja 9-11	300 000,00 zł
ul. Armii Krajowej 1	260 000,00 zł
ul. Cicha 4	200 000,00 zł
ul. Garncarska 1	150 000,00 zł
ul. Garncarska 11	100 000,00 zł
ul. Garncarska 19	500 000,00 zł
ul. Garncarska 2	100 000,00 zł
ul. Garncarska 21	100 000,00 zł

ul. Garncarska 4	180 000,00 zł
ul. Garncarska 5	45 000,00 zł
ul. Kościuszki 17	380 000,00 zł
ul. Kościuszki 23	160 000,00 zł
ul. Kościuszki 28	120 000,00 zł
ul. Kościuszki 3a	210 000,00 zł
ul. Kościuszki 7	60 000,00 zł
ul. Krotoszyńska 2,2a	160 000,00 zł
ul. Krotoszyńska 4	55 000,00 zł
ul. Krotoszyńska 8	225 000,00 zł
ul. Kuźnicza 2	280 000,00 zł
ul. Kuźnicza 5	195 000,00 zł
ul. Lwowska 10	400 000,00 zł
ul. Lwowska 11	390 000,00 zł
ul. Lwowska 18	200 000,00 zł
ul. Lwowska 2	370 000,00 zł
ul. Lwowska 20	260 000,00 zł
ul. Lwowska 3-3a	100 000,00 zł
ul. Lwowska 4	200 000,00 zł
ul. Lwowska 6	590 000,00 zł
ul. Lwowska 7	250 000,00 zł
ul. Lwowska 8	80 000,00 zł
ul. Lwowska 9	65 000,00 zł
ul. Mickiewicza 1	1 850 000,00 zł
ul. Piłsudskiego 12	90 000,00 zł
ul. Piłsudskiego 1A,1B	250 000,00 zł
ul. Piłsudskiego 5B	100 000,00 zł
ul. Piłsudskiego 7	160 000,00 zł
ul. Polska 4-12	120 000,00 zł
ul. Polska 11	195 000,00 zł
ul. Rynek 13	165 000,00 zł
ul. Rynek 16	75 000,00 zł
ul. Rynek 25	45 000,00 zł
ul. Rynek 28	370 000,00 zł
ul. Rynek 29	415 000,00 zł
ul. Rynek 3	390 000,00 zł
ul. Rynek 33	230 000,00 zł
ul. Rynek 35	415 000,00 zł
ul. Rynek 5	220 000,00 zł
ul. Rynek 6, ul. Zamkowa 1-3	300 000,00 zł
ul. Spółdzielcza 7-17	430 000,00 zł
ul. Stawna 1 a-d	250 000,00 zł
ul. Szewska 1	1 280 000,00 zł
ul. Szewska 12-14	235 000,00 zł
ul. Szewska 2	260 000,00 zł
ul. Szewska 26	195 000,00 zł
ul. Szewska 30	260 000,00 zł
ul. Szewska 4	135 000,00 zł
ul. T. Kościuszki 19	250 000,00 zł
ul. T. Kościuszki 21	400 000,00 zł
ul. Trzebnicka 23	190 000,00 zł
ul. Trzebnicka 25	630 000,00 zł
ul. Trzebnicka 4b	710 000,00 zł

ul. Wałowa 16-18	460 000,00 zł	
ul. Waresiaka 14	630 000,00 zł	
ul. Waresiaka 4,4a	165 000,00 zł	
ul. Waresiaka 9	170 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 1	70 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 10 a-b	1 030 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 14	390 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 17	500 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 18	255 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 19	100 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 24	670 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 28	350 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 3	220 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 31-33	231 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 34	45 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 36	430 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 47	100 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 5A	300 000,00 zł	
ul. Wojska Polskiego 7	500 000,00 zł	
ul. Wrocławska 2	100 000,00 zł	
ul. Wrocławska 3A	100 000,00 zł	
ul. Wrocławska 3B	100 000,00 zł	
ul. Wrocławska 3c	80 000,00 zł	
ul. Wrocławska 4A	100 000,00 zł	
ul. Wrocławska 4B	100 000,00 zł	
ul. Wrocławska 5	195 000,00 zł	
ul. Wrocławska 6,6a	175 000,00 zł	
ul. Wrocławska 7	200 000,00 zł	
ul. Wrocławska 8	50 000,00 zł	
ul. Wrocławska 9	400 000,00 zł	
ul. Zamkowa 17	680 000,00 zł	
ul. Zamkowa 21	20 000,00 zł	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Liczba wyremontowanych budynków mieszkalnych w granicach obszaru rewitalizacji	100 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba wspólnot mieszkaniowych, które otrzymały wsparcie na działania modernizacyjne	100 wspólnot	Dane na podstawie przeprowadzonych ankiet wśród mieszkańców objętych projektem

PROJEKT NR 5

„Kolorowe podwórka” – zagospodarowanie podwórek w centrum Milicza i utworzenie miejsc integracji sąsiedzkiej

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Milicz

Lokalizacja przedsięwzięcia

Podwórka położone w granicach obszaru rewitalizacji, w centralnej i północnej części Milicza, a także poza granicami obszaru

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:

- niski poziom aktywności i integracji mieszkańców oraz uczestnictwa w życiu publicznym,
- zanik więzi społecznych, obojętność na drugiego człowieka,
- brak miejsc integracji dla sąsiadów i mieszkańców poszczególnych wspólnot mieszkaniowych,
- akty wandalizmu, kradzieże, niszczenie mienia publicznego, brak poczucia współodpowiedzialności za tereny wspólne,
- brak rozwiązań retencyjnych, niewielki udział powierzchni biologicznie czynnej w centrum Milicza,
- zaśmiecanie miejsc publicznych oraz podwórek,
- niewystarczająca ilość miejsc parkingowych, co skutkuje parkowaniem w niedozwolonych miejscach.

Cel przedsięwzięcia

Przedsięwzięcie ma na celu wzrost aktywności mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia, a także integrację wspólnot sąsiedzkich. Dodatkowo, dzięki zagospodarowaniu oraz upiększeniu podwórek, obszar rewitalizacji będzie bardziej spójny, biorąc pod uwagę również działania w zakresie remontów kamienic. Dzięki realizacji przedsięwzięcia, podwórka w centrum Milicza zyskają nowe życie, stanowiąc miejsce spotkań oraz odpowiadając na potrzeby konkretnych wspólnot.

Zakres realizowanych zadań

Realizacja niniejszego przedsięwzięcia będzie polegała na przeprowadzeniu prac porządkowych i infrastrukturalnych, mających na celu zagospodarowanie zaniedbanych podwórek w granicach obszaru rewitalizacji. Obecnie większość z nich jest nieutwardzona, nie są wytyczone ciągi piesze, miejsca parkingowe oraz inne miejsca sprzyjające integracji lokalnej społeczności. Realizacja przedsięwzięcia poskutkuje poprawą bezpieczeństwa mieszkańców, dostosowaniem miejsc publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami, a także zwiększeniem estetyki i funkcjonalności podwórek. Przewidziane do realizacji są również rozwiązania sprzyjające środowisku, w tym retencjonowaniu wód opadowych.

Planowane przedsięwzięcie będzie obejmowało:

- częściowe utwardzenie i odwodnienie terenu podwórek,
- wytyczenie przestrzeni dla poszczególnych funkcji (chodniki dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, miejsca parkingowe, miejsca dla odpoczynku i integracji, miejsca przeznaczone dla dzieci),
- zamontowanie rozwiązań sprzyjających ochronie środowiska, w tym elementów małej retencji,
- zamontowanie energooszczędnego oświetlenia,
- wprowadzenie elementów małej architektury oraz zieleni.

Decyzja o ostatecznym zagospodarowaniu konkretnych podwórek, powinna być podejmowana we współpracy z poszczególnymi wspólnotami. Przewiduje się organizację spotkań i warsztatów służących wypracowaniu optymalnych rozwiązań, które nie tylko podniosą jakość i estetykę przestrzeni publicznych, ale będą odpowiedzią na potrzeby konkretnych wspólnot.

Przewiduje się, że w przyszłości prowadzone będą kolejne etapy rewitalizacji milickich podwórek. Możliwe również, że podwórka poddane odnowie w ramach niniejszego przedsięwzięcia będą stanowiły przykład dobrej praktyki dla pozostałych wspólnot, które we własnym zakresie podejmą się działań naprawczych. Niemniej, w ramach niniejszego przedsięwzięcia, zagospodarowane zostaną poniższe podwórka (podano również wstępne zakresy prac na każdym z nich):

- ul. 1 Maja: remont podwórzy od strony ul. Budowlanej z wykonaniem kanalizacji deszczowej, oświetlenia, miejsc parkingowych, miejsc do odpoczynku i zieleni;
- ul. Długa oraz ul. Kuźnica: remont podwórzy z wykonaniem kanalizacji deszczowej, oświetlenia, miejsc parkingowych, miejsc do odpoczynku i zieleni;
- ul. Grota Roweckiego 26-30: remont podwórka (terenu wokół budynku) z wykonaniem kanalizacji deszczowej, oświetlenia, wiaty śmietnikowej, chodników wokół budynku, miejsc parkingowych, miejsc do odpoczynku i zieleni;
- ul. Grunwaldzka 2, 2A: remont podwórka (terenu wokół budynków) z wykonaniem kanalizacji deszczowej, oświetlenia, wiaty śmietnikowej, chodników wokół budynków, miejsc parkingowych, miejsc do odpoczynku i zieleni;
- ul. Kościuszki 24-26: remont podwórka (terenu wokół budynków) z wykonaniem kanalizacji deszczowej, oświetlenia, wiat śmietnikowych, chodników wokół budynków, miejsc parkingowych, miejsc do odpoczynku i zieleni;
- ul. Trzebnicka 33: remont podwórka z wykonaniem kanalizacji deszczowej, oświetlenia miejsc do odpoczynku i zieleni.
- ul. Wrocławska remont podwórzy z wykonaniem kanalizacji deszczowej, oświetlenia, miejsc parkingowych, miejsc do odpoczynku i zieleni.

Część z podwórek, na których zamierzone jest prowadzenie działań rewitalizacyjnych, położona jest poza obszarem rewitalizacji, jednak w jego bezpośrednim sąsiedztwie. W celu zachowania ciągłości projektu oraz pobudzenia i zaangażowania wspólnot mieszkaniowych przy ul. Grota Roweckiego, Grunwaldzkiej, Kościuszki oraz Trzebnickiej w aktywne działania na rzecz ich najbliższego otoczenia, zdecydowano się objąć wsparciem również te miejsca.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Realizacja przedsięwzięcia jako jeden z celów zakłada zwiększenie dostępności przestrzeni publicznych dla osób z niepełnosprawnością ruchową, poprzez stworzenie chodników o odpowiedniej szerokości, a także innych stosownych rozwiązań architektonicznych. Utworzenie miejsc integracji sąsiedzkiej pozwoli na włączenie wszystkich mieszkańców w życie społeczne danej wspólnoty, bez względu na wiek, sprawność ruchową czy intelektualną, status ekonomiczny, płeć, wyznanie, orientację seksualną itd.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.5. Poprawa wizerunku i funkcjonalności obiektów w centrum Milicza, w tym budynków mieszkalnych, w celu podniesienia atrakcyjności obszaru jako miejsca do zamieszkania i inwestowania

CEL 2. Integracja lokalnej społeczności i wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym

Kierunek 2.1. Tworzenie otwartych przestrzeni sprzyjających integracji wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji i okolic

Kierunek 2.2. Budowanie poczucia wspólnoty pomiędzy mieszkańcami, szczególnie pielęgnowanie więzi międzysąsiedzkich

Kierunek 2.3. Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności terenów i obiektów publicznych względem potrzeb mieszkańców, w tym rozwój terenów zieleni

Kierunek 2.4. Zagospodarowanie podwórek w centrum Milicza w celu zwiększenia integracji pomiędzy sąsiadami oraz poczucia przynależności do miejsca zamieszkania

Kierunek 2.5. Tworzenie warunków do rozwoju organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych

CEL 3. Wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych

Kierunek 3.1. Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w kontekście dostępności architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej

Kierunek 3.4. Wzrost retencyjności obszaru rewitalizacji w celu odpowiedniego utrzymania stosunków wodnych oraz wprowadzenie rozwiązań z zakresu zielonej i błękitnej infrastruktury

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - ul. 1 Maja: 300.000,00 zł - ul. Grota Roweckiego 26-30: 300.000,00 zł - ul. Grunwaldzka 2, 2A: 250.000,00 zł - ul. Kościuszki 24-26: 450.000,00 zł - ul. Trzebnicka 33: 100.000,00 zł - ul. Wrocławska: 200.000,00 zł <p>Łącznie: 1.600.000,00 zł</p> <p>(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW) - Środki własne wspólnot mieszkaniowych 	Lata 2023-2030

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Liczba podwórek poddanych działaniom rewitalizacyjnym	6 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury	300 os.	Dane na podstawie przeprowadzonych ankiet wśród mieszkańców objętych projektem

PROJEKT NR 6

Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz udostępnienie oferty gospodarczej i społecznej centrum miasta poprzez nową organizację ruchu oraz remont głównych ciągów komunikacyjnych – ETAP III

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Milicz

Lokalizacja przedsięwzięcia

Centrum miasta Milicz, ulice: Garncarska, Długa, Kuźnicza, Rzeczna, obszar rewitalizacji

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:

- brak odpowiedniej infrastruktury technicznej w postaci bezpiecznych, oświetlonych dróg, chodników, parkingów publicznych, co ogranicza możliwość sprawnego i bezpiecznego dojazdu mieszkańców do swoich posesji, a także ogranicza dostępność oferty miasta (niski ruch handlowy w centrum),
- problem nieuporządkowania miejsc parkingowych stwarzający chaos i powodujący konflikty pomiędzy mieszkańcami,
- niska aktywność lokalnych przedsiębiorstw w centrum, duża liczba opuszczonych lokali usługowych,
- zły stan techniczny części ciągów komunikacyjnych, a także ich niedostosowanie do poruszania się przez osoby ze szczególnymi potrzebami (np. nierówna nawierzchnia lub zbyt wąskie chodniki).

Cel przedsięwzięcia

Celem niniejszego przedsięwzięcia jest poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz zwiększenie dostępności do oferty handlowo-usługowej i społecznej w centrum Milicza, poprzez remont lub budowę dróg, chodników, parkingów w centralnych częściach miasta. Przedsięwzięcia tego typu porządkują i organizują przestrzeń miejską, zwiększają jej jakość i bezpieczeństwo. Realizacja projektu pozytywnie wpłynie na jakość życia mieszkańców i wizerunek miasta. Poprawa jakości przestrzeni publicznej na obszarze przyczyni się łącznie z innymi przedsięwzięciami do kompleksowej przemiany obszaru rewitalizacji i przywrócenia mu statusu centrum społeczno-gospodarczego.

Zakres realizowanych zadań

Projekt mający na celu ożywienie centrum Milicza poprzez poprawę dostępności komunikacyjnej oraz reorganizację ruchu drogowego, jest kontynuacją działań podejmowanych w tym zakresie wynikających z Programu Rewitalizacji Gminy Milicz na lata 2016-2023.

Zakres przedsięwzięcia obejmuje w szczególności:

- opracowanie przy współdziałaniu interesariuszy (mieszkańców, przedsiębiorców) koncepcji nowej organizacji ruchu w centrum Milicza w odniesieniu do ulic: Garncarskiej, Długiej, Kuźniczej i Rzecznej,
- przygotowanie dokumentacji technicznej,
- przeprowadzenie generalnego remontu chodników i dróg, w tym dostosowanie chodników do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (równa nawierzchnia, odpowiednia szerokość, unikanie wysokich krawężników),
- wprowadzenie miejsc parkingowych i oświetlenia w celu poprawy bezpieczeństwa i funkcjonowania ruchu drogowego.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji przedsięwzięcia zostaną głównie zastosowane rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej (m.in. stosowanie wyrównanej nawierzchni, unikanie krawężników czy podjazdy dla wózków inwalidzkich lub wózków dziecięcych). W ramach zagospodarowania centrum Milicza, zostaną zapewnione miejsca parkingowe przeznaczone dla osób z niepełnosprawnościami. Chodniki będą posiadały odpowiednią szerokość, aby osoby na wózkach inwalidzkich mogły z nich korzystać bez problemu.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.1. Stworzenie narzędzi i rozwiązań wpływających na wzrost przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców na rynku pracy

Kierunek 1.3. Pobudzenie aktywności gospodarczej w centrum Milicza, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług

Kierunek 1.5. Poprawa wizerunku i funkcjonalności obiektów w centrum Milicza, w tym budynków mieszkalnych, w celu podniesienia atrakcyjności obszaru jako miejsca do zamieszkania i inwestowania

CEL 3. Wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych

Kierunek 3.1. Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w kontekście dostępności architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej

Kierunek 3.2. Tworzenie rozwiązań z zakresu poprawy dostępności transportowej najważniejszych obiektów na terenie Milicza i okolic

Kierunek 3.5. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej oraz podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - ul. Garncarska: 500.000,00 zł - ul. Długa: 500.000,00 zł - ul. Kuźnicza: 400.000,00 zł - ul. Rzeczna: 400.000,00 zł <p>Łącznie: 1.800.000,00 zł</p> <p>(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty) 	Lata 2023-2025

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Długość wyremontowanych dróg	700 m	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba nowopowstałych punktów usługowych w obszarze rewitalizacji	5 szt.	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

PROJEKT NR 7

Modernizacja obiektów sportowych przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Miliczu

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Milicz

Lokalizacja przedsięwzięcia

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Miliczu, ul. Armii Krajowej 7, obszar rewitalizacji

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:

- zdegradowana infrastruktura boisk sportowych przy Szkole Podstawowej nr 1 w Miliczu, stwarzająca zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów oraz mieszkańców korzystających z obiektów: nierówny, popękany beton na boisku do piłki nożnej i koszykówki, nierówna powierzchnia i niebezpieczne progi przy boisku do siatkówki, nierówny rozbieg i uszkodzona deska w ciągu wyznaczonym do skoku w dal, brak wysokiego ogrodzenia, w tym piłkochwytywów,
- brak bezpiecznej przestrzeni do aktywnego spędzania czasu dla dzieci i młodzieży,
- spędzanie czasu przez młodzież w sposób nieakceptowalny społecznie, prowadzący do powstawania aktów wandalizmu, w powiązaniu z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych,
- niewielka aktywność fizyczna, szczególnie wśród najmłodszych grup wiekowych, mogąca skutkować popadaniem w choroby cywilizacyjne jak np. otyłość czy cukrzyca.

Cel przedsięwzięcia

Celem realizacji przedsięwzięcia jest zapewnienie dzieciom w ramach zajęć sportowych oraz pozostałym mieszkańcom Milicza bezpiecznego i bezpłatnego dostępu do nowoczesnych obiektów. Projekt poprawi możliwości dbania o kondycję fizyczną dzieci i młodzieży oraz lokalnej społeczności. Celem jest również promowanie aktywności fizycznej na świeżym powietrzu jako alternatywy do spędzania czasu przed urządzeniami elektronicznymi oraz aktywnego spędzania czasu wolnego w sposób akceptowalny społecznie.

Zakres realizowanych zadań

Niniejsze przedsięwzięcie będzie polegało na utworzeniu wielofunkcyjnej przestrzeni sportowej przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Miliczu.

Realizacja projektu będzie obejmowała następujące działania:

- przebudowa betonowego boiska do piłki nożnej typu orlik,
- przebudowa betonowego boiska do koszykówki na wielofunkcyjne boisko z tartanową nawierzchnią,
- przebudowa tartanowego boiska do piłki siatkowej na boisko do siatkówki plażowej,
- budowa rzutni do pchnięcia kulą,
- przebudowa skoczni do skoku w dal,
- budowa bieżni prostej dwutorowej o długości 60 m,
- wymiana ogrodzenia, w tym zamontowanie piłkochwytywów.

Zastosowane rozwiązania będą stanowiły bezpieczną przestrzeń zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i pozostałej części społeczeństwa. W oparciu o zmodernizowaną infrastrukturę odbywały się będą zarówno zajęcia wychowania fizycznego, jak i inne aktywności sportowo-rekreacyjne, w tym organizowane przez organizacje pozarządowe czy nieformalne grupy mieszkańców.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji przedsięwzięcia zostaną zastosowane głównie rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej (m.in. stosowanie wyrównanej nawierzchni, unikanie krawężników czy podjazdy dla wózków inwalidzkich lub wózków dziecięcych). Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na współuczestnictwo w wydarzeniach sportowych np. w charakterze widowni m.in. dla osób z niepełnosprawnością ruchową czy rodziców z małymi dziećmi.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.2. Zmniejszenie problemu uzależnień wśród wszystkich grup mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży

Kierunek 1.4. Poprawa dostępności oraz rozwój usług społecznych dostosowanych do różnorodnych grup mieszkańców

Kierunek 1.5. Poprawa wizerunku i funkcjonalności obiektów w centrum Milicza, w tym budynków mieszkalnych, w celu podniesienia atrakcyjności obszaru jako miejsca do zamieszkania i inwestowania

CEL 2. Integracja lokalnej społeczności i wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym

Kierunek 2.1. Tworzenie otwartych przestrzeni sprzyjających integracji wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji i okolic

Kierunek 2.2. Budowanie poczucia wspólnoty pomiędzy mieszkańcami, szczególnie pielęgnowanie więzi międzysąsiedzkich

Kierunek 2.3. Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności terenów i obiektów publicznych względem potrzeb mieszkańców, w tym rozwój terenów zieleni

Kierunek 2.5. Tworzenie warunków do rozwoju organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych

CEL 3. Wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych

Kierunek 3.1. Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w kontekście dostępności architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 4.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Lata 2024-2025

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych	1 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury boisk	2.000 os./rok	Informacja na podstawie sprawozdań Urzędu Miejskiego w Miliczu oraz Szkoły Podstawowej nr 1

PROJEKT NR 8

Działania na rzecz podniesienia jakości edukacji na obszarze rewitalizacji

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Milicz

We współpracy z: Przedszkole Samorządowe w Miliczu, Szkoła Podstawowa nr 1 oraz Szkoła Podstawowa nr 2 w Miliczu

Lokalizacja przedsięwzięcia

Przedszkole Samorządowe w Miliczu, Szkoła Podstawowa nr 1 w Miliczu, Szkoła Podstawowa nr 2 w Miliczu, częściowo na obszarze rewitalizacji

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:

- nagromadzenie uczniów z trudnościami w nauce,
- brak odpowiedniego przystosowania niektórych sal lekcyjnych do prowadzenia nowoczesnej i atrakcyjnej edukacji,
- złej jakości infrastruktura przedszkolna i szkolna w granicach obszaru rewitalizacji.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest poprawa jakości nauczania oraz pomoc w nauce uczniom z trudnościami. Dodatkowo, wykorzystywanie nowoczesnych technologii w nauce może przyczynić się do rozwoju uczniów oraz ich chęci zdobywania nowej wiedzy.

Zakres realizowanych zadań

Przedsięwzięcie obejmuje działania na rzecz podniesienia jakości edukacji w granicach obszaru rewitalizacji, w tym m.in.:

- doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt dydaktyczny, który pozwoli uczniom nie tylko na zdobywanie nowej wiedzy, ale także umiejętności niezwykle potrzebnych na dzisiejszym rynku pracy,
- rozszerzenie oferty zajęć o nowe zagadnienia zwiększające poziom wiedzy w szczególności w zakresie ICT,
- poprawa infrastruktury edukacyjnej szkół: remont i termomodernizacja obiektów szkolnych oraz zagospodarowanie terenu.

W oparciu o zmodernizowaną infrastrukturę odbywały się będą zarówno zajęcia szkolne wynikające z podstawy programowej, jak również zajęcia pozalekcyjne, rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji niniejszego przedsięwzięcia zastosowane zostaną wszystkie możliwe rozwiązania umożliwiające korzystanie z obiektów przedszkolnych i szkolnych przez osoby ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.4. Poprawa dostępności oraz rozwój usług społecznych dostosowanych do różnorodnych grup mieszkańców

CEL 3. Wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych

Kierunek 3.1. Dostosowanie obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, szczególnie w kontekście dostępności architektonicznej, komunikacyjno-informacyjnej i cyfrowej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 3.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty)	Lata 2023-2030

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Liczba placówek objętych wsparciem w ramach projektu	3 szt.	Informacja na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek organizacyjnych
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba przedszkolaków i uczniów korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury	200 os./rok	Informacja na podstawie sprawozdań jednostek organizacyjnych

PROJEKT NR 9**Przystań kajakowa Milicz Miasto****Nazwa wnioskodawcy**

Gmina Milicz

Lokalizacja przedsięwzięcia

ul. Krotoszyńska, Milicz, obszar rewitalizacji

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:

- niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- niedostosowanie przestrzeni nad rzeką Barycz do potrzeb rozwijającego się ruchu turystycznego.

Cel przedsięwzięcia

Celem projektu jest zwiększenie możliwości wykorzystywania przestrzeni nad Baryczą przez turystów, co w konsekwencji wpłynie na ożywienie gospodarcze Milicza. Przedsięwzięcie wpłynie na wzrost atrakcyjności Milicza na mapie turystycznej Dolnego Śląska, a także umożliwi mieszkańcom obszaru rewitalizacji aktywne spędzanie wolnego czasu.

Zakres realizowanych zadań

Z uwagi na niespełnianie warunków użytkowych obecnej przystani kajakowej w Miliczu, niniejsze przedsięwzięcie obejmuje dokumentację projektową oraz wykonanie pełnej rozbudowy przystani

kajakowej Milicz Miasto. Na tym terenie obecnie znajduje się niewielka przystań z jedną altaną i przenośnym obudowanym WC oraz drogą z tłucznia, natomiast liczba osób korzystających z terenu (około 50 osób w trakcie jednego spływu), znacznie przewyższa możliwości aktualnej infrastruktury. Projekt jest związany ze wzrostem zainteresowania turystyką wodną w regionie, szczególnie w oparciu o rzekę Barycz.

Projekt obejmuje utworzenie rozbudowanej strefy parkingowej, drogi dojazdowej, ścieżki rowerowej, budynku z tarasem zewnętrznym ze wszystkimi przyłączami (pełniącego funkcję zaplecza, informacji, sanitariatu, magazynu oraz punktu małej gastronomii), rozbudowę pomostu i zejścia, budowę tematycznego placu zabaw z podziałem wiekowym (dla dzieci od 1 do 3 lat) oraz dzieci starszych, a dla młodzieży mini skatepark, montaż tablic informacyjnych i oznakowania, oświetlenia terenu (za pomocą lamp solarnych), montaż systemu monitoringu, budowę studni głębinowej oraz systemu nawadniającego teren oraz ogrodzenia terenu. Projekt zawiera również wykonanie nowych nasadzeń w postaci drzew (odtworzenie alei), krzewów, bylin kwitnących (bioróżnorodnych i miododajnych).

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji niniejszego przedsięwzięcia zastosowane zostaną wszystkie możliwe rozwiązania umożliwiające korzystanie z zagospodarowanej przestrzeni przez osoby ze szczególnymi potrzebami. Działania realizowane w oparciu o powstałą infrastrukturę będą prowadzone w przestrzeni dostępnej dla osób z niepełnosprawnością ruchową, a ewentualne wydarzenia okolicznościowe, kulturalne czy sportowe realizowane w oparciu o przystań, zostaną dostosowane do potrzeb konkretnych grup, w tym również dla osób z ograniczonymi możliwościami intelektualnymi oraz ograniczoną możliwością przystosowania społecznego, a także mieszkańców mających problemy w funkcjonowaniu poznawczym, emocjonalnym oraz adaptacyjnym.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:
CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym
 Kierunek 1.3. Pobudzenie aktywności gospodarczej w centrum Milicza, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług
CEL 2. Integracja lokalnej społeczności i wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym
 Kierunek 2.1. Tworzenie otwartych przestrzeni sprzyjających integracji wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji i okolic
 Kierunek 2.3. Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności terenów i obiektów publicznych względem potrzeb mieszkańców, w tym rozwój terenów zieleni

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 1.500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty)	Lata 2023-2026

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
--------------------	---------------------------	------------------------------

Powierzchnia obszaru objętego działaniem rewitalizacyjnym	1 ha	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
---	------	--

PROJEKT NR 10	
Aktywna integracja - kompleksowy program wsparcia rodzin z obszaru rewitalizacji	
Nazwa wnioskodawcy	
Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
Miasto Milicz, w granicach oraz poza granicami obszaru rewitalizacji	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
<p>Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizacji, - wysoki poziom bezrobocia długotrwałego, - uzależnienia, szczególnie wśród grupy młodych osób, - zanik więzi społecznych, - ubóstwo. 	
Cel przedsięwzięcia	
<p>Celem projektu jest zmniejszenie skali negatywnych zjawisk społecznych, szczególnie bezrobocia, problemu uzależnień i ubóstwa. Dodatkowo realizacja przedsięwzięcia wpłynie na wzrost aktywności społecznej obywateli oraz zintegruje lokalną społeczność.</p>	
Zakres realizowanych zadań	
<p>Zakres realizowanych działań będzie obejmował kompleksowe wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem z terenu gminy Milicz. Projekt zakłada partnerstwo pomiędzy OPS w Miliczu i PUP w Miliczu w zakresie aktywizacji zawodowej. Osoby zostaną objęte co najmniej 3 instrumentami aktywnej integracji realizowanej w formie kontraktu socjalnego spośród poniższych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywizacja społeczna: warsztaty z poprawy własnego wizerunku i kompetencji społecznych, warsztaty motywujące: rola pracy w życiu człowieka, spotkania z przedsiębiorcami; zagadnienia prawne; indywidualne wsparcie psychologa. 2. Aktywizacja zawodowa: warsztaty dotyczące sposobów poszukiwania pracy, kwestionariusza zainteresowań zawodowych, rozwoju zawodowego; indywidualne doradztwo zawodowe, prace społecznie użyteczne. 3. Aktywizacja edukacyjna: warsztaty podnoszące kompetencje cyfrowe, kurs ECDL BASE: certyfikacja, kursy zawodowe, kursy prawa jazdy typu B. 4. Aktywizacja zdrowotna: Terapia odwykowa dla osób uzależnionych od alkoholu. <p>W ramach niniejszego projektu, prowadzone będą również działania wspierające rodzinę i otoczenie, skierowane do najbliższego otoczenia osób objętych programem: uruchomienie centrum interwencji kryzysowej, stałej oferty doradztwa psychologa, psychologa rodzinnego i pedagoga, zajęcia dla dzieci i rodziców, stałe zajęcia wyrównawcze dla dzieci z przedmiotów z którymi uczniowie mają problemy.</p>	
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	
<p>Podczas realizacji niniejszego przedsięwzięcia zastosowane zostaną wszystkie możliwe rozwiązania umożliwiające korzystanie z organizowanych aktywności przez osoby ze</p>	

szczególnymi potrzebami. Działania będą prowadzone w przestrzeni dostępnej dla osób z niepełnosprawnością ruchową, a zajęcia zostaną dostosowane do potrzeb konkretnych grup, w tym również dla osób z ograniczonymi możliwościami intelektualnymi oraz ograniczoną możliwością przystosowania społecznego, a także mieszkańców mających problemy w funkcjonowaniu poznawczym, emocjonalnym oraz adaptacyjnym.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.1. Stworzenie narzędzi i rozwiązań wpływających na wzrost przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców na rynku pracy

Kierunek 1.2. Zmniejszenie problemu uzależnień wśród wszystkich grup mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży

Kierunek 1.3. Pobudzenie aktywności gospodarczej w centrum Milicza, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług

Kierunek 1.4. Poprawa dostępności oraz rozwój usług społecznych dostosowanych do różnorodnych grup mieszkańców

CEL 2. Integracja lokalnej społeczności i wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym

Kierunek 2.2. Budowanie poczucia wspólnoty pomiędzy mieszkańcami, szczególnie pielęgnowanie więzi międzysąsiedzkich

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 400.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty)	Lata 2023-2030

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Liczba prowadzonych warsztatów	12 warsztatów/rok	Ewidencja prowadzona przez podmioty prowadzące projekt
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających z form wsparcia przewidzianych w projekcie	200 os./rok	Informacja na podstawie sprawozdań podmiotów prowadzących projekt

PROJEKT NR 11

Program "Aktywny Senior"

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Milicz, Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu, Ośrodek Kultury w Miliczu, organizacje pozarządowe

Lokalizacja przedsięwzięcia

Ul. Wojska Polskiego 3, Milicz, obszar rewitalizacji

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:

- postępujący proces starzenia się społeczeństwa, zwiększenie zapotrzebowania na usługi skierowane do seniorów,
- niski poziom integracji wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- problemy zdrowotne, w tym również związane ze zdrowiem psychicznym, wynikające z poczucia osamotnienia wśród najstarszej grupy wiekowej mieszkańców.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest aktywizacja społeczna i wsparcie osób w wieku senioralnym poprzez stworzenie stałej oferty integracyjnej, edukacyjnej, zdrowotnej, a także dziennej opieki dla osób starszych.

Zakres realizowanych zadań

Niniejszy projekt będzie polegał na przygotowaniu we współpracy z instytucjami i organizacjami takimi jak m.in.: Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu, Ośrodek Kultury w Miliczu, organizacje pozarządowe (Uniwersytet Trzeciego Wieku, Caritas), stałej, regularnej oferty:

- edukacyjnej: warsztaty, spotkania, pogadanki ze specjalistami,
- zdrowotnej: zajęcia ruchowe, programy profilaktyczne,
- dziennej opieki: organizacja posiłków, wsparcie w załatwianiu codziennych spraw.

Projekt poza pomocą seniorom będzie miał również efekt integracyjny i aktywizacyjny – nawiązane znajomości i podejmowane aktywności mogą być kontynuowane po zakończeniu projektu, co wpłynie na poczucie przynależności do ogółu społeczeństwa oraz poprawy zdrowia (w tym zdrowia psychicznego) wśród seniorów.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji niniejszego przedsięwzięcia zastosowane zostaną wszystkie możliwe rozwiązania umożliwiające korzystanie z organizowanych aktywności przez osoby ze szczególnymi potrzebami. Działania będą prowadzone w przestrzeni dostępnej dla osób z niepełnosprawnością ruchową, a zajęcia zostaną dostosowane do potrzeb konkretnych grup, w tym również dla osób z ograniczonymi możliwościami intelektualnymi oraz ograniczoną możliwością przystosowania społecznego, a także mieszkańców mających problemy w funkcjonowaniu poznawczym, emocjonalnym oraz adaptacyjnym.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.4. Poprawa dostępności oraz rozwój usług społecznych dostosowanych do różnorodnych grup mieszkańców

CEL 2. Integracja lokalnej społeczności i wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym

Kierunek 2.2. Budowanie poczucia wspólnoty pomiędzy mieszkańcami, szczególnie pielęgnowanie więzi międzysąsiedzkich

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 500.000,00 zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie,	Lata 2023-2030

(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty)	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Liczba zorganizowanych spotkań, warsztatów, zajęć dla seniorów	12 wydarzeń/rok	Ewidencja prowadzona przez podmioty prowadzące projekt
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób uczestniczących w organizowanych aktywnościach	200 os./rok	Informacja na podstawie sprawozdań podmiotów prowadzących projekt

PROJEKT NR 12
„Aktywny rynek” – program promujący aktywność gospodarczą i inicjatywy odbywające się na milickim rynku
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Milicz
Lokalizacja przedsięwzięcia
Centrum miasta Milicz, obszar rewitalizacji
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to: - niedogodne warunki do prowadzenia biznesu na obszarze rewitalizacji, - niska aktywność lokalnych przedsiębiorstw, - duża liczba opuszczonych lokali (szczególnie usługowych) w centrum Milicza, - brak przedsiębiorczości wśród wybranych grup społecznych.
Cel przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest przywrócenie centrum miasta funkcji społecznych i gospodarczych, rozwój gospodarczy oraz wzrost aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji w szczególności w oparciu o potencjał turystyczny regionu.
Zakres realizowanych zadań
Planowane przedsięwzięcie będzie polegało na stworzeniu rocznego kalendarza wydarzeń organizowanych na milickim rynku, wśród których znajdą się wydarzenia integracyjne oraz wspierające lokalną gospodarkę m.in.: - organizacja inicjatyw wspólnie z przedsiębiorcami (jarmarki świąteczne, wydarzenia promujące lokalnych przedsiębiorców), - stworzenie sezonowej oferty w centrum Milicza: sztuczne lodowisko i miejska plaża, jako atrakcji przyciągających turystów oraz aktywizujących mieszkańców, - organizacja imprez i uroczystości z ofertą dla dzieci i rodziców (konkursy, animacje), - rozwój działań promocyjnych realizowanych przez Punkt Informacji Turystycznej zlokalizowany w Starej Rzeźni przy ul. Szewskiej.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Podczas realizacji niniejszego przedsięwzięcia zastosowane zostaną wszystkie możliwe rozwiązania umożliwiające korzystanie z organizowanych wydarzeń przez osoby ze szczególnymi potrzebami. Działania będą prowadzone w przestrzeni dostępnej dla osób z niepełnosprawnością ruchową, a organizowane wydarzenia pozwolą na integrację i uczestnictwo wszystkich mieszkańców, niezależnie od stopnia niepełnosprawności czy innych szczególnych potrzeb.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.1. Stworzenie narzędzi i rozwiązań wpływających na wzrost przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców na rynku pracy

Kierunek 1.3. Pobudzenie aktywności gospodarczej w centrum Milicza, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług

Kierunek 1.5. Poprawa wizerunku i funkcjonalności obiektów w centrum Milicza, w tym budynków mieszkalnych, w celu podniesienia atrakcyjności obszaru jako miejsca do zamieszkania i inwestowania

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki prywatnych przedsiębiorców)	Lata 2023-2030

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Liczba zorganizowanych wydarzeń na milickim Rynku i w jego okolicach	2 wydarzenia/rok	Informacja z Urzędu Miejskiego w Miliczu, dokumentacja zdjęciowa
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba nowopowstałych punktów usługowych w obszarze rewitalizacji	5 szt.	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

PROJEKT NR 13

Działania wspierające rozwój gospodarczy oraz aktywność społeczno-zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji w szczególności w oparciu o potencjał turystyczny regionu

Nazwa wnioskodawcy

Gmina Milicz

Lokalizacja przedsięwzięcia

Miasto Milicz, częściowo na obszarze rewitalizacji

Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:

- niedogodne warunki do prowadzenia biznesu na obszarze rewitalizacji,
- niska aktywność lokalnych przedsiębiorstw,

<ul style="list-style-type: none"> - duża liczba opuszczonych lokali (szczególnie usługowych) w centrum Milicza, - brak przedsiębiorczości wśród wybranych grup społecznych. 			
Cel przedsięwzięcia			
<p>Celem projektu jest przywrócenie centrum miasta funkcji społecznych i gospodarczych, rozwój gospodarczy oraz wzrost aktywności społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności w oparciu o potencjał turystyczny regionu.</p>			
Zakres realizowanych zadań			
<p>Zakres projektu obejmuje zestaw działań wspierających i promujących lokalną przedsiębiorczość:</p> <ul style="list-style-type: none"> - promocja i informowanie o dostępnych środkach i instrumentach na rozwój lub założenie działalności gospodarczej (konkursy w ramach Lokalnej Grupy Działania, konkursy ogłaszane w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska, promocja instrumentów PUP): informacja na stronach internetowych, udzielanie informacji przez wydział funduszy europejskich, organizacja punktów informacyjnych, - powołanie podmiotu reprezentującego podmioty gospodarcze z obszaru rewitalizacji w kontaktach z innymi instytucjami w celu poprawy komunikacji i zwiększeniu możliwości rozwoju poszczególnych przedsiębiorstw, - utworzenie punktu umożliwiającego całoroczną sprzedaż produktów lokalnych, - utworzenie bazy lokali dostępnych na wynajem lub wymianę dla przedsiębiorców. 			
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami			
<p>Z realizowanych działań korzystać będą mogli wszyscy mieszkańcy prowadzący bądź zamierzający prowadzić działalność gospodarczą. Uczestnictwo w przedsięwzięciu będzie możliwe również przez osoby ze szczególnymi potrzebami.</p>			
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji			
<p>Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym Kierunek 1.1. Stworzenie narzędzi i rozwiązań wpływających na wzrost przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców na rynku pracy Kierunek 1.3. Pobudzenie aktywności gospodarczej w centrum Milicza, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług</p>			
Ramy realizacji przedsięwzięcia			
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia	
<p>Łącznie: 100.000,00 zł</p> <p>(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki prywatnych przedsiębiorców) 	<p>Lata 2023-2030</p>	
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji			
Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych	
<p>Liczba utworzonych punktów umożliwiających całoroczną sprzedaż produktów lokalnych</p>	<p>1 szt.</p>	<p>Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna</p>	

Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba nowopowstałych punktów usługowych w obszarze rewitalizacji	5 szt.	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

PROJEKT NR 14		
„Zielone serce Milicza” – działania dla mieszkańców podnoszące poczucie tożsamości lokalnej i odpowiedzialności za jakość miejsca zamieszkania		
Nazwa wnioskodawcy		
Gmina Milicz		
Lokalizacja przedsięwzięcia		
Obszar rewitalizacji, centralna i północna część Milicza, obszar rewitalizacji		
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia		
<p>Główne problemy, na jakie odpowiada przedsięwzięcie to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak poczucia współodpowiedzialności mieszkańców za przestrzeń wspólną i prywatną (np. podwórka), - zaśmiecanie pobliskich terenów zieleni i cieków wodnych, - brak integracji i konflikty społeczne pomiędzy sąsiadami, członkami wspólnot mieszkaniowych i samymi wspólnotami, - brak środków możliwych do przeznaczenia na prace upiększające czy utrzymanie terenów zieleni, - duży udział powierzchni uszczelnionych (beton, kostka brukowa), co uniemożliwia naturalną retencję wód. 		
Cel przedsięwzięcia		
<p>Celem projektu są zintegrowane działania zmierzające do uporządkowania i optymalnego zagospodarowania w zieleni przestrzeni miejskich, co znacznie poprawi wizerunek obszaru rewitalizacji, a także jakość życia jego mieszkańców dzięki estetyzacji ich miejsca zamieszkania. Dodatkowo, efektem działań rewitalizacyjnych będzie poprawa więzi sąsiedzkich, integracja i aktywizacja mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia.</p>		
Zakres realizowanych zadań		
<p>Zakres projektu obejmuje przygotowanie i wdrożenie kompleksowego programu, dotyczącego wsparcia mieszkańców w podejmowaniu działań na rzecz najbliższego otoczenia, przestrzeni wspólnych oraz integracji międzysąsiedzkiej. Program działań obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizację warsztatów dla mieszkańców w zakresie tworzenia i pielęgnacji przydomowych ogrodów, - organizację konkursów w zakresie przydomowych ogródków, - wyłonienie lokalnych liderów, chętnie podejmujących działania w zakresie pielęgnacji zieleni wokół swoich domostw, - organizację wspólnych wydarzeń, inicjatyw poprawiających estetykę miejsca zamieszkania przez wspólnoty, - promocję, informowanie i zachęcanie mieszkańców do pozyskiwania środków na działania np. w ramach inicjatywy lokalnej na przedsięwzięcia dotyczące zagospodarowania i uporządkowania przestrzeni sąsiedzkich (nasadzenia, wiaty na śmieci, drobne remonty nawierzchni). <p>Niniejsze przedsięwzięcie będzie kluczem do osiągnięcia efektu synergii wraz z przedsięwzięciem rewitalizacyjnym „Kolorowe podwórka” – zagospodarowanie podwórek</p>		

w centrum Milicza i utworzenie miejsc integracji sąsiedzkiej. W ramach wcześniejszego projektu przestrzeń podwórek w centrum Milicza zostanie zagospodarowana i uporządkowana, natomiast w ramach projektu „Zielone serce Milicza” mieszkańcy otrzymają narzędzia i możliwości do oddolnych działań na rzecz utrzymania zrewitalizowanych podwórek.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Z działań realizowanych przez wspólnoty mieszkaniowe i lokalnych liderów będą mogli korzystać i uczestniczyć w nich wszyscy mieszkańcy, którzy będą chcieli w jakikolwiek sposób się zaangażować. Zapewniona zostanie możliwość uczestnictwa we wspólnych pracach czy wydarzeniach również dla osób ze szczególnymi potrzebami, co jeszcze bardziej pozwoli zacieśniać więzi między sąsiadami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym

Kierunek 1.5. Poprawa wizerunku i funkcjonalności obiektów w centrum Milicza, w tym budynków mieszkalnych, w celu podniesienia atrakcyjności obszaru jako miejsca do zamieszkania i inwestowania

CEL 2. Integracja lokalnej społeczności i wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym

Kierunek 2.1. Tworzenie otwartych przestrzeni sprzyjających integracji wszystkich mieszkańców obszaru rewitalizacji i okolic

Kierunek 2.2. Budowanie poczucia wspólnoty pomiędzy mieszkańcami, szczególnie pielęgnowanie więzi międzysąsiedzkich

Kierunek 2.3. Zwiększenie funkcjonalności i atrakcyjności terenów i obiektów publicznych względem potrzeb mieszkańców, w tym rozwój terenów zieleni

Kierunek 2.4. Zagospodarowanie podwórek w centrum Milicza w celu zwiększenia integracji pomiędzy sąsiadami oraz poczucia przynależności do miejsca zamieszkania

Kierunek 2.5. Tworzenie warunków do rozwoju organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 100.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW) - Środki własne wspólnot mieszkaniowych	Lata 2025-2030

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

Wskaźniki produktu	Wartość i jednostka miary	Sposób oceny i źródło danych
Liczba zorganizowanych warsztatów z zakresu tworzenia i pielęgnacji przydomowych ogrodów	5 szt.	Informacje przekazane przez podmioty prowadzące warsztaty
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba uczestników prowadzonych warsztatów	100 os.	Informacja na podstawie listy obecności prowadzonej przez podmioty prowadzące warsztaty

7.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer i nazwa pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
1. Budowa ścieżek rowerowych kierujących ruch turystyczny do centrum Milicza
Podmiot realizujący
Gmina Milicz
Lokalizacja
Miasto Milicz i okolice
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia
4.000.000,00 zł
Opis przedsięwzięcia
<p>Inwestycja ma na celu działania wspierające rozwój gospodarczy oraz aktywność społeczno-zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji w szczególności w oparciu o potencjał turystyczny regionu.</p> <p>Z uwagi na atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną Milicza i okolic, związanych m.in. z Doliną Baryczy, Stawami Milickimi, produktami lokalnymi oraz obiektami zabytkowymi, okolice Milicza są chętnie odwiedzane przez turystów. Rozwój sieci ścieżek rowerowych oraz nakierowanie ich do centrum Milicza spowoduje również ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji, w szczególności w zakresie rozwoju usług okołoturystycznych.</p> <p>Dodatkowo, przewiduje się szeroko zakrojone akcje promocyjne, zachęcające do odwiedzenia Milicza i okolic.</p> <p>Powstała infrastruktura rowerowa, będzie służyła nie tylko turystom, ale przede wszystkim mieszkańcom Milicza, w tym obszarze rewitalizacji.</p>
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
<p>Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:</p> <p>CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym</p> <p>Kierunek 1.1. Stworzenie narzędzi i rozwiązań wpływających na wzrost przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców na rynku pracy</p> <p>Kierunek 1.3. Pobudzenie aktywności gospodarczej w centrum Milicza, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju usług</p> <p>CEL 3. Wzrost jakości życia na obszarze rewitalizacji poprzez poprawę stanu technicznego obiektów i przestrzeni publicznych</p> <p>Kierunek 3.2. Tworzenie rozwiązań z zakresu poprawy dostępności transportowej najważniejszych obiektów na terenie Milicza i okolic</p> <p>Kierunek 3.3. Poprawa jakości powietrza na obszarze rewitalizacji poprzez stosowanie rozwiązań zapobiegających niskiej emisji</p> <p>Kierunek 3.5. Poprawa jakości infrastruktury komunikacyjnej oraz podniesienie bezpieczeństwa ruchu drogowego</p>

Numer i nazwa pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych
2. Rozwój oferty Ośrodka Kultury w Miliczu
Podmiot realizujący
Gmina Milicz, Ośrodek Kultury w Miliczu
Lokalizacja
Ul. Piłsudskiego 14, 56-300 Milicz
Szacunkowa wartość przedsięwzięcia
500.000,00 zł
Opis przedsięwzięcia
<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje zwiększenie dostępności oferty kulturalnej, rozrywkowej i integracyjnej dla różnych grup społecznych Milicza. W ramach działań prowadzonych przez Ośrodek Kultury w Miliczu przewiduje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ofertę filmową: uruchomienie kina 3d, stworzenie studia filmowego do nagrywania i montażu filmowego, - ofertę teatralną i muzyczną: koła teatralne, wokalne, umożliwienie projekcji koncertów, przedstawień teatralnych online, a także wspieranie lokalnych artystów, - ofertę promującą sztukę cyfrową: studio fotografii i filmu, - ofertę promującą cyfrowe środki przekazu kulturalnego: sala multimedialna służąca kreowaniu nowych form (grafika, fotografia, dźwięk), - stworzenie innowacyjnego zintegrowanego systemu promocji oferty Ośrodka Kultury w Miliczu.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji
<p>Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:</p> <p>CEL 1. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i gospodarczym Kierunek 1.4. Poprawa dostępności oraz rozwój usług społecznych dostosowanych do różnorodnych grup mieszkańców</p> <p>CEL 2. Integracja lokalnej społeczności i wzrost uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym Kierunek 2.2. Budowanie poczucia wspólnoty pomiędzy mieszkańcami, szczególnie pielęgnowanie więzi międzysąsiedzkich Kierunek 2.5. Tworzenie warunków do rozwoju organizacji pozarządowych i inicjatyw oddolnych</p>

8. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

8.1. Kompleksowość programu

Przez rewitalizację należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, **prowadzony w sposób kompleksowy**, poprzez zintegrowane działania szczególnie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest skoncentrowany terytorialnie oraz prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji zgodnie z przyjętym programem rewitalizacji. Założeniami procesu rewitalizacji są: interdyscyplinarność, kompleksowość, partnerstwo oraz reakcja na kryzys.

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na **aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego**. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji. W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

8.2. Koncentracja programu

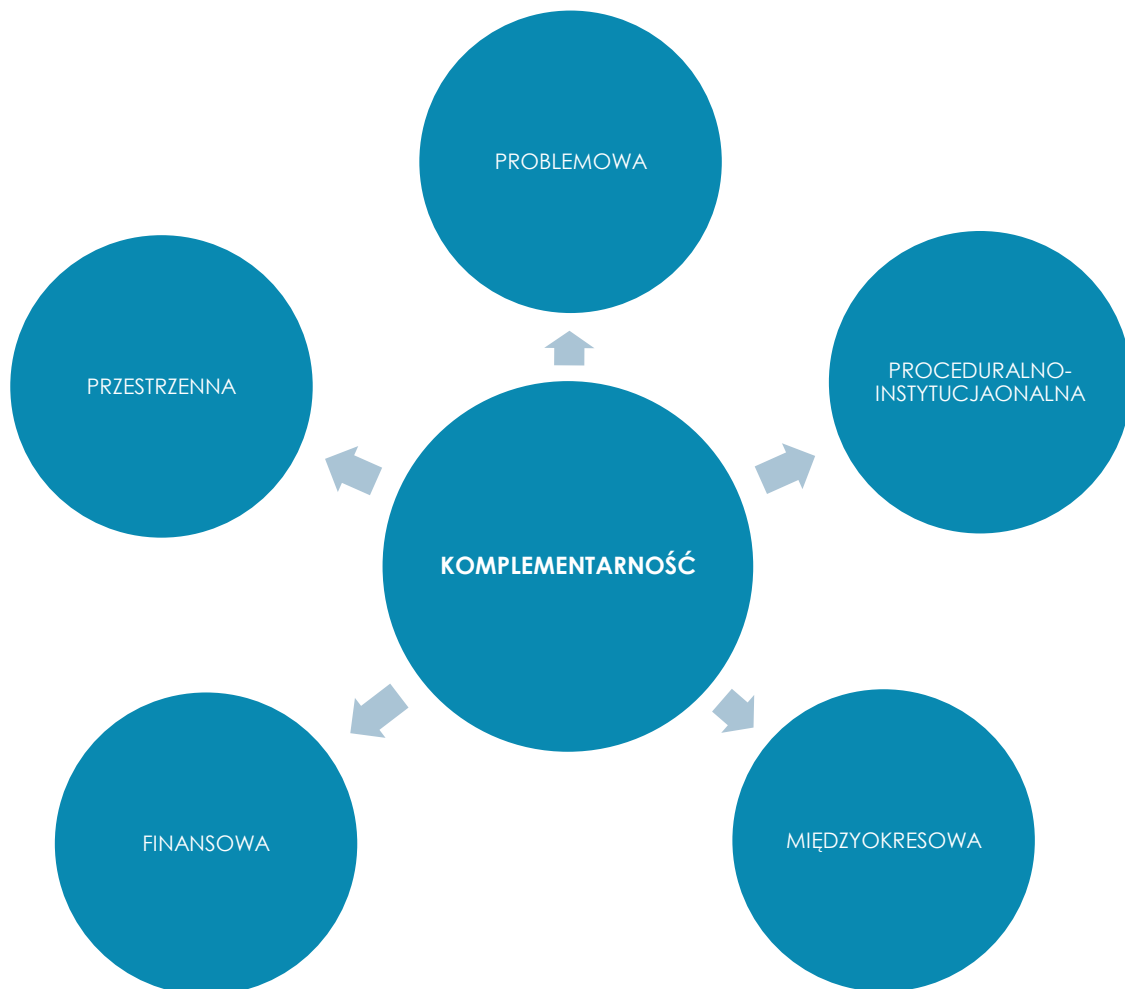
Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Milicz zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale również w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Z kolei diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji pozwoliła na identyfikację negatywnych zjawisk również w sferze środowiskowej.

Większość podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych prowadzonych będzie na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W celu wsparcia prowadzonego procesu rewitalizacji dopuszcza się realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zlokalizowanych również poza obszarem rewitalizacji.

8.3. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030 wspierają proces rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie i zewnętrznie. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest widoczna w obecnie wdrażanych działaniach o charakterze rewitalizacyjnym lub planowanych do realizacji.

Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

8.3.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane są w zdecydowanej większości w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Pomimo iż działania są prowadzone w różnych częściach obszaru, to znacząco oddziałują pomiędzy sobą prowadząc do efektu synergii. Projekt dotyczący rewitalizacji podwórek w centrum Milicza obejmuje również przestrzeń poza obszarem rewitalizacji, aby kompleksowo rozwiązać problem zaniedbanych podwórek i nie wykluczać z objęcia interwencją mieszkańców, którzy dotknięci są tym samym problemem, co mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Również projekty społeczne, miękkie, w tym Projekt nr 8: Działania na rzecz podniesienia jakości edukacji na obszarze rewitalizacji czy Projekt nr 10: Aktywna

integracja - kompleksowy program wsparcia rodzin z obszaru rewitalizacji, realizowane będą także poza granicami obszaru rewitalizacji, aby zmniejszyć nierówności społeczne wśród ludności Milicza, a także rozwiązać problemy społeczne występujące na obszarze rewitalizacji.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej powinno wiązać się z wprowadzeniem mechanizmów analizy następstw decyzji przestrzennych w skali Gminy i otoczenia dla skuteczności Programu Rewitalizacji. Warto zaznaczyć, że realizowane projekty będą oddziaływały na cały obszar dotknięty kryzysem, a nie wyłącznie punktowo. Zakładają one możliwość korzystania z nowej infrastruktury publicznej nie tylko przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i całej Gminy. Należy również zaznaczyć, że realizacja zaplanowanych przedsięwzięć nie będzie skutkować przenoszeniem się problemów na inne obszary, co mogłoby prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna, czy marginalizacja.

Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych zobrazowana została w załączniku nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji.

8.3.2. Komplementarność problemowa

Prowadzone działania rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030 mają dążyć do założonej w Programie wizji oraz przyczynić się do realizacji celów rewitalizacji. Powiązania poszczególnych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji, a także ich pożądane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny przedstawiono w rozdziale 7.1. Z kolei spójność pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z kierunkami działań, które realizują, została przedstawiona w rozdziale 7.2. Komplementarność problemową przedsięwzięć powinno się również zapewniać stosując mechanizm powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Gminy w innych sferach, co wpłynie na lepszą koordynację tematyczną oraz sprawną organizację działań.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały również opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. W rezultacie będą one stanowiły odpowiedź na występujące problemy w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Tabela 7. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Oddziaływanie na problemy w sferze:				
		społecznej	gospodarczej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej	środowiskowej
P 1	„Zielone serce Milicza” - modernizacja obszarów zdegradowanych w centralnej części Milicza z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury w centrum miasta					
P 2	Kompleksowa przebudowa i rozbudowa Świetlicy Środowiskowej Ośrodka Pomocy					

	Spółecznej w Miliczu Chatka Puchatka wraz z uruchomieniem nowych usług społecznych					
P 3	„Kolorowe kamienice” – program dotacyjno-pożyczkowy na remont części wspólnych budynków wielorodzinnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji					
P 4	Remont części wspólnych oraz termomodernizacja budynków wielorodzinnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji					
P 5	„Kolorowe podwórka” – zagospodarowanie podwórek w centrum Milicza i utworzenie miejsc integracji sąsiedzkiej					
P 6	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz udostępnienie oferty gospodarczej i społecznej centrum miasta poprzez nową organizację ruchu oraz remont głównych ciągów komunikacyjnych – ETAP III					
P 7	Modernizacja obiektów sportowych przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Miliczu					
P 8	Działania na rzecz podniesienia jakości edukacji na obszarze rewitalizacji					
P 9	Przystań kajakowa Milicz Miasto					
P 10	Aktywna integracja - kompleksowy program wsparcia rodzin z obszaru rewitalizacji					
P 11	Program "Aktywny Senior"					
P 12	„Aktywny rynek” – program promujący aktywność gospodarczą i inicjatywy odbywające się na milickim rynku					
P 13	Działania wspierające rozwój gospodarczy oraz aktywność społeczno-zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji w szczególności w oparciu o potencjał turystyczny regionu					
P 14	„Zielone serce Milicza” – działania dla mieszkańców podnoszące poczucie tożsamości lokalnej i odpowiedzialności za jakość miejsca zamieszkania					
PU 1	Budowa ścieżek rowerowych kierujących ruch turystyczny do centrum Milicza					
PU 2	Rozwój oferty Ośrodka Kultury w Miliczu					

Źródło: opracowanie własne.

Poszczególne projekty rewitalizacyjne oraz uzupełniające odpowiadają na problemy zidentyfikowane w co najmniej jednej analizowanej sferze (społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej). Większość z nich, co przedstawiono w powyższej tabeli, wpływa na rozwiązanie problemów w co najmniej dwóch sferach, co dowodzi zintegrowanego podejścia do zaproponowanych przedsięwzięć.

Ponadto, przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające są powiązane między sobą, co zwiększa komplementarność zaplanowanych do realizacji działań. Realizacja poszczególnych projektów może wpłynąć pozytywnie oraz wzmocnić efekty innych przedsięwzięć. Ma to prowadzić do osiągnięcia efektu synergii i zachowania kompleksowości podejmowanej interwencji. Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami podstawowymi oraz ich zależność z pozostałymi przedsięwzięciami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.

Nr przedsięwzięcia	Numer przedsięwzięcia															
	P 1	P 2	P 3	P 4	P 5	P 6	P 7	P 8	P 9	P 10	P 11	P 12	P 13	P 14	PU 1	PU 2
P 1																
P 2																
P 3																
P 4																
P 5																
P 6																
P 7																
P 8																
P 9																
P 10																
P 11																

P 12																			
P 13																			
P 14																			
PU 1																			
PU 2																			

Źródło: opracowanie własne.

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Zakłada się połączenie systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030 z procedurami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Gminy Milicz na lata 2021-2027. Wspólnymi organami w realizacji obu wymienionych dokumentów będzie Burmistrz Gminy Milicz odpowiedzialny za stymulowanie i koordynację działań, a także odpowiednie komórki Urzędu Miejskiego w Miliczu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy, którym zadania wynikające z Programu będą zlecane w taki sposób, aby wykonywały je podmioty mające do tego najlepsze kompetencje.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy programu w ramach Komitetu Rewitalizacji, na którego czele będzie stał Przewodniczący. Szczegółowy opis systemu zarządzania, monitorowania i oceny efektywności wdrażanych działań przedstawiony został w rozdziale 10 i 12.

W celu zapewnienia komplementarności proceduralno-instytucjonalnej względem instytucji spoza Gminy Milicz, Gminny Program Rewitalizacji został poddany weryfikacji poszczególnych organów, o których mowa w art. 17, ust. 2, pkt 4 ustawy o rewitalizacji. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030 został zaopiniowany przez:

- zarząd właściwego powiatu,
- zarząd właściwego województwa,
- właściwego wojewodę,
- właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa,
- właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej,
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- właściwą gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną,
- operatorów sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych,

- Krajowy Zasób Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości.

Ze względu na specyfikę obszaru rewitalizacji, o charakterze historyczno-kulturowym oraz przyrodniczym, dokument został również zaopiniowany przez:

- właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska,
- właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- właściwego dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Dodatkowo, w ramach komplementarności proceduralno-instytucjonalnej zadbano o to, aby przewidziane przedsięwzięcia rewitalizacyjne były zgodne z zapisami dokumentów wyższego rzędu, w szczególności z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Wdrażanie poszczególnych działań będzie się odbywało w zgodzie z wytycznymi w zakresie planowania przestrzennego wskazanych w Planie w odniesieniu do Gminy Milicz, ale również Strefy III Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego i obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo. Realizacja przedsięwzięć podstawowych oraz pozostałych przedsięwzięć wpłynie m.in. na realizację zapisów Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, dotyczących gminy Milicz takich jak np. integracja szlaków wodnych ze szlakami pieszymi, rowerowymi i konnymi w ich otoczeniu (wzdłuż rzek o sezonowej zmienności poziomu wód) czy działania związane z integracją w ramach korytarzy ekologicznych i elementów zielonej infrastruktury.

Realizacja poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmujących działania budowlane prowadzone na terenie wpisanym do rejestru zabytków lub w obiektach indywidualnych wpisanych do rejestru zabytków, będzie poprzedzona uzyskaniem pozwolenia Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, stąd działania rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym Programie są komplementarne z działaniami prowadzonymi w perspektywach finansowych Unii Europejskiej w latach 2004-2006, 2007-2013 oraz 2014-2020 oraz kolejnej perspektywie. Stanowią one kontynuację i uzupełnienie wcześniejszych projektów. Ponadto wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich projektów pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków, co wzmocni efektywność i skuteczność podejmowanych działań.

Tabela 9. Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich.

Perspektywa finansowa 2004-2006				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Modernizacja kompleksu świetlicowo-rekreacyjnego we wsi Gądkowice	647 474,61 zł	317 733,00 zł	Gmina Milicz
2.	Utworzenie centrum agroturystycznego Dolina Baryczy w miejscowości Wielgie Milickie	383 953,11 zł	200 984,00 zł	Gmina Milicz
Perspektywa finansowa 2007-2013				

Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Modernizacja i uporządkowanie terenu i obszarów zielonych przy Kościele Łaski w Miliczu wraz z remontem dwóch parkingów przy ul. Piłsudskiego i 1 Maja	1 471 707,56 zł	857 122,49 zł	Gmina Milicz
2.	Modernizacja i budowa placu zabaw przy świetlicy środowiskowej "Chatka Puchatka" w Miliczu	302 848,72 zł	190 764,41 zł	Gmina Milicz
3.	Budowa krytego basenu przy Szkole Podstawowej nr 2 i Szkole Muzycznej I Stopnia w Miliczu wraz z zagospodarowaniem terenu i niezbędną infrastrukturą techniczną	11 770 827,84 zł	6 270 174,39 zł	Gmina Milicz
4.	Modernizacja Przedszkola Samorządowego w Miliczu	2 439 626,80 zł	1 682 830,57 zł	Gmina Milicz
5.	Modernizacja budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Miliczu wraz z usunięciem barier infrastrukturalnych dla osób niepełnosprawnych	1 012 631,00 zł	684 314,40 zł	Powiat Milicki
6.	Przebudowa Przedszkola Samorządowego w Miliczu-etap II	715 420,80 zł	387 957,57 zł	Gmina Milicz
7.	Modernizacja budynku Komendy Powiatowej Policji w Miliczu w celu wzmocnienia formuły dostępności instytucji dla mieszkańców i turystów oraz poprawy estetyki ciągu ul. Kościuszki	976 576,82 zł	355 200,17 zł	Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu
8.	Modernizacja ogródka jordanowskiego u zbiegu ulic Trzebnicka i Powstańców Wielkopolskich w Miliczu	374 964,12 zł	88 860,15 zł	Gmina Milicz
9.	Rewitalizacja terenów zielonych na obszarze wsparcia wraz z oświetleniem parkowym i monitoringiem w Miliczu	131 798,92 zł	71 751,15 zł	Gmina Milicz
10.	Budowa deptaka wzdłuż Alei ZHP oraz remont mostku na Kanale Młynówka	621 704,24 zł	377 374,48 zł	Gmina Milicz
11.	Modernizacja budynku gminnego na ulicy Waresiaka 7 z przeznaczeniem utworzenia Centrum Aktywności Lokalnej	1 317 652,28 zł	922 356,60 zł	Gmina Milicz
Perspektywa finansowa 2014-2020				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Nasze podwórka – poprawa bezpieczeństwa, funkcjonalności i estetyki przestrzeni sąsiedzkich zlokalizowanych w ścisłym centrum Milicza	7 920 727,89 zł	6 564 693,46 zł	Gmina Milicz
2.	Kolorowe kamienice – remont części wspólnych budynków wielorodzinnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizowanym Milicza	1 840 731,51 zł	1 348 013,71 zł	Gmina Milicz
3.	Adaptacja przestrzeni zlokalizowanej w ścisłym centrum miasta, na cele organizacji miejsca integracji społecznej i zawodowej	3 196 151,76 zł	2 699 632,80 zł	Gmina Milicz

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl.

8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania

Działania rewitalizacyjne, zaplanowane do wdrożenia w niniejszym Programie, mają na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Nagromadzenie negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej koreluje z koniecznością zwiększenia nakładów finansowych na realizację działań w wyznaczonym obszarze. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łączące środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych;
- funduszy publicznych krajowych;
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego;
- innych funduszy międzynarodowych, w tym m.in. funduszy EOG i funduszy Norweskich;
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przez podmioty publiczne i prywatne.

Warto jest zauważyć, że w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+). Dodatkowym wsparciem będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Do krajowych programów w ramach Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Gmina może korzystać także z funduszy dedykowanych dla województwa dolnośląskiego w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska 2021-2027. Kolejnymi możliwościami finansowania działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem udziału interesariuszy procesu jest finansowanie w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowanie do działań organizacji pozarządowych.

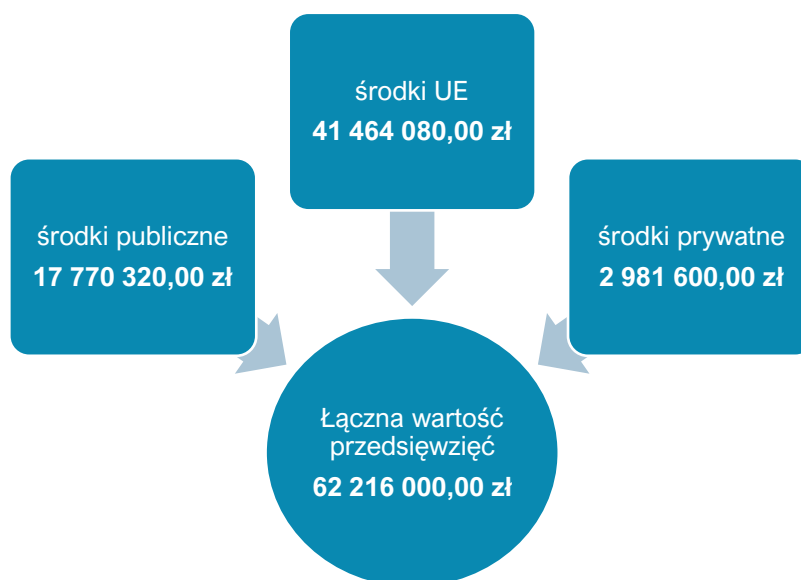
Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS i EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółowe informacje dotyczące potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych projektów znajdują się w rozdziale 9.

9. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych projektów zintegrowanych wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne, środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie około 62 mln zł, z czego około 18 mln zł wydatkowane zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu Gminy Milicz, około 41 mln zł finansowane będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 70% dofinansowania), a pozostała kwota ze środków prywatnych.

Rysunek 19. Szacunkowe zestawienie wartości podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Źródło: opracowanie własne.

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych – podstawowych oraz uzupełniających.

Tabela 10. Szacunkowe ramy finansowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Numer projektu	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Szacunkowe nakłady finansowe (zł)			Źródła finansowania
				Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
P 1	„Zielone serce Milicza” - modernizacja obszarów zdegradowanych w centralnej części Milicza z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju oraz rozwój zielonej i niebieskiej infrastruktury w centrum miasta	Gmina Milicz	9 000 000,00 zł	2 700 000,00 zł	6 300 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW)
P 2	Kompleksowa przebudowa i rozbudowa Świetlicy Środowiskowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Miliczu Chatka Puchatka wraz z uruchomieniem nowych usług społecznych	Gmina Milicz	6 000 000,00 zł	1 800 000,00 zł	4 200 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW)
P 3	„Kolorowe kamienice” – program dotacyjno-pożyczkowy na remont części wspólnych budynków wielorodzinnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji	Gmina Milicz	1 000 000,00 zł	300 000,00 zł	700 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW) - środki własne wspólnot mieszkaniowych
P 4	Remont części wspólnych oraz termomodernizacja budynków wielorodzinnych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji	Gmina Milicz	28 216 000,00 zł	7 618 320,00 zł	17 776 080,00 zł	2 821 600,00 zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW) - środki własne wspólnot mieszkaniowych

P 5	„Kolorowe podwórka” – zagospodarowanie podwórek w centrum Milicza i utworzenie miejsc integracji sąsiedzkiej	Gmina Milicz	1 600 000,00 zł	432 000,00 zł	1 008 000,00 zł	160 000,00 zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW) - Środki własne wspólnot mieszkaniowych
P 6	Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego oraz udostępnienie oferty gospodarczej i społecznej centrum miasta poprzez nową organizację ruchu oraz remont głównych ciągów komunikacyjnych – ETAP III	Gmina Milicz	1 800 000,00 zł	540 000,00 zł	1 260 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
P 7	Modernizacja obiektów sportowych przy Szkole Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Miliczu	Gmina Milicz	4 000 000,00 zł	1 200 000,00 zł	2 800 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
P 8	Działania na rzecz podniesienia jakości edukacji na obszarze rewitalizacji	Gmina Milicz	3 000 000,00 zł	900 000,00 zł	2 100 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty)
P 9	Przystań kajakowa Milicz Miasto	Gmina Milicz	1 500 000,00 zł	450 000,00 zł	1 050 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty)
P 10	Aktywna integracja - kompleksowy program wsparcia rodzin z obszaru rewitalizacji	Ośrodek Pomocy Społecznej w Miliczu	400 000,00 zł	120 000,00 zł	280 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty)
P 11	Program "Aktywny Senior"	Gmina Milicz, Ośrodek Pomocy Społecznej w	500 000,00 zł	150 000,00 zł	350 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie,

		Miliczu, organizacje pozarządowe					dotacje krajowe, środki własne partnerów, pożyczki, kredyty)
P 12	„Aktywny rynek” – program promujący aktywność gospodarczą i inicjatywy odbywające się na milickim rynku	Gmina Milicz	500 000,00 zł	150 000,00 zł	350 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki prywatnych przedsiębiorców)
P 13	Działania wspierające rozwój gospodarczy oraz aktywność społeczno-zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji w szczególności w oparciu o potencjał turystyczny regionu	Gmina Milicz	100 000,00 zł	30 000,00 zł	70 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, środki prywatnych przedsiębiorców)
P 14	„Zielone serce Milicza” – działania dla mieszkańców podnoszące poczucie tożsamości lokalnej i odpowiedzialności za jakość miejsca zamieszkania	Gmina Milicz	100 000,00 zł	30 000,00 zł	70 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW) - Środki własne wspólnot mieszkaniowych
PU 1	Budowa ścieżek rowerowych kierujących ruch turystyczny do centrum Milicza	Gmina Milicz	4 000 000,00 zł	1 200 000,00 zł	2 800 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW)
PU 2	Rozwój oferty Ośrodka Kultury w Miliczu	Gmina Milicz	500 000,00 zł	150 000,00 zł	350 000,00 zł	- zł	- Budżet Gminy Milicz - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe)
Ogółem			62 216 000,00 zł	17 770 320,00 zł	41 464 080,00 zł	2 981 600,00 zł	-

Źródło: opracowanie własne.

10. Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji

10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030 to dokument operacyjny, oddziałujący na różne obszary funkcjonowania Gminy, realizowany w różnym czasie, we współpracy z różnymi podmiotami, zarówno w trakcie jego przygotowania, jak również podczas realizacji, monitoringu i ewaluacji. Z tego względu wymaga on zaplanowania odpowiedniego systemu zarządzania. Właściwa realizacja Programu zakłada aktywną współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji oraz przyporządkowanie poszczególnym jednostkom konkretnych zadań tak, aby przyniosła ona jak najlepsze efekty.

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji, odpowiedzialny jest Burmistrz Gminy Milicz. Pełni on rolę nadzorcą nad całym procesem rewitalizacji, a jego zadania wykonywane są we współpracy z powołanym przez niego organem, którym będzie Zespół ds. rewitalizacji.

Zespół ten funkcjonował będzie w strukturze Urzędu Miejskiego w Miliczu, a w jego skład będą wchodzić osoby zaangażowane w realizację założeń Gminnego Programu Rewitalizacji – pracownicy Urzędu Miejskiego w Miliczu, a także przedstawiciele jednostek organizacyjnych, których dotyczyć będzie realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do zadań Zespołu należeć będzie:

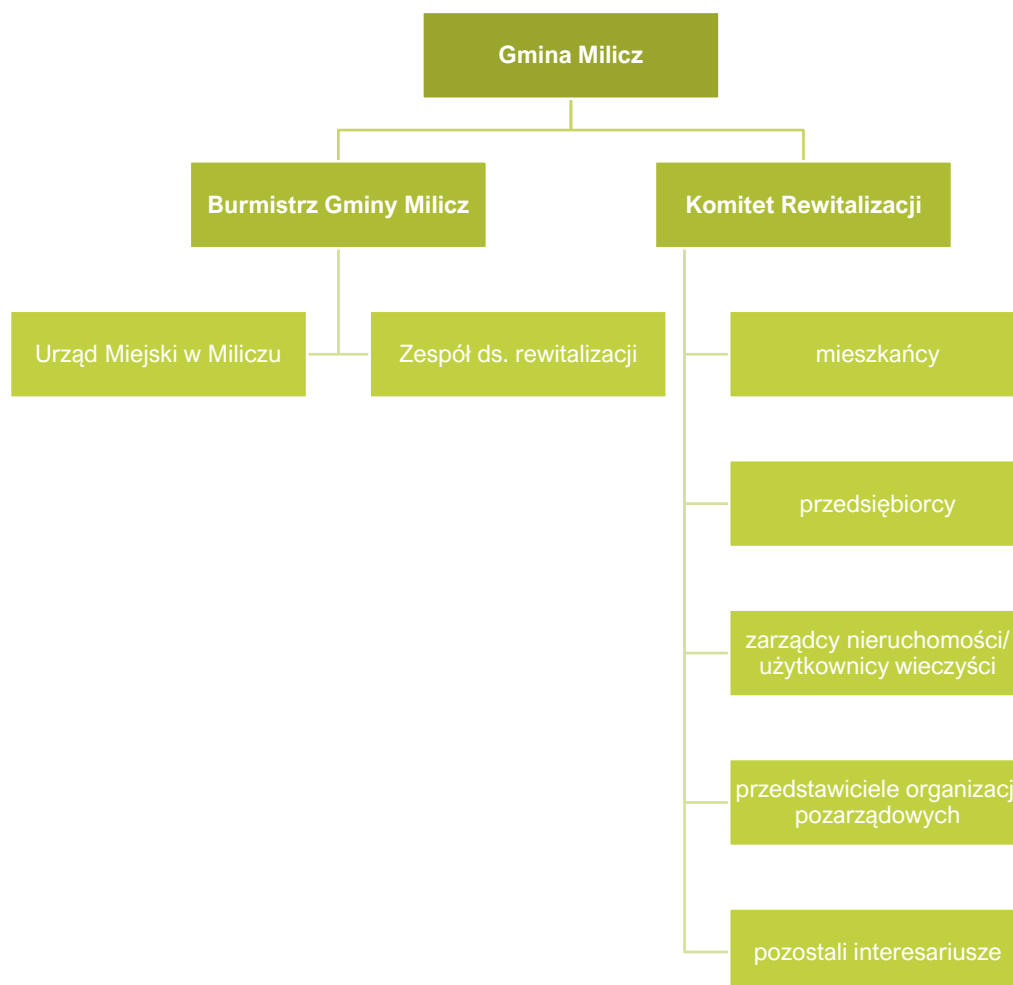
- koordynacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi,
- gromadzenie i aktualizacja danych dotyczących sytuacji kryzysowych w Gminie,
- sporządzanie raportów z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich Komitetowi Rewitalizacji,
- organizacja systemu oceny i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności opracowanie wzoru formularza sprawozdań z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z realizacją Programu,
- bieżące informowanie mieszkańców nt. wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- zbieranie propozycji zmian do Programu zgłaszanych przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji,
- aktualizacja założeń Programu na skutek przeprowadzonej oceny skuteczności i bieżącego monitoringu Programu.

Zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Miejska zobowiązana jest podjąć uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet ten stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy oraz

sprawuje funkcję opiniotwórczo-doradczą w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Tworzą go osoby reprezentujące wszystkich interesariuszy rewitalizacji przed organami władz Gminy Milicz. Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu należy zaopiniowanie, sporządzonej przez Burmistrza, oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do pozostałych zadań Komitetu należy m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komitetu określa się w regulaminie Komitetu.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030.

Rysunek 20. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Milicz.

Źródło: opracowanie własne.

10.2. Koszty zarządzania

Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w Gminie Milicz ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania Gminy i stanowić będą wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń.

10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Milicz jest programem wieloletnim. Jego okres realizacji wynosi 8 lat. Rok 2023 jest rokiem kończącym prace nad przygotowaniem dokumentu oraz rozpoczynającym realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym roku planuje się również powołanie Zespołu ds. rewitalizacji oraz Komitetu Rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż ustawa o rewitalizacji obliuguje do przygotowywania oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych przynajmniej raz na 3 lata, został zaproponowany podział realizacji Programu na 3 letnie okresy. Rok 2030 jest rokiem kończącym Program, w którym zostanie przeprowadzona ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 11. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji.

2022-2023	2023-2025	2026-2028	2029-2030
Prace nad GPR:	Pierwszy okres realizacji GPR:	Drugi okres realizacji GPR:	Trzeci okres realizacji oraz zakończenie działań przewidzianych w GPR:
Uchwalenie GPR	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2023-2025	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2026-2028	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2029-2030
Powołanie Zespołu ds. rewitalizacji	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2023 (do 31 marca 2024 r.), 2024 (do 31 marca 2025 r.), 2025 (do 31 marca 2026 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2026 (do 31 marca 2027 r.), 2027 (do 31 marca 2028 r.), 2028 (do 31 marca 2029 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2029 (do 31 marca 2030 r.), 2030 (do 31 marca 2031 r.)
Powołanie Komitetu Rewitalizacji	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2023-2025 (do 30 kwietnia 2026 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2026-2028 (do 30 kwietnia 2029 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2029-2030 (do 30 kwietnia 2031 r.) Ewaluacja ex-post realizacji GPR za okres 2023-2030

Źródło: opracowanie własne.

11. Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań

w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowaniu całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania).

Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- warsztaty,
- spotkania.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom Gminy Milicz,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie Gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie Gminy,
- samorządowi gminnemu,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etap diagnozowania rozpoczęło się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz. Od 6 maja do 5 czerwca 2022 roku wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu uchwały wraz z załącznikami, zamieszczono 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem konsultacji, tj. 29 kwietnia 2022 roku w następujących formach:

- na stronie podmiotowej Gminy Milicz w Biuletynie Informacji Publicznej,
- na stronie internetowej Gminy Milicz,
- na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Miliczu,
- w mediach społecznościowych.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt uchwały wraz z załącznikami oraz Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz, dostępne były na stronie internetowej Gminy Milicz, na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Miliczu. Wypełnione formularze można było dostarczyć w postaci papierowej lub elektronicznej.

Kolejną formą konsultacji była ankieta w formie kwestionariusza on-line. Badania ankietowe wśród mieszkańców miały na celu poznanie opinii dotyczącej problemów występujących w 5 sferach funkcjonowania obszaru zaproponowanego do rewitalizacji.

Zorganizowano również spotkanie konsultacyjne on-line, na którym omówiono główne założenia rewitalizacji oraz metodykę wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz. Uczestnicy mieli możliwość przedstawienia własnych wniosków, a także swobodny udział w dyskusji nad określeniem granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podczas spotkania nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian projektu.

Na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 18 października 2022 roku odbyły się warsztaty z interesariuszami rewitalizacji m.in. przedstawicielami Urzędu Miejskiego w Miliczu, jednostek organizacyjnych Gminy Milicz, stowarzyszeń działających na terenie Gminy Milicz oraz przedstawicielami wspólnot mieszkaniowych. Na początku uczestnicy warsztatów zapoznali się z głównymi założeniami rewitalizacji oraz wnioskami, jakie płynęły z diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Część warsztatowa składała się z dwóch modułów pn.: „Gdzie leży problem i co można z tym zrobić?” oraz „Mamy potencjał!”. Zadaniem uczestników było zidentyfikowanie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji, wskazanie przyczyn tych zjawisk oraz znalezienie rozwiązań na wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. W dalszej części warsztatów uczestnicy wskazali lokalne potencjały obszaru rewitalizacji, które mogą pomóc w rozwiązaniu zidentyfikowanych wcześniej problemów.

W dniu warsztatów partycypacyjnych (18 października 2022 r.) odbyła się również wizja lokalna, podczas której przedstawiciele Urzędu Miejskiego w Miliczu oprowadzili zainteresowane osoby po miejscach i obiektach, które planowane były do poddania działaniom rewitalizacyjnym, bądź w których widoczne były zjawiska kryzysowe. W trakcie spaceru omówiono pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz wykonano dokumentację fotograficzną wykorzystaną w niniejszym dokumencie.

Na etapie programowania zaproszono również interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne.

Rysunek 21. Warsztaty diagnostyczne przeprowadzone w ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Źródło: dokumentacja fotograficzna warsztatów przeprowadzonych z interesariuszami w dniu 18 października 2022 r.

Ostatnią formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Przeprowadzono je w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym.

Udział społeczności lokalnej zostanie również zapewniony na etapie wdrażania dokumentu. Za proces wdrażania Programu odpowiedzialny będzie Zespół ds. Rewitalizacji. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji. Dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpi również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego prowadzone będą konsultacje społeczne.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych i innych

zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty adaptacji obiektów do pełnienia nowych funkcji, tworzenia nowych przestrzeni i ich wyposażenia, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań. Jako przykład można podać projektowanie rewitalizacji milickich podwórek – podczas realizacji projektu to mieszkańcy poszczególnych wspólnot będą mieli głos w sprawie wyznaczenia konkretnych przestrzeni i funkcji podwórek w zależności od potrzeb danej wspólnoty. Takie działania wpłyną również na zwiększenia poczucia współodpowiedzialności, przynależności do miejsca zamieszkania i dbania o wspólną przestrzeń oraz zintegrują społeczność bez względu na wiek czy status społeczny.

Wszelkie informacje i raporty o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych, będą przekazywane mieszkańcom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności m.in. na stronie internetowej Gminy, mediach społecznościowych, lokalnej prasie. Sprzyjać to będzie większej partycypacji społecznej w proces rewitalizacji oraz wpływać na większe zaangażowanie mieszkańców w życie Gminy.

12. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

12.1. Monitoring programu

Istotnym elementem skutecznego prowadzenia procesu rewitalizacji jest jego monitoring oraz ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba. Za monitoring Programu odpowiadać będzie Zespół ds. Rewitalizacji i prowadzony on będzie w czterech płaszczyznach:

1. monitorowanie podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu oraz późniejszych jego aktualizacji (listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nakładów finansowych, przewidywanych rezultatów);
2. monitorowanie stopnia realizacji celów za pomocą tabeli ewaluacyjnej stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego Programu (raz na rok);
3. monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji;
4. bieżący monitoring poziomu wdrażania Programu poprzez ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów za pomocą karty oceny projektu/przedsięwzięcia stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Programu.

Na podstawie powyższych parametrów sporządzany będzie raport monitoringowy (raport z postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030), który corocznie przygotowywać będzie Zespół ds. Rewitalizacji we współpracy z Komitetem Rewitalizacji. Sprawozdawczość za dany rok będzie opracowywana do 31 marca następnego roku kalendarzowego, a następnie dostarczana do Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych

Stałe monitorowanie procesów zachodzących w przestrzeni obszaru zdegradowanego daje możliwość rozpoznania kierunków oraz bieżących potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

Skuteczność procesu rewitalizacji jest możliwa do zweryfikowania dzięki prowadzonemu corocznemu monitoringowi Gminnego Programu Rewitalizacji, a także ocenie skuteczności działań rewitalizacyjnych dokonywanej raz na 3 lata przez Burmistrza Gminy Milicz przy pomocy Zespołu ds. Rewitalizacji. Dokument ten podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, a następnie ogłaszany będzie na stronie podmiotowej Gminy Milicz w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji.

Analiza zachodzących zmian pozwoli stwierdzić, czy skutecznie zostało wyeliminowane zjawisko degradacji i jego negatywne konsekwencje oraz czy w wyniku powadzonego procesu nie zaistniała konieczność skupienia się na problemach wcześniej niewystępujących.

12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie, w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz Gminy Milicz wraz z Zespołem ds. Rewitalizacji w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji zidentyfikują konieczność modyfikacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030, Burmistrz występuje do Rady Miejskiej z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku należy załączyć opinię, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Milicz wymaga aktualizacji wraz z oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ewentualna zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

13. Określenie zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego implementacja Gminnego Programu Rewitalizacji może prowadzić za sobą szereg zmian podejmowanych uchwałami dotyczących:

1. Wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

2. Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasad i kryteriów wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Z uwagi na charakter planowanych przedsięwzięć nie przewiduje się zmian w powyższych uchwałach w przypadku wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030.

14. Określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji uchwali Rada Miejska w Miliczu w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji stanowił będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnił będzie funkcję opiniodawczo-doradczą.

Zakłada się, że w strukturach Komitetu Rewitalizacji znajdą się m.in. przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, w tym instytucji kultury i oświaty czy przedsiębiorców działających w obszarze rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale w drodze konsultacji społecznych.

15. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne Gminy Milicz, nie przewiduje się ustanawiania Specjalnej Strefy Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji.

16. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1. Wskazanie zakresu zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Obszar rewitalizacji, jak i całej Gminy Milicz objęty jest zapisami i ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz, przyjętego uchwałą nr XV/80/2015 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 14 lipca 2015 r. Studium od momentu uchwalenia było kilkakrotnie zmieniane, w tym ostatnio uchwałą nr LVIII/334/2018 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz.

Na podstawie analizy dokumentu, stwierdzono, iż nie wystąpi konieczność wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Milicz na lata 2023-2030, gdyż projektowane przedsięwzięcia są zgodne z polityką przestrzenną przedstawioną w Studium. W wyniku realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie nastąpi zmiana funkcji obszarów wskazanych w ww. dokumencie.

Jednocześnie, zwraca się uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 10 ust. 2 pkt 14a) wskazuje na konieczność określenia w studium obszarów zdegradowanych. W aktualnym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Milicz, w rozdziale 14 części kierunkowej, wskazane są obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji. We wspomnianym fragmencie Studium nie są jednak uwzględnione obszary zdegradowane wyznaczone uchwałą nr LXXII/358/2022 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz. Wskazuje się zatem na potrzebę uspoźnienia Studium w zakresie określenia obszarów zdegradowanych.

16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

W granicach miasta Milicz, w tym również na obszarze rewitalizacji, obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone następującymi uchwałami:

- Uchwała nr V/26/03 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 30 stycznia 2003 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Miliczu i w Kaszowie w części obejmującej obszar miasta Milicza i Kaszowa pod Miliczem,
- Uchwała nr XII/357/06 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 29 czerwca 2006 roku w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Miliczu i w Kaszowie w części obejmującej obszar miasta Milicza i Kaszowa pod Miliczem,

- Uchwała nr XLIV/217/2021 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębach geodezyjnych Milicz, Stawiec i Wszewilki w gminie Milicz,
- Uchwała nr XXXIII/288/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 27 czerwca 2002 r. w sprawie: zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ograniczonego ulicami: Wojska Polskiego, Tadeusza Kościuszki, 1-Maja i Armii Krajowej w Miliczu,
- Uchwała nr LX/57/03 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru działek numer 1 i 3 AM 17 obręb Milicz,
- Uchwała nr XXXIV/300/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 25 lipca 2002 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w Miliczu,
- Uchwała nr XXXIII/287/02 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 27 czerwca 2002 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru Starego Miasta w Miliczu, ograniczonego ulicami: Małą Obwodnicą, Cichą, Wojska Polskiego, Działkową i jej projektowanym przedłużeniem w kierunku północno-zachodnim,
- Uchwała Nr XXXV/202/09 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 28 maja 2009 roku w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Starego Miasta w Miliczu, ograniczonego ulicami: „Małą Obwodnicą”, Cichą, Wojska Polskiego, Działkową i jej projektowanym przedłużeniem w kierunku północno-zachodnim, obejmującej obszar w części północno-wschodniej, w rejonie ulic Krotoszyńskiej i Mostowej,
- Uchwała nr 52/XV/2011 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 17 października 2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Starego Miasta w Miliczu,
- Uchwała nr X/29/2019 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru rekreacji i wypoczynku w Miliczu,
- Uchwała nr XXXIV/152/2020 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru rekreacji i wypoczynku w Miliczu,
- Uchwała nr XLVII/288/2017 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 26 października 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulic Rawickiej i Krotoszyńskiej w Miliczu,
- Uchwała nr XLVII/287/2017 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 26 października 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie alei Strażackiej oraz ulic Działkowej i Kuźniczej w Miliczu,
- Uchwała nr XLVII/286/2017 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 26 października 2017 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w rejonie ulicy Sułowskiej w Miliczu,
- Uchwała Nr XXXVI/227/97 Rady Miejskiej w Miliczu z dnia 20 lutego 1997 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru ograniczonego ulicami: Wojska Polskiego, Tadeusza Kościuszki, 1-Maja i Armii Krajowej w Miliczu.

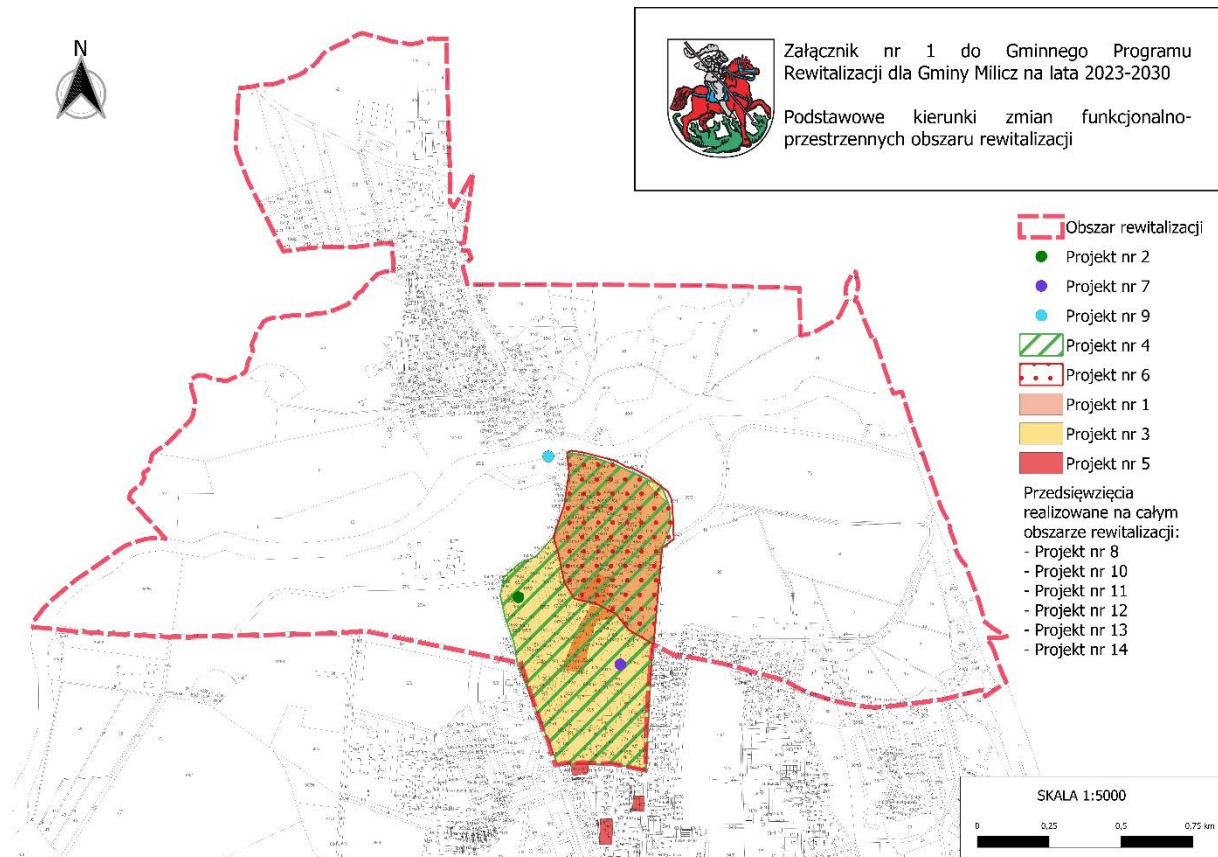
Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się zarówno w granicach obszaru rewitalizacji, jak i poza nim. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie zmienia się przeznaczenie terenów określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

a planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie naruszają przepisów określonych w tych dokumentach.

17. Załączniki

Załącznik 1: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Wersja pogładowa Załącznika nr 1

Załącznik 2: Tabela ewaluacyjna

Cel	Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące	Wartość bazowa (2020)	Wartość docelowa (2030)
Cel 1	1.1. 1.2. 1.3. 1.4. 1.5.	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	52,8%	44,8%
		Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	16,9%	16,9%
		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	1,5%	0,8%
		Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	4,2%	2,4%
		Liczba rodzin korzystających w pomocy społecznej w ogólnej liczbie rodzin	13,6%	13,0%
		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	2,3%	1,5%
		Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	54,3%	48,3%
		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 mieszkańców	0,27	0,19
		Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2020 roku na 100 osób w wieku produkcyjnym	0,51	0,30
		Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,53	0,53
Cel 2	2.1. 2.2. 2.3. 2.4. 2.5.	Udział dzieci w wieku 0-3 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	3,7%	4,3%
		Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	3,5%	4,5%
		Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0,4	0,5
		Liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców	0,34	1,08
		Liczba ogólnodostępnych placów zabaw (bez szkolnych) na 100 mieszkańców	0,1	0,58
		Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	0,28	0,14

Cel 3	3.1.	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	1,1%	0,6%
	3.2. 3.3. 3.4. 3.5.	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych	87,6%	16,3%
		Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	0,28	0,14

Załącznik 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa przedsięwzięcia		
Jednostka odpowiedzialna		Wskaż jednostki odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia.
Partnerzy		Wskaż partnerów przedsięwzięcia lub wpisz nie dotyczy.
Miejsce realizacji		Podaj miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji.
Aktualny status projektu		Podaj aktualny postęp rzeczowy projektu: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”
Termin realizacji	Planowany	Podaj planowaną datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
	Rzeczywisty	Podaj rzeczywistą datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
Opis realizacji projektu		Opisz zrealizowany projekt oraz zakres zrealizowanych zadań, podaj cel przedsięwzięcia, wskaż jakie problemy rozwiązuje, określ udział interesariuszy rewitalizacji w tworzeniu i realizacji przedsięwzięcia.
Rezultaty projektu		Podaj efekty zrealizowanego projektu oraz ich wpływ na negatywne zjawiska w szczególności w sferze społecznej, oraz w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej.
Nazwa wskaźnika odpowiadająca realizacji projektu i jego wartość	Wskaźnik produktu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika produktu realizacji celów i przedsięwzięć.
	Wskaźnik rezultatu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika rezultatu realizacji celów i przedsięwzięć.
Wartość projektu		Wskaż całkowitą wartość projektu
Poniesione koszty		Wskaż dotychczas poniesione koszty projektu
Dofinansowanie UE		Określ wartość dofinansowania ze środków unijnych
Program wsparcia		Wskaż fundusz, program wsparcia i działanie, w ramach którego został zrealizowany projekt

Spis tabel

Tabela 1. Obszary zdegradowane na terenie Gminy Milicz, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer.	9
Tabela 2. Lista obiektów zabytkowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji.	16
Tabela 3. Porównanie wskaźników dla sfery społecznej obszaru rewitalizacji z obszarem całej Gminy.	22
Tabela 4. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza w strefie dolnośląskiej.....	29
Tabela 5. Cele i kierunki rewitalizacji.	51
Tabela 6. Opis dokumentów powiązanych z Gminnym Programem Rewitalizacji.....	52
Tabela 7. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	95
Tabela 8. Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.	97
Tabela 9. Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich.....	99
Tabela 10. Szacunkowe ramy finansowe podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	103
Tabela 11. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji.	108

Spis rysunków

Rysunek 1. Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Milicz.	7
Rysunek 2. Podział Miasta Milicz na jednostki analityczne, spełniające wymóg ustawy tzw. zasady 20/30.....	8
Rysunek 3. Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz.....	10
Rysunek 4. Obszar rewitalizacji w Gminie Milicz.....	11
Rysunek 5. Struktura przestrzenno-funkcjonalna obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Milicz.	15
Rysunek 6. Struktura wieku ludności na obszarze rewitalizacji.....	23
Rysunek 7. Przykłady aktów wandalizmu na obszarze rewitalizacji: graffiti przy ul. Zamkowej oraz przy ul. Działkowej.	26
Rysunek 8. Przykłady opuszczonych lokali użytkowych w okolicy Rynku w Miliczu.....	28

Rysunek 9. Położenie obszaru rewitalizacji względem Obszaru Specjalnej Ochrony "Dolina Baryczy".....	32
Rysunek 10. Położenie obszaru rewitalizacji względem Parku Krajobrazowego "Dolina Baryczy".	32
Rysunek 11. Położenie obszaru rewitalizacji względem Specjalnego Obszaru Ochrony "Ostoja nad Baryczą".....	33
Rysunek 12. Położenie obszaru rewitalizacji względem obszaru szczególnego zagrożenia powodziowego.	34
Rysunek 13. Przykłady zaśmieconych przestrzeni publicznych: w okolicach Rynku w Miliczu, na jednym z podwórek w centrum miasta oraz zanieczyszczona rzeka Młynówka w parku przy Pałacu Maltzanów.....	36
Rysunek 14. Przykłady odnowionych obiektów wraz z elementami o niskiej estetyce, powodujące niespójność w odbiorze centrum Milicza: okolice Starej Rzeźni przy ul. Szewskiej, ul. Garncarska, plac Waresiaka.....	39
Rysunek 15. Przykłady niezagospodarowanych podwórek w centrum Milicza.	40
Rysunek 16. Stan techniczny wybranych budynków znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji: ul. Kuźnicza, ul. Rieczna, ul. Działkowa, ul. Rieczna.....	42
Rysunek 17. Stan techniczny wybranych elementów infrastruktury: podwórko przy ul. Wałowej, podwórko przy ul. Wrocławskiej, chodnik przy ul. Łąkowej, droga przy ul. Garncarskiej.....	43
Rysunek 18. Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji.	50
Rysunek 19. Szacunkowe zestawienie wartości podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	102
Rysunek 20. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Milicz.	107
Rysunek 21. Warsztaty diagnostyczne przeprowadzone w ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.....	111